

“*PROSTUL*”

-cincisprezece povestiri ciudate, cu EPILOG-

de Adrian BOTEZ

se dedic so iei mele, Elena

Coperta I reproduce:

1-Hieronymus Bosch. *Christ Carrying the Cross.* 1490. Oil on panel. Musée des Beaux-Arts, Ghent, Belgium;

2-Giorgio de Chirico. *Mystery and Melancholy of a Street.* 1914. Oil on canvas. 88 x 72 cm. Private collection.

*Aceast carte este sponsorizat de fratele meu, Iustinian Botez –
c ruia, i pe aceast cale, îi mul umesc, pentru în elegere!*

“Toate drepturile apar in autorului!”

1-„PROSTUL“

...Suntem în timpurile vechi ale Marii Cetate și a Yerushalayimului. O furtună cumplită, de noapte, tocmai a trecut, tăvălug, peste Cetate. După ce a învârtit, ca-ntr-un cazan clocotitor, norii de smoală, deasupra hipodromului mare (al răznelor de întrecere a cvadrigelor fudule, cu cai ai de ertului, de cei care unesc, în furtura lor de fulger, erpii și lebedele) – a spart câteva ferestre ale trufașelor palate din Marea Cetate și a ciobit, cu trunchiuri de chiparos și smulți din rândul cini, marmura de pe vreo cinci trepte. Palate ale regelui Irod, ale celui de-al cincilea procurator al Iudeii, **“cumplitul c l re Pilat din Pont”**, palate ale veneticilor patricieni, ale marilor preoți și bătăinași...

Spre a face dreptate deplină, aceeași furtună a risipit, în uiere cumplite de balauri ai văzduhului, zeci și zeci de colibe ubrede și acoperiri uri prea sârcoșii îmbinate, din umilele mahalale, ale umililor iudei... – cele dinspre grădina Ghetsemani și râul Cedron.

Dar, iată, zorii încep să se reverse cu atâtă dulcea seninătate a luminii, încât parcă nici o frământare n-ar fi fost în trecut peste de toate pământurile. Palatele aurite ale celor puternici și templele credințelor (celor vechi, bătăinași, sâlbatică, neîmblânzite – celor noi, năvalite, cu tot cu idolii lor, trufaș înaripași, ciopliți în piatră ori turnați în bronz) – toate, strălucesc și se-avânt spre cer, cu trufie severă și intolerantă – iar cocioabele cârpite ale celor săraci își scot capul, și ele, pe unde pot, cu smerenie și viclenie – apoi se-năruie și se-amestecă și se zbată în parcă se-ncaieră, sumedenie, mai cu seamă acolo unde piețele vaste ale Centrului Falnic lasă loc labirintului de acoperiri ale Marginei Umile. Iar drumurile mari, sfruntate și late, grase de colburi, lasă loc ulișelor furibunde, care, cu leauri adânci ca niște groaznice riduri – se spală de fala Cetății, în grădini de iarbă și de sfioase flori, gata să se unească, fericite și slobode, cu câmpurile înrourate, care încă n-au aflat de nisipurile apropiatului de ert...

Acolo, la depărtata margine-a alinării, unde este grădina unei pompoase case de vară a cineției cucerite – iudeu ori roman, totuna, căci casa-i pustie, în această timpurie perioadă a anului – în liniștea razelor dimineții, la col de grădini și la cotire și-ncrucișate de drumuri și zgânditoare – s-a oprit un om.

El singur, sub ire – înalt și singur, ca un cedru ori chiparos. Nu e încă nimeni pe ulișă – e prea dimineață, și zbaterile furtunilor nopți i-au obosit pe oameni... – afară de un picior de vreo 7-8 ani ori, care, la vreo 20 de metri de Străin, cu cămărușă ruptă peste piciorul său goale și zgâriate, privește atât urmările mâniei cerului de noapte, cât și pe Străinul cel singuratic, în albăcămaș de înveșmântat – cu egală și proaspătă curiozitate. Era un Străin, trebuia să fie un Străin – deși purta straie de iudeu. Dacă n-ar fi fost Străin, n-ar fi avut atâtă farmec, pentru micușul bătăinaș. Căci oamenii de pe-aici sunt răsi și sâlbatici, răcnesc, spurcă și la gură, și se

încaier și se lovesc într-una, amestecat și aprins – cu rost, rareori – dar, mai ales, fără nici un rost, ca niște diavoli într-o rătaie...Era atât de frumos și tăcut, atât de nobil, Străinul de Yerushalayim – în simplitatea, în liniștea lui, atât de luminat și sever !

Printre ulucile înalte, de lemn, ale gardului acestei poieni e de răgazuri și tăhne, la marginea Marelui Fără mânt al Cetății Trufiei – omul, cu boiul frumos și înalt, “*mai înalt cu un cap decât toți cei din jur*” (dac-ar fi fiind oameni în jur, dar încă nu sunt...) – zărește un răzvor de flori albe și, altele, triste de albastre, toate culcate și frânte – zdrobite, dureros, sub rămașele unui acoperiș, smuls de cineție unde, zburătăcit și prăbușit, greoi și grosolan, de cu noaptea, peste luminile gingașe ale grădinii. Străinul ridică palma dreaptă în sus și, cu privirile-i blânde, dar ferme, strălucind la întrecere cu soarele rășind – cheamă spre vâzduh – pe de-o parte, asprul și greoiul acoperiș prăvălatic de scânduri, și ureze povara ucigașă de deasupra florilor – pe de altă parte, cheamă gingașele corole de flori să lepede umilința durerii și să-și înalțe, iar și, mândria senin și pură, spre ceruri. Și acoperișul se-nalță, fără nici o boare sub el, de la pământ – și dispăre, în zbor înapoi, căutând și găsindu-și locul de deasupra de casă, de unde să biciunea-l smulseșe, trădându-și misiunea ocrotitoare – iar florile frânte din lujere, cu un șfielnic și urat geamăt, se-ndreaptă, iar fragede și tefere – și-și ridică, mândre și modeste, deodată, potirele, spre roua luminii din ceruri...Apoi, cu aceleași gesturi line, scrise parcă pe vâzduh, Străinul chemă psalmele din ramuri – zeci! – și ele se așază pe umerii lui, ca pe-un arbore al lumii, și-ncepură un sfat ciripit – cu mare lumină și plină bucurie...

Piciul rămas cu gura căscată, cătăra...Ștătu locului prede multe clipite – până când, scârâind din toate încheieturile, un cărucior cu cărbuni se ivi, trudnic, la colțul de ulișă, tras de un Fierar și Cărbunar, cu fața neagră, lucind de funingini. Cu capul în pământ, de trasul poverii pe roate – Fierarul nici nu băgă de seamă cum îl lovi, cu o roată grea și cu cotul, cumplit de osos, în ale, până la izbucul sângelui (inul cel alb deveni purpuriiu), pe Străinul cel înalt și blând, care stătea în drumul lui, la cotitura de cale. Psalmele de pe umerii Străinului explodă răvăzduh, speriate de moarte...În loc să-și mormonească cererea de iertăciune – văzând că lovitură și rănitul nu-i decât un vagabond, cu o simplă cămașă pe el – Fierarul înnegrit de cărbuni izbucni, mândios:

-Naiba să te ia, calic puturos! Dă-te din drumul celor care trudesă, neisprăvitul pământului!

-Păcăie, truditor al mâniei – truditor pe trei bani... – murmură, cu liniștea, omul cel înalt.

-Pe trei bani? De unde îți tu, pădăchiosul pământului, că eu trudesă pe trei bani? Și mai du-te naibii cu păcăta cu tot, că te văd! – și sporii furia, Fierarul-doar-cu-ochii-albi – dar și mirarea.

– Căte vreme nu-și îndreptăși întâi alele, înainte de a-și osteni, apoi, în orice fel, trupul și nu aduci, întâi și întâi, mulțumire Celui care și-a dăruit încă o zi de lumină – truda ta nu face mai mult de trei bani: doi cu care să-și ostoiești pântecul și unul să-și părăzești pentru răul morților, ca dăjdie dreaptă – spuse, liniștit căte întreg cerul zorilor, omul cu alele deja purpurii. Și de păcă ai mai mult nevoie decât de cărbunii tăi – căci, căte cărai doar cărbuni, nu te îmbolnăvesești de mândrie și nu-și pierdeai suflarea suduind...Atăte că, nevoind să vezi lumina, înainte de negrea a cărbunilor – să-ar putea să și se înnegrească și albul de-acuma al ochilor, omule – și să nu mai vezi deloc... – mai murmură, cu priviri strălucitoare de rouă, Străinul cel înalt și blând. Și apoi, cu un glas sonor, precum vuietul gongului: Păcăie și lumină, truditorule, căci e nevoie de tine, pe acest pământ!

Ca prin farmec, Fierarul își înghiți ce venin îi mai gălgăia prin gură – și și îndreptă, trosnind strănic, alele – și-apoi, de parcă nu el ar fi fost semăntorul de iuși și spurcate sudalme răvăzduh, de mai înainte cu câteva clipe – plecă, fostul zavistnic, acum cu fața parcă mai pușină neagră, începând a încree și zămbetă și – culmea! – îngânând un cântecel..., vesel și ghidat precum o răzstrăcurat printre crengile dese ale unui copac. Și căruciorul scârâia cu mult mai pușină – parcă se mai urase, și el, de poveri și dureri.

Piciului zdrenăros, care abia apucase să și închidă gura, după minunea cea cu florile, cu acoperișul și cu psalmele – iar și pică falca de mirare, mai și înghită o postă bună de pământ...

Nu mult vreme i trecu, pe la strâmtorarea, încruci area i cotirea de drumuri, Negustorul – gras ca un pepene i tol nit într-o lectic , de parc greutatea ekelilor de argint i a talerilor de aur, din punga atârând la brâu, l-ar fi ologit de tot... i, cum era de a teptat, unul dintre sclavii care purtau lectica – unul care nu tr gea cu ochii i pe la florile drumului abia trezite, ci, lingu itor, privea doar la ame itoarea m re ie a st pânului... – se împiedic de Str inul cel înalt i-l izbi dureros – poticneala sclavului îl r sturn pe o parte pe Negustor – i din gura larg a acestuia (gur care, pân nu se ajunsese, striga “*La oale ro ii!*” , pe hudi ele Cet ii M re e i Putrede) – se pornir , precum puhoaiete, sudalme i blesteme zdrobitoare:

-Câine! Tr sni-te-ar tr snetul lui Iahwe! Nu vezi c trec oameni de seam ? D -te la o parte din drum, nemernicule, încurc -lume ce e ti – orbule i surdule!

-Pace ie, Negustorule! Î i mul umesc pentru numele dat: câinele-i f ptur i suflet bun – se întoarce, jertfit, spre st pânul s u, iar i i iar, omule, oricât l-ai lovi i fulgera, orb i nedrept, pân la moarte – rosti, rar i blând, cel lovit pentru a doua oar într-o singur diminea .

-...Orbule, surdule! Nemernicule, terge-te din fa a oamenilor de seam ! – continua s spumege Negustorul.

-Nu eu m-am împiedicat de tine, deci nu eu sunt orbul de care zici – gr i Str inul cel înalt. i oare crezi c m re ia ta m-o fi surzit, ori poate sunetul banilor, care- i alint ie urechile – de nu mai tii nici o muzic mai dulce decât aceea a argintului i aurului rece? Nici m car împ ra ii lumii i popoarelor nu-s de vreo seam – cât vreme nu privesc nici Drumul, nici Cerul, nici Lumina care v de te Drum i Cer – i nici, mult mai adânc, pe Cel care a f cut Drumurile i Cerul i Lumina! Care-i i Cel care s-a îndurat s fac a curge în punga ta metalele erpe ti ale întunericului p mântului, în elegând, cu mil , pân i o voie strâmb ca a ta, om f r drum – gr i a ezat, cel c ruia îi picura sânge ca roua, din alele r nite.

-...Încurc -lume! – zbier , nel sându-se, cu una, cu dou , Negustorul, aproape sufocat de mânie i osânz .

-Nu eu mi-am încurcat piciorul în lumea ta, ci sclavul t u cel lingu itor, care te privea, în loc s vad Lumina Soarelui Adev rat i Calea. Nu eu încurc iadul cu raiul, întunericul p mântului cu lumina cerului. Pace ie, Negustor Orb, Slab Negustor – care nu tii negustorî i agonisi, spre folos adev rat i statornic, nici pentru tine însu i, i nici pentru lumea asta, pe care zici c o vezi – d-apoi pentru lumea pe care n-o vezi! – c ci osânza i se-a terne peste ochi i peste suflet – î i ridic str inul cel înalt aceea i voce de bronz...Scoal i mergi s n tos, Negustorule – c ci, o vreme, i de tine va fi nevoie în lume...de la o poart la alta...

Negustorul bolborosi ceva nedeslunit – dar acest “*ceva*” bolborosit era de tot îmblânzit în cimpoiul triplei lui gu e – aproape c gungurea, precum turtureaua! i, minune! se ridic din lenea-i ologitoare, se cump ni spre v zduh, în sus, pe picioarele-i proprii, cam ov ielnic, e drept, dar c lca pe p mânt! – i porni, urmat de toat liota mirat a sclavilor – nici el i nici în el tor-melodiosul glas de aur al pungii sale ne tiind unde i încotro i de ce...

N-avu când picitul cel zdren ros s se mire i de această minunat îmblânzire i îndreptare – i, de dup col , tot ologit în lectic , înfoiat în straietele-i scumpe i-n credin a c nimic pe lume nu-i mai str lucitor decât el însu i i mintea sa – se ivi Marele Fariseu al Templului, care – cum altfel? – , cu un col ascu it (al lecticii sau al mâinii), se împiedic (nici nu se mai tie dac printr-un sclav, printr-un tovar lingu itor, sau chiar prin însu i cotul s u, prea întins a st pânire, mult peste firea întinderii sale de trup) de blânde ea înalt i atotîndur toare a Str inului, aflat la cotirea de drumuri a florilor înrourate. Lucru hot rât este numai c lovitura de împiedicare, cu muchia ascu it i prelung , precum lama unui cu it tâlh resc, a lecticii (sau a cotului), fu mai teribil , prin durere, decât celelalte dou la un loc – c ci Str inul ardea purpuriu, acum, din tot trupul...

-Vierme! Robule! D -te la o parte, târâtur ! Neghiobule! Scursur ! M gar puturos! Gunoiule! – url în delir, aproape s se sufoce de indignare, Marele Înv at al Templului...

-Pace ie, demone care- i strigi numele, precum cucul – spuse, cu glas limpede i sonor, c tre c tr nitul Mare Fariseu – Str inul cel însângerat. Tu, rob des vâr it tuturor celor rele, târător scurs i r spânditor a întreg mâr via Lumii – m gar pe care Dumnezeu îl va înc leca i struni, la Ziua Jude ului Ultim i Sfânt! – sânge din mine s -i dau – da, î i voi da, ca s te v desc i limpezesc Vierme Neodihnit în Rele! – i tot nu voi putea chema omul în tine, tu, care- i vinzi sufletul tuturor Negustorilor i i-l înnegre ti i r suce ti la to i F urarii Iadului, cu de ucheat , beat , de tot îngunoiat bucurie – c reia-i zici “*Minte*” ! – fire te, dezvelind silnicia neru inat -a Minciunii! Pace ie, demone, te duci s -i ver i veninul înv turii în gu ile puilor de om care te-a teapt s -i hr ne ti cu Pâine, iar tu vii i, p rinte ei crezându-te pe tine, le dai spre hran arpe, i-i îmbuibi cu moartea sufletelor! Pace ie, demone – i pas’ de te-ntoarce în iad, de unde-ai purces, cu tot cu zborul, zim uit de-ntuneric, al tr d rii de Soare – al tr d rii de Izvor al Luminii! De tine i de tr darea ta, precum de voma-mpu it i slobozit meree, chiar nu mai are nevoie lumea cea nou !

i, de cum gr i chinuitul i hot râtul blând glas al Str inului cu trupul iroind de sânge – Fariseul, tovar ii i târătorii s i de lectic se învârtejir -n v zduh, de parc atât a teptau stihiiile nop ii, ca s se întoarc , stârneasc i s smulg buc i din lume, din nou – i, pe aripi zim uite de furtun nebun , Fariseul i tovar ii s i se-n l ar i pierir în sus, întâi ca ni te p pu ele de cârp , smotocite de vânturi, apoi tot mai mici, ca ni te b ici de spum , sparte i disp rute, din orice vedere p mântean – a teptându- i, îns , cu viclenie de arpe, ascuns în cumplit i cernit culcu , sub m ti de r bd tor întuneric, sorocul de crim , scris la Cartea cea trist i m rea a Lumii...

Piciul zdren ros înlemni... i, dup câteva clipe, parc împins de vântoase, o lu la fug , înapoi, spre casa p rin ilor lui – unde,-n ograd , tat l s u, un Dulgher, devenit, prin nevoie, i iscusit Rotar – se nec jea, în fa a înaltului opron cu por ile deschise, de cum d duse lumina zorilor, s termine de dres dricul unui car, pe care-l tocmise pentru un vecin mai bogat – i-apoi avea de potrivit obezile ro ilor în ine – tiii, cât treab !... i ziua-i doar de câteva ceasuri, acolo...Ridic tesla, cu mare sete i folos s loveasc ...

-Tat ...ta-t ...tat- – gâfâi sfios, ajuns, dup aprig goan , în dreptul muncii tat lui s u, pruncul, venit de pe uli i.

-Ce i-e, m i? de unde mai veni i? De ce te scula i, c treaz tot degeaba stai?! – morm i, moroc nos c -i oprit din avântul muncii f c toare de bani, Dulgherul, cu ochii în jos, a inti i pe lemnul trudit, cu din ii strân i i degetele încârligate pe tesl .

-Tat , un om plin de sânge...

-Ce zici tu? Iar înjunghiar pe-ai no tri? L-a înjunghiat careva dintr-ai no tri? – întreb repezit i- i s lt ochi cercet tori Lemnarul, s nu care cumva s fie b gat, de nevinovat, în vreo belea; pe-a a vremuri, oricine te poate urgisi i n p stui, de-i mai bogat, ori mai puternic ca tine...totuna...

-Nu, tat – gâfâi, de zor i con tiincios, fiul cel mic. El face s zboare acoperi uri înapoi pe case... i vindec florile...vorbe te cu p s rile... i îndreapt spin rile... i-i face s zboare pe r i...

-Ce-ai, te-ai z rghit de tot? Ai fiebin eli? i-a r mas de la furtuna de-azi-noapte? Cine s zboare, ce s zboare, de ce s zboare? – se fâstâci tat l, se nelini ti pu in, dar se i preg ti de mâinii i sudalme.

Pentru sine, mâinii i sudalme, pentru sine – c ci treaba asta era veche, la el în cas i-ograd : îl tia pe fiu-s u cam z natic, tare stângaci, neîndemânatic i netrebnic. Boln vicios...ce mai încoace i-ncolo, ce s-o-nvârtim i cotim: prost, tare prost era! – un feciora netrebnic, c ruia-i ardea numai de cai verzi pe pere i. i-acuma, poftim! – a dat i-n boala vedeniilor!...Î i luase demult gândul c va scoate din el un iscusit Me te ugar. Dar – gata! – se mâhnise alt dat destul, pentru asta...Gata!

-...El îmblânze te...l-a îmblânzit pe Fierar, de-a cântat...

-Cine-a cântat, mîi? – întreb , cam într-aiurea, Lemnarul, derutat , oprindu-se, doar o clip , din lucru.

-Fierarul, Fierarul a cântat, i Negustorul n-a mai oc rât i-a plecat bucuros, i Fariseul cel Mare de la Templu a zburat, de tot a zburat, a pierit ca un balon de s pun... – îi d du înainte, icnind, ca s - i înfrîng teribila gâfâial , piciul în zdren e.

-Taci, nebunule! – zbier Lemnarul – apoi uier , printre din i: Taci, c ne bagi în temni pe to i, neispr vitule, plod nebun! Te-ai g sit s te iei de preo i, de cei sfin i, mucos nebun!

-Dar...

-Taci odat , î i spun! – strig dezn d jduit, speriat de moarte, tat l. tia c moartea, cea mai cumplit moarte, îl pînde te îndat pe cel care def imeaz , ori pe cel care-ascult def imarea – totuna! – mai marilor Templului din Yerushalayim.

-El e în crucea drumurilor – acolo! – e plin de sânge i face minuni! Oamenii îl lovesc mereu, i-l însângereaz cumplit, dar el e-atât de blînd...îi face pe oameni mai buni i îndreapt florile spre cer...se-a az pe el p s rile, ca îngerii – gâfâi tainic, în oapt aprins , cu ochii arzând rug tori, micu ul zdren ros.

Tat l se lini ti i se-ntoarse la munc , apucând cu n dejde tesla. Avea atâta de lucru...

-Tat ...tat – el sîngereaz , din pricina noastr ...sîngereaz pe uli ...acolo... în crucea drumurilor, unde to i se izbesc de el – ar t cu degetu ul lui murdar, dar sincer, copilul, cu ochii mai mari i mai rug tori ca nicicînd, crezând pîn în ultima clip c tat l s u este ocrotitorul tuturor, nu doar al familiei sale, i c se va rezezi pe poart s vad de r nile Str inului cel minunat de blînd...care spunea vorbe vr jite... i s i le oblojeasc ...

Dar tat l se aplecase cu înver unare peste ciolanele ro ii: avea de câ tigat bani buni, dac termina carul de reparat i întrulocat pîn seara...Dup ce-l f cuse pe micul z natic s tac , s nu pun -n primejdie casa lui i familia – nu-i mai p sa decît de munca lui i de visul la banii cei sun tori...

-Tat ...el sîngereaz ... – mai încerc copilul în zdren e, disperat, dar toropit de oboseala încerc rii de a m rturisi, cât mai repede i conving tor, Adev rul.

Lemnarul morm i ceva nedeslucit – i- i înfund mai înc p ânat capul între umerii vînjo i. Ce-l interesa pe el c sîngereaz , pe uli i, un vagabond, sau o mie de vagabonzi?...Cât vreme legea Cet ii nu e atins , cât vreme solda ii legii nu sunt... i nu spun...nu dau de veste cu trîmbi e – nici legionarii romani, nici o tenii Marelui Templu...Apoi, ridicând o clip ochii:

-Decât s te proste ti atâta, mai bine-ai ine de lemnul sta! – îi spuse, cu n duf, fiului, care se cl tina de oboseal . Nu-i bun, nu-i bun deloc lemnul sta – i vecinul e preten ios, ar vrea obezi de aur, poate...de aur, da...

Ca-n vis, f r s se gîndeasc , micu ul puse mîna pe lemn...

Deodat , sub mîna Lemnarului-tat s lt , n valnic zvîcni, ca o inim imens – perfect rotund i orbitor de luminoas , sub razele sus trezite-ale soarelui – o roat de car: o roat cu spi ele esute numai i numai din lumini! Lumina zvîcnea i unduia printre spi e, precum oglinda unui lac umbrît în adînc de mii de focuri tainice...

-Ptiu! – scuipe , înfrico at i înciudat, totodat , Lemnarul cel aprig de harnic i ahotnic dup bani. Drace! Ce-i asta, ce s-a-ntîmplat cu roata mea? Unde-i roata mea? A luat foc roata mea! – începu el s se jeluiasc , aproape s plîng de spaim – i, cu cât lemnarul se jeluia, cu atît roata luminoas se chircea, de durere amarnic , parc – pîn se f cu mic , doar cât o minge sc p r toare, precum un ochi dilatat, care st s izbucneasc , acu-acu, în disperat plîns de umilin ...

Omul, speriat i mînios, cu amîndou mîinile, în f c i f cu vînt mingii de lumin sub opron, înfundînd-o în deplin întunerice...sub paie...

i, dup ce alung roata de lumin , mult prea ciudat (*“ce va zice vecinul, dac -i voi schimba rotundul i cunoscutul, cenu iul de roat – cu ciud enia asta, de niciunde venit , iscat ...?”* –

blestemat e copilul sta prost al meu, numai necazuri îmi face!”) – de sub privirile sale atât de tiutoare de roat , atât de obi nuite cu cenu iul ro ii de lemn – se lini ti în ritmul adormitor, ca de tob , al cioplirii din tesl . Se lini ti în Marea tiin -a cioplirii de a chii.

... i, pân -n sear , î i termin treaba (niciun sup r tor foc nu mai izbucni de sub mân ori tesl , din lemn!) cu iscusin a i h rnicia lui atât de obi nuite – i, la poart , desp r it de vecin, se bucur de lumina amurgului, care se stingea, mat, în ekelii îndelung i atât de cinstit trudi i... Îl încerca o îngâmfare, umflat în piept, dar pe care se silea s-o in bine ascuns , ca s-o deguste în voie, f r rivali i împotrivotori: nimeni nu-i mai bun Me te ugar decât el, nimeni! Mâinile lui pl m desc, vânjos i degrab , orice î i v de te, clar i la lumina zilei, fibra, esutul de artere ale p mântului! i pentru ce face – câ tig bani mul i, mul i – de i nu prea tie s -i rostuiasc , banii tia – i ai lui din cas tot în zdren e se poart ...necum s mai aib s dea i altora, spre ajutorin ...Dar el une te i desparte, cu rost pentru ochi i privire, tot ce-i v zut i pip it de mâinile sale...“**Me te ugar iscusit, de tept, nepre uit Me te ugar**” –ce vorbe vr jite, ce încântare f r seam n de dulce, r sf toare, atât de dulce-adormitoare...

“...**Ce p cat, îns , c eu, cel mai destoinic Rotar al Cet ii, am un fiu atât de prost i z rghit, care, fire te, nu va fi în stare s -mi urmeze, în meseria aceasta minunat ...el nu e în stare decât s alerge dup fantasme absurde i dup cai verzi pe pere i...**” – se am rî me te ugarul, pentru câteva clipe...

Nici urm , în urechile sale, de sunetul durerii vorbelor pruncului s u “**prost i z rghit**”: “**Tat ...el sângereaz în uli ...sângereaz din pricina noastră ...**” i chiar s - i fi amintit – la col ul de uli , la r scruce – acum, era pustiu. Nimeni nu mai st tea – nici s priveasc , m car – d-apoi s se in de zboruri i de luminate, blânde minuni, cu sufletele i cu v zduhul...Întunericul era des vâr it, în Vechea, Marea i S lbatica Cetate a Yerushalayimului.

...Numai într-un cotlon ascuns de opron, un prunc zdren ros plângea sfâ ietor, inând strâns lipit de inim o minge micu de lin v paie, o minge închipuind, în rostul ei, o roat de car – o roat care-l cuprindea, îl îmbr i a, la rându-i, între spi ele ei – spi e aburind de o tainic , de nespus pentru al ii, lumin ...Numai pruncul cel zdren ros i umilit v zuse, în roata de lumin , oglindindu-se chipul cel nesfâr it de blând al Str inului...Str inul care, acum, st tea în trudnica încovoiere a Ro ii – st tea r stignit pe Spi ele unei Uria e Cruci Rotitoare-n V zduhuri. V zduhuri dumnezeiesc de limpezi, înstelate-n puhoi nesfâr it de lumin ... Atât de strâns înea copilul, cu degetele i cu sufletul, Roata – încât, din palme,-i â nea sângele – sânge de v paie, luminând a mare i tainic vestire, umilele paie-ale oprului. i lumina Ro ii pe care era, parc , crucificat – el, zdren rosul prunc, dîmpreun cu blândul Str in, pân la contopirea-ntre ei – devenea, i ea, sângerie...Izb vitor ve mânt, ori mreaj de sânge aprins, se esea, pentru întreg p mântul, acolo sus, între stele.

...Deasupra Yerushalayimului începu s cad o ploaie tot mai deas , p trunzând printre scândurile i c priorii acoperi ului de opron, ca-ntr-o iesle pe care picurii de ploaie-o luminau îngere te – i deasupra c reia î i l sa, protectoare, îmbr i toare, aripile, ca ni te Spi e, o Cruce uria , pe care, spre cele patru duhuri ale spa iului lumii, sângele Pruncului i sângele Marelui i Tainicului Str in se-ngem nau.

Dar, deocamdat , aceast Cruce n-o vedea niciunul dintre preaiscusi ii Me te ugari ai P mântului. Doar un oropsit prunc – nebun i prost...care nici nu va-nv a vreodat s fie iscusit sclav, Rotar-Rotitor al Cenu ii...

***

2-„A STA ÎN CALEA OAMENILOR“

Era frigul ascuțit și jilav al unui sfârșit de martie căinos. Orașul nu suferise de pe urma inundațiilor. Satele, însă, jur împrejur, fuseseră scufundate, mai mult de jumătate, într-o mlațtină neagră, uleioasă, greoaie, deznădăjduitoare.

Era duminică, la un ceas după amiază. Tânărul descuștea în mijlocul străzii, pe carosabil – îngenuncheat. Șoferii, destul de rari, care treceau, îl înjurau pe cel îngenuncheat – grosolan și sonor, spectaculos, ieșit afară cu trupul, pe jumătate, din cabine. „Beivule!” – striga unul, cu o mirare victorioasă, de parcă atunci ar fi făcut o mare descoperire. Îl înjurau – îi treceau mai departe. Aveau treburile lor, atât de grabnice... Tânărul descuștea mâna, în continuare, impasibil, îngenuncheat și gol până la brâu, pe carosabil. Capul îi se plecase, adânc, până aproape de asfaltul cu străluciri ferite, întunecate, bătute. Asfaltul amestecat cu crâncena ură a apei.

Tânărul se ruga. Ochii nu îi se vedeau. Buzele îi tremurau, se zvârcoleau de chinul cumplit al rugăciunii. Pe trotuar nu treceau decât umbre răzlece. La un moment dat, una dintre umbre se îndușose de pe trotuar și înaintă, pe carosabil, până ajunsese în dreptul tânărului îngenuncheat. Era un preot în reverendă, care tocmai ieșise de la slujbă. De la Sfânta Liturghie.

-De ce stai aici? – întrebă, cu blândețe, preotul.

Tânărul ieși, cu greu, din adâncuri. Ochii îi erau tulburi, dușii în fundul capului, de parcă ar fi întors un scafandru, din gropile beznelor pacifice. Buzele îi se dezlipeau greu:

-I-am ieșit lui Dumnezeu în cale. Trebuie să mă vad, aici, în calea cea mare.

Preotul se gândi, o clipă, cu ochii spre norii de plumb, care se târau, parcă direct pe crețetele oamenilor pe mântului. Apoi zise:

-Dumnezeu te vede și dacă ești în fundul pe mântului. De ce stai, deci, aici, în calea oamenilor?

-Le-am ieșit oamenilor în cale. Altfel, oamenii nu mă vedeau. Dumnezeu, poate, vede, dacă nu a vrut să-și întoarcă fața de la noi. Dar oamenii nu văd, decât dacă le stai în cale – murmură tânărul. Dar, ciudat, vocea îi se auzea de parcă ar fi strigat.

Preotul zăbovi din nou, de data asta, parcă distrat, gândindu-se la cu totul altceva. Spuse, cu aceeași voce egală, monotonă, totuși sfredelitoare:

-Oamenii te înjură, nu te văd îngenuncheat. De ce stai, deci, aici, în calea oamenilor?

Pentru câteva zeci de clipe, capul tânărului deveni neobișnuit de greu, pe rând gata să se prăbușească în adâncul apelor negre, bătute, ale asfaltului. Mai în urmă treceau, pe lângă cei doi oameni din mijlocul șoselei – de data asta, mai în urmă – de parcă, în mijlocul șoselei se ivise o insulă, pe care corbiile-automobile trebuiau să-o evite, ca să nu se scufunde. Apoi, cu aceeași ochi tulburi, tânărul descuștea și privi pe preot. Treptat, turbureala din ochi deveni flacăra pălpâindă, apoi strălucire cu flăcări:

-Stai aici ca să mă vezi Sfânta Ta. Pe Sfânta Ta, după cum vezi, nu te înjură oamenii. Dacă Sfânta Ta mă-ai luat în seamă, mă vor lua oamenii și pe mine în seamă. Pentru că Sfânta Ta stai, acum, lângă mine. Și, poate, se vor gândi că, la câțiva kilometri de aici, frații noștri urgisi și se roagă, din ape, lui Dumnezeu și fraților lor oameni de pe uscat – ei, urgisi și, se roagă din mijlocul apelor lui Dumnezeu, apele mâniei și semnele ispitirii – iar nu în mijlocul șoselei

oamenilor. Ei sunt goi de tot, iar nu ca mine, doar pe jumătate. Ei picioarele lor, desculți, nu mai calc – nu mai au unde călca – poate că zboară ...

Preotul căzu pe gânduri. Ei rămase, așezat pe gânduri, în picioare, lângă tărâșorul înșenunchiat, până ce luminile cerului și pământului plini se stinseră în seară. Atunci, în tăcere, preotul înșenunchie lângă tărâșor, în mijlocul șoselei – pe care, mute, se scurgeau automobile, sfârșind prin luciul amestecat, întunecat, al apei și asfaltului. Ei, pe măsură ce treceau prin dreptul celor doi oameni înșenunchiați în fierbinte, clocotitoare rugăciune, farurile mașinilor se aprindeau, mari, uriașe – perechi de ochi care se deschideau larg – poate, în sfârșit, văzându-i în elegând.

...Nu departe, se lumina cataclismul satelor inundate... Ei mașinile (acum, cu oameni înșenunșele...), se opreau în fața luminii cataclismului – ei întrebau despre oameni și despre istoria suferinței pe pământului.

***

3-EL RÂDE...

Am aflat (era o după-amiază stupefiantă), într-o carte a străniului scriitor vizionar italian Dino Buzzati, un text conștinând un **autodenunș**, asupra unei infracțiuni halucinante – **plagiatul** (textul era conceput sub forma unei scrisori, și se intitula “**Domnului director, strict personal**”):

“(...) Ileano Bissat se obliga să scrie pentru mine tot ceea ce a fi dorit, lăsându-mi dreptul să semnez; să mă urmeze și să mă ajute în timpul celor toriilor și în activitățile gazetărești; să păstreze cel mai desigur secret; să nu scrie nimic pe cont propriu, sau pentru o terț persoană. Eu, în schimb, trebuia să-i cedez optzeci la sută din câștig”.

Ei mai ciudat este, înșel, faptul că, aproape în același timp și în paralel cu textul lui Buzzati, citeam un alt text, zămislit de mintea unui scriitor cu totul obscur (i-am uitat până și numele), în care aria infracțiunii devenea una cosmică și supracosmică :

“(...) Ce s-ar întâmpla, oare, dacă lumea ar descoperi, deodată, că toate cărțile tuturor scriitorilor lumii au fost furate (toate!), de la alții? Ei că, la rândul lor, cei de la care s-au furat/plagiat (de fapt, copiat, slovă cu slovă, cu o răvnă distructivă și autodistructivă!) scrierile respective au fost, tot ei, HOȘI, la rândul lor, în raport cu alți scriitori, dinaintea lor... - ... și tot așa, de-o istorie întregă a falsului și a furtului de scris, de gânduri, de simțiri și de visuri...?! Nimeni n-a creat. Tot ei au furat – de la cei ce i-au precedat, de la cei care, la rândul lor, au pe suflet colosala, cosmică infracțiune de a-i fi jefuit, conștinșios, pe înaintașii lor, tot atât de tâlhari ca și ei... - ... și asta, până la începutul începuturilor lumii.

Dar, dincolo de to i ace ti g inari ai gândului, sim irii i visului, dincolo de ace ti cucii de aceste ciori hr p re e i f r de lege, care se împ uneaz cu penele p s rii paradisului, dincolo de istoria infrac iunii cosmice de plagiat - eu îl întrev d pe <<Marele>>, <<Autenticul>>, <<Unicul>> Scriitor – a tot i a toate.

Da, acolo, în spatele a to i i a toate, sp rgând peretele din fund al istoriei – este cineva care scrie: scrie <<ORIGINAL>>, scrie <<AUTENTIC>>, scrie <<CINSTIT>>!

Scrie, scrie, scrie. Scrie mereu. Scrie tot, le scrie pe toate, scrie despre tot i despre toate, scrie în locul tuturor i a toate.

Scrie dumnezeie te.

În timp ce eu scriu târât, cu ultimele puteri, aceste ultime slove ale unui ov ielnic autodenun – el a terminat, de mult, s scrie, sprinten, cuvintele i frazele acestui autodenun – el a terminat de scris, limpede, ceea ce eu doar am furat, obscur i poticnit, ceea ce eu tocmai am copiat (cu o înver unare stranie i bolnav , dement , cu totul incon tient) de la el.

i râde. Râde tare. Râde, parc , bucuros. Bucuros i batjocoritor. SIGUR batjocoritor.

...El râde.

De ce râde, oare?

Pentru c , de fapt, numai el tie ADEV RUL: pân i scrierea lui <<de lumin >>, aparent <<onest >> – nu este, totu i, decât tot un netrebnic i sfruntat autodenun de plagiat.

Autodenun ul cinic al celui vizibil, despre infrac iunea sa fa de cel invizibil. Jaful burlesc (neîntrerupt jaf, jaf mereu supracosmic, jaf f cut cu o ur ascuns , de nestins, de i, aparent, gratuit !) al celui din lumin , asupra celui din întuneric”.

***

Louise, pe numele ei de domni oară – Rollon. Se numea, deci, cu un nume vestit (1). Dar ea, chiar dacă făcuse oarece carte (și, deci, învase în istoria neamului breton), nu avea orgoliul numelui ei. Era văduvă, de jumătate de an – și, acum, împlinise 52 de ani. Soțul ei, Rodolphe Domenec, fusese ghilotinat, în același an și în aceeași lună cu regele și regina Franței (2). Asasinat, adică, de aceleași fiare și din aceleași motive obscure și barbare, asasinat de aceleași instincte oarbe, de același monstru tentacular, lihnit și așat – așat de, mereu (după el!) preapuinul sânge (sânge strigându-i, cumplit, la ceruri, nevinovată!) - dar pe care sânge, monstrul îl inhalase extatic, ca pe un satanic parfum de jertfă ...

...În jurul femeii, oceanul vuia surd, profetizând cumplit, din abisuri amoroase. Apele se vălăureau înalt-albastre, cu creste când spumegânde, când fulgerătoare, neîncetat primejdioase. Și, de sub vârtejurile care se formau în jurul stâncilor subacvatice - amenințând, pururi sinistru. Valurile răspundeau, deci, vremilor oamenilor de pe uscat - și acompaniau, cu o barbară muzică de vaiete și de huiete apocaliptice, istoria cea deznădăjduită.

Văduva Rollon-Domenec mergea cu pașii mari, în plină soare, printre graniturile fierbinți, semănate pe plaja aurie și de ertic. Boneta ei perfect albă, plisată, parcă vălăia, spintecând briza molăie, rochia ei neagră se înfoia, mănioasă, la fiecare pas mare, întins vajnic, al văduvei Rollon-Domenec. Niciodată nu se înfrumusețase de soare, după nunta - și mergea, pe drum (și, cândva, la biserică), atât de simplu, sever și umil înfrumusețat, încât unii și teni erau tot mai intrigati: nu țiau dacă nu cumva se pășăse, pe neașteptate, până la a deveni ceretor, ori că sfida lumea, după ce va fi fost trecut, pe tăcute, la vreuna dintre sectele religioase, venite, buluc, de peste Canalul Mânecii, din Albion - dar și de peste ocean, din America...

*

...Unii oameni fac parte (prin viaa și soarta care li s-a decis, aici, pe Pământ), dintr-o familie sufletească, cu totul aparte: atât de mult și intens trebuie să sufere și să îndure atât de mult și nedreaptă durere, aici, pe Pământ (... și trebuie să-o facă asta senin, cu atâta discreție și chiar cu o anumită distincție!) - încât, dacă, pe lumea cealaltă, vor fi repartizați în iad, cazanele și smoala de-acolo trebuie că le vor părea un mediu de reală sejur - ...o adevărată vacanță, ce mai...!

Din această sferă aparte era și văduva Rollon-Domenec... și, de aceea, nu mai exista, pe lumea asta, ceva care să-o mai poată înspăimânta, cu adevărat. Doar de Dumnezeu se mai temea, doar în fața Lui se smerea...

Nu mai mersese la biserică, din ziua în care aflase că preotul din Relecq-Kerhuon jurase pe Constituție (3) - cum în Vandeea cea îndârjită nu se prea petrecuse (4), datorită influenței (aproape mistice!) a fraților Chouan (5).

Dar acum fusese chemat (prin portrelul “*revoluționar*”, cu bonetă roșie (“*frigian*”, cic! - Doamne, apără-i păze-te!), puțină pucioasă, precum focul iadului! - sub amenințarea cu arestarea!!!) de către preotul diavolului, din **comuna-cu-ghilotin** (și cu o catedrală foarte artoasă, Notre Dame de Daoulas, în care, acum, se instalase el, Diavolul Pustiului - și trona!), numit, din veac, comuna Relecq-Kerhuon. “*Preotul diavolului*” - sau “*constituționalul*” (mai mare ocară nici nu se putea imagina, de către normanzii binecredincioși!) - da, a așă-l probozeau, cu tot focul, femeile, pe preotul care acceptase să jure pe **Constituție**, iar nu pe **Sfânta Biblie**: “*constituționalul*”!

Chemată să facă, pe jos, două leghe bune, din cătunul ei, situat undeva între Brest și Relecq-Kerhuon (6) - mult mai aproape de Brest, decât de Relecq-Kerhuon. Era un drum lung (pe care-l făcea pe malul estuarului Elorn, pe care, firește, refuza să-l treacă, vreodată, cu bacul! - făcea excepție doar când trebuia, musai, să meargă la vreo rudă de-a ei, la Plougastel...) - fiind, la fiecare pas, stropit de valurile înspumate ale velenului titului, nemrginitului ocean. Dar nu se plângea: în fiecare lună făcea un drum la fel de lung, până la ultima ei rudă, probabil o mătă

bolnav (după câte lăsa ea să se înaleagă, v duva fiind din cale-afară de discret!), din Plougastel-Daoulas (acolo unde-i trec toarea-“*pasajul*” Saint-Jean). Dar, acum, acea nețiuțim tu se pare că murise (a a a îngânat, odată, v duva...) – și, deci, Louise Rollon-Domenec nu mai făcea drumul, nici măcar până la Plougastel, cu bacul...

De și nu era de bătin din Relecq-Kerhuon – oamenii (atât cei din cătunul în care locuia cu bărbatul ei, cât și cei printre care se născuse, în Plougastel-Daoulas, dar și cei din marele târg și port al Brestului, unde era cunoscut, ca femeie tare și ritoare la necazul oricui și, totodată, precupea de brânză și unt, de pe țep și creveți – cinstit cu toți cumpărătorii și tare mândr, prin cuvinte bine alese și teribil arzătoare, cu cei obraznici și mi ei!) o luau, oarecum, “*la pachet*” cu bărbatu-său (care chiar văzuse lumina zilei în Relecq-Kerhuon!), și le ziceau, cu un termen comun și evaziv, “*les Relecquois*”, sau “*les Kerhorres*”.

Spunem “*oarecum*”, pentru că Louise Rollon-Domenec era percepută ca o faptură ciudată. Chiar înfiorător de ciudată, pentru acești oameni, sufoca și și grozav de încântătoare (în mare taină!) de nenumărate, de miraculoase povești și superstiții fermecătoare. Nu odată, locuitorii cătunului, ca și cei ai comunei, văzuseră cum, de câte ori Louise Rollon-Domenec pleca ori se întorcea la casa ei, se stârnea un adevărat vifor de pescari, care se lăsa sau atât de jos, în preajma ei, încât se crea via impresivă. Louise Rollon-Domenec vorbea, în taină, cu valurile albe și cenușii, viforoase și teribil de zgomotosă fâlfâitoare, ale pescarilor. Ori, poate, bocea și veste țep, dimpreună cu ei, catastrofele largului...

... și acum, când pleca, cu pași mândri, printre turmele de stânci granitice ale țărmului, ori își făcea mersul, ca un țep de mare eșuat pe uscat, pe și printre nisipurile tot mai sure, din pricina luminii tot mai puternice a amiezii – pescarii se văditau cumplit de straniu, la înălțimea capului și feței ei, și Louise Rollon-Domenec nu se simțea deloc stingherită de vântul strășnic, adus de aripile lor dezlănțuite amarnic, ci buzele ei parcă se spundeau terorișor și rețep, din când în când, se pare că nu doar confirma apocalipsele vestite de zburătoare, ci le întărea, prin noi și noi vești, care de care mai tulburătoare și mai cumplită. Nu mai conțineau pași mândri ai Louisei Rollon-Domenec. Nu mai conțineau vicișlele vaticinare ale țepșilor, tot mai multe și mai îmbulzite, pe deasupra și pe lângă trupul, de înălțime mijlocie, dar foarte zvelt, numai mușchi ageri, ca un arc de oțel încordat, al văduvei.

... și la vârsta asta, care, pentru majoritatea femeilor bretone, însemna bătrânețea și neputința cea veghetoare, în fața focului din vatră – Louise avea un trup grozav de ager, ca de nevastă. Nimeni, nici bărbatul ei, măcar, nu apreciașe, vreodată, țepșurile ei, straniu de frumoase – când luminoase ca soarele pe valuri, când zbuciumate, mohorâte la culme, precum cerul umplut de voci și de uragane pustiitoare... Nu apreciașe nimeni țepșurile armonioase și pline de o viață valnică (și, totuși, ascunsă și tainică, precum rugăciunile cumplită ale oceanului!) – nu privise nimeni, cu luare-aminte, chipul ei, cel înconjurat de un țepș alb-cânețiu, ca de țepș, rotit, în lumină, precum o aureolă!... și nici la buzele minunate arcuite ale gurii femeii (buze uscate de țepșiri interioare, tumultuoase, valnice)...

... Aceste buze, ale gurii văduvei îmbrăcate în negru și alb, nu mai conțineau, acum, nici ele, să se miște, misterios, înșpăimântător de aprobatoare, față de câte-și plângeau, la urechi, frânși de spaimă și cu lacrimi amare și nevăzute, primprejur, pescarii!

“*Da-da*”, țepșea ea să confirme, “*acuma, da, acuma au venit, uitate-i colea, pe dunele alea din față, cei patru Către și ai Apocalipsului!*” –

și ei, pescarii:

“*O, da, îi vedem și noi, o, vai și amar de bieții de noi, și de șarmana lume!*” –

iar ea nu înceta:

“Uite-i cum î i înal f cliile de moarte, uite-i cât de necru tori i de drep i sunt! B rbatul meu va fi r zbnat, b rba îi no tri, cu capetele lor, cele t iate, inute acum, în mâini, între palme, i ridicat înalt, c tre ceruri, spre pâr dreapt , c tre Dumnezeu! - î i vor afla, sigur, mântuirea, i i vor striga nevinov ia, sus, spre cerurile deschise, c tre Mântuitorul-Cristos, care pre to i ne judec , singurul care o face cu nep rtinire... – ...iar femeile i copiii no tri, cei spinteca i de diavoli, vor fi aduse, vor fi adu i, pe aripile voastre vor pluti, pesc ru ilor, ca i pe aripile porumbilor albi, spre Paradis!” –

...iar p s rile se luminau i, totodat , sângerau albastru, zburând, acum, mai sus de chipul Louisei, ca s vad când li se va face semnul de urcare înspre Paradis...!

... i pa ii ei, neîndupleca i, cât i Cavalerii Apocalipsei, dумicau spa iul, f r cru are, i îmblânzeau, pân la umilire, valurile oceanului...Louise, înc lzit i extaziat de propriile ei viziuni, uitase, demult, s mai gâfâie: respira, parc , în vis – respira, parc , în ritmul unui zbor nev zut, al unui zbor care o va duce, din nou, al turi de bunul ei pescar, Rodolphe Domenec.

...Nu, Louise Rollon-Domenec nu era vr jitoare, cum, probabil, mul i o credeau – de i, i ea, ca i cons tenii ei, tia i credea în sodom de duhuri – în *“sargusetele”*(7) care au adus, în Bretania, Piatra care Cânt , în timele i ondinele atât de trist, de fermec tor cânt toare – credea, familiar, în m re ul Lucifer i în slujitorii lui – în Belfegor, în Hufgin, în Belial, Thamuz, Martinet, Mammon, în Dagon i Succor Bénoth, în Asmodeu, Kobal, Verdelet, Nybbas, Wierus...dar, pe deasupra tuturor, credea, cu o fierbin eal ame itoare i bun , în Crist-Cel-Înviat! i diavolul cel adev rat, preotul din Relecq-Kerhuon, *“constitu ionalul”* (prin nimic asem n tor sprin arilor i ghidu ilor spiridu i, cum îi vedea ea, în n lucire, pe slujitorii tristului i marelui Lucifer!) – r mânea singurul duh r u i bestial, lunecos, i în el tor, i ve nic mohorât, precum valurile de catran ale iadului. i tocmai la el se ducea ea, acum, sub amenin area ghilotinei – aceea ce era numit , de mult vreme i de oameni cu umor negru i lipsi i de orice urm de sim ire omeneasc : *“r z toarea na ional ”*, *“mama sfânt ”* a diavolilor!

...Ea era trecut , cu gravitate i mult sânge, prin coala de fete din Nantes. Nu era licen iat , pentru c p rin ii îi muriser , tocmai când ea avea mai mare nevoie de ei – pe când, înc , nu se dezmeticise din copil rie (i trebuise s se m rite - dar nu regreta, deloc nu regreta m riti ul, c ci Rodolphe fusese cu un om de treab i, de i pescar s rac, tiind s iubeasc , onest i tandru!) - dar era destul de *“firoascoas ”*, pentru a stârni nemul umirea invidioas a cons tenilor. A a c nu pu ini alternau în a o socoti când vr jitoare, când doar...*“nebun ”*. i doar pentru pu in vreme îi permisese s se ocupe de copiii lor, ca singur înv toare a bietului c tun de pescari...A a c nu mul i dintre tinerii pescari de acum apucaser , atunci, cândva, s soarb tiin a de a scrie i citi, de la ciudata femeie, sever i cald , totdeodat , dar, mereu, cu un tremur de nervozitate al mâinilor, pentru c lucrurile nu se înscriau, decât foarte rar, ori prin miracol, în viteza ei de pricepere i viziune!

...Oare ce vor mai putea înv a oamenii, de acum înainte, dup ce Satan n v lise, cu toat cavaleria lui smolit , în lumea noastr ? Oare ce vor mai accepta oamenii s mai înve e, în acele cu ti ale statului de acum, numite tot, cic , *“coli”* - în care li se spunea c suprema cinste este s - i *“torni”*, uciga , tat l i mama, i fratele, i sora...s -i *“torni”* c tre oricare membru al *“comitetelor revolu ionare”*, din Bretania – pentru c suprema pl cere este, acum, s -i scuipi pe b rba îi i pe femeile i pe copiii sugari, sui i pe scândura basculat a ghilotinei, înainte de a fi desc p âna i?! S rmane femei cu rod în pântece, spintecate, din cre tet pân în t lpi, de *“Cavalerii Revolu iei”*...S rmane capete de copii t iate, fragede i însângerate, cu ochii înc deschi i, b tând înc din pleoapele micu e, holba i dureros, de neîn elegere...unii chiar smul i de la â a mamei! Unul dintre ace ti înger i de copii îl întrebese pe c l u, pe când era basculat pe scândura ghilotinei – întrebese cu un fir sub ire de voce speriat , pierit , i cu o candoare care- i

rupea sufletul - dac -l aveai, fire te! - (i au fost c l i care s-au dovedit mai umani decît diavolii de **“Ofi eri ai Revolu iei”**, care comandau faptele iadului – c l i care preferaser s fie pu i ei, în locul copiilor, pe scândura ghilotinei (8)!): **“O s m doar tare?” (9)**.

...Î i aminte te i- i adun , f r s le mai cearn , amintirile, rumegându-le, cu un soi de pl cere crud a relu rii, la nesfâr it, a chinului amintirii... - î i aminte te, ca pe Sfânta Cruce r stignit pe Amintire, Louise Rollon-Domenec, î i aminte te, acum, ritmat în ritmul pa ilor ei tot mai exaspera i, afirma iile de prin cârciumi, ale diavolilor din comitetele **“Revolu iei”**, dar i afi ele i comenzile **“ofi eresco-revolu ionare”**, proclama iile oficiale ale diavolilor **“Revolu iei”**:

“Trebuie eliminate, în mod prioritar, femeile, <<bazele reproduc toare>>, i copiii, c ci <<copiii sunt pe cale s devin viitori bandi i>>. Dispare, de asemenea, riscul de represalii i de r zbnare. Vom crea chiar lag re de exterminare, care le sunt rezervate bandi ilor stora de bretoni. La Bourgneuf i Nantes vom organiza înec ri speciale pentru copii.

Vandeeni nu mai trebuie s se reproduc . Vom t ia sexelor b rba ilor, pentru a ne face, din ele, cercei. Sau le vom atârna la centur , ca trofee. Vom exploda cartu e în aparatul genital al femeilor. Nenorocire celui care ap r <<aceste lupoaice i ace ti pui de lup>>!

...Vom t b ci pieile vandeenilor, pentru a face din ele pantaloni de c l rie, destina i ofi erilor no tri superiori”...(10)

... i nu au fost, astea, nici vorbe de crâm , i nici laude de arte...ba, dimpotriv , s-au dovedit doar o teribil de palid umbr a realit ii iadului breton, în care se sl vea Me terul Supremului R u, El, Satana Triumf torul, într-o lume înfrico tor pustiit de vlag i de orice urm de fapt uman , pustiit de orice raz , de har omenesc ori dumnezeiesc!

...Louise Rollon-Domenec parc rodea nisip, nu doar cu din ii ei strân i i scrâ nind, ci i cu gândurile ei, tot mai întunecate i tot mai furtunoase : **“Educa ia a ajuns s fie codoa a Satanei i, deci, a celui mai gre os desfrâu. De acum, oamenii vor fi înv a i s se în ele i s se ucid , s se înjunghie prin spate, surâzându- i prin fa , între ei, cu zâmbete mieroase pe buze se vor ucide unii pe al ii, cu sete i cu ochii str lucind de pl cere satanic ... – vor ajunge, dac n-au i ajuns, deja, s se întreac în a se strecura, cu viperele dimpreun , tot mai sus în Împ r ia Satanei, pentru ca s ajung tot mai s lbatici i mai fiore i, adic , bestii tot mai puternice, mai des vâr ite...To i vor st pâni tiin a de a deveni bestii des vâr ite – i, deci, to i Îl vor p r si pe bietul Crist R stignitul, pentru c nu este util. Crist-Lumina Lumii nu este uciga i dasc l întru ucidere, nu este înv tor întru bezne, deci este un fraier inutil! Totul va trebui s fie util, de acum încolo, pentru prop irea beznelor iadului - iar nu omenesc, i nicidecum dumnezeiesc!”**

i Louise Rollon-Domenec nu se oprea aici cu scrâ netele gândului ei, adâncit în bezne i dezn dejdi: **“Preo ii no tri b trâni i cinsti i, pe când nu înduraser , înc , martirajul i moartea mândr , ne-au înv at, când eram noi copii i tineri, c morala este cântarul cel sfânt al Lui Dumnezeu, pentru a afla El cât de minto i am ajuns noi, dup necazul ru inos, pe care I L-a f cut str mo ul nostru, Adam. Acum, <<morala>> acestor bestii i diavoli dezl n ui i în Supremul Sabat a întors totul pe dos: a ajuns <<morala>> lor s fie sus în toarea i înlesnitoarea cea mai fervent a imoralit ii criminale. Cei imorali i criminali î i alimentează trufia i triumfurile lor însângerate, din lumea asta – c în alta tot nu cred ei! – tocmai din predicarea neru inat , i înver unat , i oarb a <<moralei>> lor, cum îi zic ei: <<moralei noi>>!** i lucrarea asta de încurc tur satanic va fi sus inut i înfrico tor de spornic încurajat de toat leahta asta de diavoli, de popii tia de acum, de <<jura ii Satanei>>! Cu cât lumea e mai n uc , cu cât lumea asta e mai f r de busol , cu atât va fi sl vit crima, drept <<culme a moralei oamenilor>>. Biat Bretonie, biat Fran ...biat lume! - oare ce te mai

a teapt , în care iad i în cât de adânc pr pastie, în al câtelea cerc al iadului te vei scufunda? O, dar eu zic, acum, c gre esc, da, chiar gre esc, gândind a a - Dumnezeu s m ierte: iadul nu poate fi, nu, n-are cum fi mai hâd i mai groaznic decât p mântul sta, de acum, peste care sângele curat curge în valuri apocaliptice, p mântul sta cotropit de toate urletele de fiare i de urletele cutremurate de groaz , cotropit de toate spaimetele i n lucile despletite, înnebunite - i de toate scârnelor umbl toare i jivinele otr vite, fiice bune ale Satanei...!”.

...Pescarii îi ipau tot mai tare, tot mai disperați, tot mai mulți strânși, impetuoși, în valuri tot mai dense, precum torențele vijelioase de munte, cu aripile bătând tot mai asurzitor și mai sufocant abătute asupra plajei - încât nisipurile aurii ori sure aproape nu se mai vedeau, iar vuietul implacabil al valurilor oceanului, la fel de implacabil ca soarta lumii, lumea cea atinsă și zgâriată și însângerat, toată, de aripa neagră și zimuită a Satanei - abia se mai ghicea. Pășirile parcă ar fi în eles frământul de cuget al acestei mândre femei - și o înconjuraseră să o apere de propria-i soartă. Și acum zburătoarele cele miloase erau cuprinse de o sfântă furie, se vânzoleau din ce în ce mai tare, oglindindu-și zborul lor, tot mai exasperate, pe chipul strălucind în amiază, al vâduvei Rollon-Domenec.

...Ajuns în comuna Relecq-Kerhuon, comuna diavolului - vâduva își făcu crucea și bătău metanie scurt, pe pietrele drumului ce ducea la catedrală. Două străzi lungi de case, întunecate și sumbre, acum când soarele scăpa tase adânc - două străzi de case înalte și ăguiate se întrau, de-o parte și de alta a drumului pietruit - toate cu obloanele trase: întrista lumină înserării, cele două rânduri de case înalte, cu două cături și cu trei chiar, se întrau, ca niște popânduri uriașe, grași, uitându-se, curioase, la vâduva cea ostentivă și la pescarii împândiți neosteniți. În definitiv, cine să se ridice, măcar de curiozitate, la trecerea vâduvei, dacă nu era niciun om viu, în pustietatea de cavou a serii?

Vâduva Rollon-Domenec se îndreptă spre piață, unde Satana întra se, sumbră, unealta monstruoasă a morții - poreclită “*răzătoarea națională*”, “*moara de tărăcere*” sau “*mama sfântă*”. Ghilotina “*miloasă*” a “*Revoluției*”. Acum, ghilotina se odihnea, ca un monstru antediluvian și plin de noroi însângerat, care digera, greoi și cu sinistre sughiuri, ce a înfulecat, pe nemestecate, cu un ceas în urmă și, cu adevărat: din jgheabul cu itulul ghilotinei (cu itoaia de o el pândea, ascuns în capătul de sus al jgheabului, ca un pânjen uriaș, hrăpăreț și veninos!) picura sânge, iar în jurul molohului erau bătăi de sânge abia încheșate - semn că, nu de mult, monstrul cel ce umbrea, cu sinistră umbră, zărea - se hrănise, din plin, și acum își rumega, își molfăia tacticos resturile dintre colți, și răgăia hrana.

Iar plebea care, satisfăcută de măcelul și de valul sângelui proaspăt, se retrăsese, și ea, pentru digestie, pe sub acoperirile ăguiate ale caselor - era, la acest ceas de amurg, nevăzută. Unii, majoritatea, se înneau închiși de frică, alții, mai puțin, se tolăniseră, prin străzile lor, de lemn și piatră, mulțumiți și burdușiți de impresiile acestui spectacolul barbar și apocaliptic, care și-ar fi scârbit pânși pe canibalii de prin coloniile Franței...cert este că nimeni nu scoase capul de după vreo ferestru ori poartă, atunci când vâduva Rollon-Domenec termină de străbătut piața și se opri, o clipă, înainte de a păși pragul catedralei Notre Dame de Daoulas.

Intra, apoi, sub umbrele împânzite de tristețe ale catedralei (goal (11) și întunecat) - înainte pânși în dreptul primei bătăci - și se așeză, cu un mic geamăt de osteneală. De afară, se auzea zborul plin de neliniție, al pescarilor apelor - pășiri credincioase, care n-o părăsiseră pe vâduvă, și se învârteau, dând viforos din miile de aripi, jur-împrejurul catedralei.

...Într-un târziu, din banca unde stătea, strivită de bolile catedralei, vâduva Rollon-Domenec - se auziră murmure. Buzele ei veștede începură să se miște, ca la orbi, parcă frăvără și dintr-un simț mânt de sigurătate frăleac. Se auziră, apoi, tot mai intense și mai fierbinți,

vobele unei rugăciuni, care s-ar fi vrut a fi de mulțumire către Cel de Sus, dar erau vorbe amare și cu nădejde întunecată :

-Doamne, frumoasă și mândră ai făcut lumea, la începuturile ei...ai făcut cerul și pământul, ai făcut oceanul fără de margini, și copaci frumoși, și flori de minune, cât pentru toată grădina Paradisului...dar, după aceea, grădina asta ai umplut-o numai cu broaște răioase, Doamne...grădina asta, grădina asta curată ai umplut-o numai cu broaște răioase ... și cu erpi veninoși și ai umplut-o...numai cu broaște răioase și cu erpi veninoși...o, Doamne, Doamne, Dumnezeul meu, Hristoase, Dumnezeul meu iubit și mare Judecător încoronat, acolo, în slăvi... și atât de înalt mie, Hristoase Dumnezeule, și atât de frumos luminat sufletului meu...!

-Ce fel de rugăciune-i asta? – auzi femeia un glas, înapoia ei.

Era preotul-diavol, "**constitu ionalul**". Venise, și el, nu de mult, de afară – și o pândise, o vreme, în liniște, din spate, pe vâduva aezată pe bancă .

-O rugăciune, ca toate rugăciunile – răspunse, scurt și întunecat, vâduva.

"**Constitu ionalul**" se prefăcu, prevăzător, că nu sesizează ura din adâncul vocii vâduvei, și schimbă, aparent, pe dată, vorba:

-Mă bucur mult că n-a trebuit să te aduc arestat, la mine. Mă bucur că vom putea sta de vorbă, în liniște și cu înțelepciune.

Vâduva tăcu, înnegurată. Atunci, "**constitu ionalul**" se simți obligat să continue, de unul singur:

-Ești o femeie de teaptă și cu destulă carte. Ar fi fost rușinos să te aduc în lanțuri, la catedrală .

Nici acum nu avu vreun comentariu, din partea vâduvei. Și continuă :

-Tăcuți și supărați, este firesc să fii supărați, pentru moartea bărbatului tău, cetăeanul Rodolphe Domenec. Dar, totodată, socotesc că de moartea lui nu se face vinovat nimeni, afară de el.

-Dar ce-ai făcut bietul meu bărbat, de-a trebuit să-l ucidă, cu mai multă sâlbăticie decât când cei mai răi și fără de suflet oameni ucid un animal, o fiară turbată ? – răspunse, aproape împotriva voinței ei, vâduva - și bolile catedralei parcă răspunseră, printr-un ecou ciudat de puternic și amenințător, mâniei și revoltei vâduvei Rollon-Domenec.

-Ce-ai făcut? Cum, nu îți, nu te-ai lămurit nici până azi, ce-ai făcut Rodolphe al tău, încât a dovedit că-ți rău și primejdios cetăean – primejdios pentru Republica sacrosanctă și pentru noi periculos, pentru noi, pentru toți oamenii din Bretania?! – răspunse "**constitu ionalul**", mâniat, nevoie mare, chipurile – dar și prevăzător, dacă-l va fi ascultând, din vreun culcuș de pândă, vreun "**cetăean**"...De ieri cnetul "**constitu ionalului**" pare că de leu, ecoul catedralei fu, de data asta, unul slab și meschin, ca pentru astfel de vorbe nimicnice.

-Nu, nu tăcu! Chiar nu tăcu! Cum putea un biet pescar, de pe un banc de nisip și de pietre, uitat de lume, cum credeam eu că este cătunul nostru, să vă primejduiască, pe voi și Republica voastră ? și de când a ajuns, mă rog, Republica asta, care nici nu tăcu ce e și cu ce se mânăncă ... "**sacrosanct**", cum zici...că eu, după câte-mi amintesc, de pe când eram și în viață, nu numai femeia lui Rodolphe, "**sacrosanct**" înseamnă grozav de sfânt! Or, eu, o biată rancă din Plougastel, tăcuți voi n-aveți nimic sfânt... și mai tăcu, eu, înapoiată și barbara de mine, că sfinții sunt numai sfinții din ceruri, iar cel mai sfânt dintre cei sfinți, în Ceruri, este numai Hristos-Dumnezeu, care pe toate le-a zidit!

-Ei, ei, femeie, vezi? – se prefăcu liniștit, și cu un aer de bunățate ipocrită și de înțelepciune împăciuitoare, "**constitu ionalul**". Tocmai de asta comitetul revoluționar din Bretania a decis să te cheme să dai socoteală, pentru astfel de vorbe necugetate și smintite, pe care nu doar mie, acum, mi le spui, ci te-ai găsit tu, mai firoșcoasă din toate muierile, să le spui și să le repeți, aproape zi de zi, și suratelor tale... și s-au găsit, printre suratele tale, destule bune cetăene,

care se repetă, aceste nesocotite vorbe, ale unei guri ferde paz, în cetănilor din comitet, în mie... în eu am cerut, pentru tine, amânare în clemență, până voi discuta eu cu tine...altfel...

-Altfel, ce? – sâri, mânișos în epat, v duva Rollon-Domenec.

-Altfel, se hotărâseră să te ghilotineze chiar azi! – izbucni, tot cu mânie jignită, în “constituționalul”.

-Da’ de ce, mă rog, n-ai lăsat să fiu ghilotinat? De ce? Ce interese ai tu, boaită fărnică în împuțit? Dacă a să-a hotărât, de cître m celarii voștri, a să fie! Nici măcar nu-s din parohia ta... - izbucni, iar în, făr nicio ovial, v duva.

Un reziduu de bun-simț amăn, câteva clipe, r spusul direct al “constituționalului”. Apoi, înș, după câteva bâlbâieli, preotul cel la prînse, treptat, un soi de curaj nerușinat - în se auzir, clar, din gura acestuia, cuvinte care o stupefiară pe v duv :

...Da, cum tr Rollon, dar eu, de cînd te-am văzut, la moartea b rbatului dumitale, m-am îndrăgostit de dumneata...po în s m înșul în cum în vine la gur, dar eu tot... - se înfierbânt, treptat în ireversibil, cu ochi scurți în lacrimi, gre oase, de crocodil, cu g vanele fosforescente, ca de lup, noaptea... cu ochi plini de a teptare poficioas în vicioas, “constituționalul”.

V duva se uit în jur, să afle ceva cît mai greu, să -i crape capul nerușinatului. Nu g si nimic, la rezezal în în apropiere, dar url, scoas din min în:

În cr p capul, ap libidinos! Bou cu cadelni ! În cr p capul, “constituționalule”, împuțitule, iud în... în m celarule!

Stins, dintr-odat, speriat, dar cu o triste e neajutorat, în, cumva, cu o pornire veninoas de ciud în de dor ascuns de r zbnare, “constituționalul” gr în încet, ca-n somn, abia auzit, sub bol ile catedralei – con țient c antajul lui (îndelung preg țit, cum caracati a în preg te te atacul, cu toate cele opt tentacule...), antajul lui “genial” (în acele vremuri de cumplit fric de moarte în, mai cu seam, doldora de teroarea necunoscutului mistic în, implacabil, înșângerat!), antajul care se dovedise a fi de doi bani, d duse gre cu totul în definitiv, fa de harpia aceea dezln uit :

...Ei, dacă nu vrei, atunci ai să fii ghilotinat...n-am ce- în face...numai dacă erai nevasta mea (12), a fi putut să mu amalizez, să amân verdictul, la nesfârșit, până...

Dar v duvei în trecu, a a, ca un fulger de revolt, alt gând prin minte – gând aprins, care- în anul, deocamdat, pornirea asasin, la adresa “constituționalului” celui neobr țat:

-Dar, în definitiv, ia stai: De ce să m ghilotineze? De ce? Pentru ni te vorbe, spuse unor f pturi simple, pe care le credeam a-mi fi prietene, iar nu ni te scârbe împuțite de turn toare? – se revolt, cu am r ciune întunecat, v duva.

-Da, pentru ni te vorbe! Pentru c vorbe dintr-astea sunt mai primejdioase decât pu țile în cu itele Chouanilor, ale m celarilor din p duri! Azi, o vorb, mâine mai multe, în suratele în înboln vesc de tr dare pe b rba ii lor, iar b rba ii lor pe al în b rba în, până cînd ajung, to în, printre bandii în fra ilor Chouan...Pentru ni te vorbe, în pentru înțînirea aceea, de acum o jum țate de an, dintre Rodolphe Domenec în unul dintre fra ii Chouan...

-Nu- în adev rat! – strig v duva – nu s- în înțînit, niciodat, cu vreun frate Chouan, nu s- în înțînit niciodat, cu niciun p durean-chouan! Min în, min în, min în!

Avea perfect dreptate v duva Louise: nu b rbatul ei se înțînise cu uanii, ci ea înș în, atunci cînd l sase să se în eleag c pleac s - în îngrijeasc m tu a bolnav. Trebuie spus c m tu avea, dar nu bolnav, ci grozav de “artistic” pref cut – în aceea m tu în înșpletise, cu migal în iste ime, acoperirea, fa de Copoii-Agen în ai Revoluiei. Dar, cu toate precau iunile înfinite, Agen ii-Copoi ai Revoluiei tot erau cît pe ce s dea de ea în s-o prind, într-o ascunz toare dintr-un beci din Plougastel în, apoi, într-un codru înnoptat... - ... în, atunci, după ultima goan disperat (fuseser aresta în, în codru, în ghilotina în în pia a din Plougastel, doi uani prin în, la marginea p durii blestemate – doi uani-p durenii, mai pu în sprinteni decât femeia de pescar...), Louise Rollon-Domenec decretase, în c tun, c m tu a în-a murit... în, da, chiar avusese un infarct fatal (dup aceea noapte de pomîn, a urm ririi, cu sufletul la gur în cu dezn d jduire, prin codrii merei, a temerarei sale nepoate!), b trîna în inteligenta femeie patriotat. Dar se vede

ce r suflase ceva – i r suflase gre it: nu ea, ci so ul ei fusese b nuit, “*turnat*” i, ulterior, ghilotinat... - nu se tie pe baza c ror dovezi mincinoase...tr sni-i-ar de erpi venino i s -i tr sneasc , iazmele iadului!

-Mmdaaa, lungi, mieras i ipocrit, vorbele, “*constitu ionalul*” – dar au fost martori, au fost martori de necontestat, la întâlnirea aceea...

-Ce martori puteau s fie, nenorocitele, când niciodat b rbatul meu nu s-a întâlnit cu niciunul dintre cei pe care-i vâna i voi, ca pe ni te câini turba i? – strig v duva, de se v lurir bol ile i se cutremur întunericul catedralei.

-Mdeee – molf i, iar i, cumva încurcat, “*constitu ionalul*” – dac nici copilul vostru nu spune adev rul, despre tat l lui, atunci...

-Cum, nemernicule, îndr zne ti s spui c fiul meu, Edmond, i-a tr dat tat l? – abia opti biata v duv – dar oapta ei mai c încre i piatra naosului.

-Eh, cam a a ceva...O fi fost vreo r zbnare, c nu l-a i mai primit în cas ... - continu s rumege vorbele, tot mai împiedicat, “*constitu ionalul*”.

Trebuie s spunem acum, c ci am uitat a m rturisi mai curând, c , în familia pescarului Domenec, se n scuse, cu 35 de ani în urm , un prunc b iat, pe nume Edmond. Singurul, pentru c Louise nu mai putuse face alt copil. De i p rin ii îl iubiser i-l dezmiardaser , pe acest Edmond, ca pe un odor scump (sau, poate tocmai de aceea...), copilul se dovedise un lene i de soi tare r u. Nu tia decât s distrug : juc rii, mai târziu, cuiburi de p s ri...iar când se afl r s rit, de vreo 10 ani, începu s fure, de prin cas , tot ce-i venea lui la socoteal – ne înând cont, cu dispre , c p rin ii i-ar fi dat i soarele de pe cer, numai s -l fi cerut! Apoi...apoi, dup vreo al i 10 ani (de chinuri i de ru ine a p rin ilor, fa de vecinii, de la care fura, tot a a de u uratic i nesim itor, cum o f cea în casa p rin ilor...ru ine fa de str inii din portul Brest, cu care Edmond, la crâ m , juca jocuri murdare de c r i, tri ând cu neru inare, i se înc iera, ca ultimul derbedeu, cu to i be ivanii i cartoforii - de trebuia, de fiecare dat , a doua zi, ca bie ii p rin i s se prezinte, umili i umili i, la judele din Brest, i s pl teasc gloab ...), Edmond-Vagabondul, dup ce furase, de peste tot, o sum destul de m rricic de bani - fugise de acas , hoin rind îndelung, când pe ici, când pe colo (niciodat ner mânând dou nop i într-un loc, ca s nu-l afle p rin ii, ori vecinii p rin ilor, i s -l mustre, i s -l d sc leasc - pe el, tocmai pe el, ajuns, acum, atot tiutor i atotputernic, st pân pe via a lui, sinistr via , de n lucr ut cioas (spre disperarea mamei i am r ciunea, continu , a pescarului Domenec...). Nimeni nu putuse s afle ce f cuse, de fapt, i pe unde f ptuise ce f ptuise, acel derbedeu cu ochi alba tri i inim neagr .

...Apoi, dup al i vreo 11 ani, dup ce începuse, deja, dezastrul Fran ei, botezat “*Revolu ie*” - Edmond-Vagabondul (a a se zvoni în c tun, prin oameni de bine – i oamenii de bine tiu i toaca-n cer!) – deci, s rmanii p rin i aflar , din vorbe uierate pe-nserat, la porti e, c feciora ul lor, Edmond-Vagabondul, se însurase, într-un ora mare, de pe coasta nordic , departe, în vestitul port Saint Malô! i nu se însurase cu oricine, ci cu o ...“*cet ean*”! De cea cu bonet ro ie – dar (ciudat, nu?) tare bogat ! Dup ce capetele preo ilor romano-catolici, care avuseser curaj s nu jure pe Constitu ia Revolu iei deicide (pe rege înc nu-l decapitaser ... - acesta mai avea de tr it dou luni!), c zuser sub cu itul ghilotinei – preo ii “*biblici*” (care refuzaser s jure, ca...”*cet eni*”!), câ i mai r m seser în via , i dup ce trecur i acele dou luni de “*gra ie*”, pentru rege, iar Fran a î i spurcase, cu totul, Duhul ei atât de vechi, prin v rsarea sângelui cel mai albastru! - tiind ei c v duva lui Rodolphe Domenec era, în acela i timp, i mama lui Edmond, so ul “*cet enei*” Ninon – îi refuzar v duvei ori ice serviciu confesional romano-catolic.

Da, pe nora Louisei Rollon-Domenec o chema Ninon (nu, nu scriitoarea, ci prostituata “*cet enilor*”, i “*directorilor*”, i “*consulilor*” viitori!), ca i pe modelul lui David, pentru “*Zei a Ra iunii*”, care pâng rea cea mai mare catedral a cre tin t ii, Notre Dame din Paris!

Ninon din Saint Malô, “*Ninon-Delatoarea*” (a a era ea poreclit , în Saint Malô!), o cet ean care, precum precupe ele din Halele Parisului, care purtaser , în vâr f de suli , capul prin esei

Marie Louise de Savoia – tragica prin es de Lamballe – tot a a, i ea, c dea în delir i striga orgasmic, când se rostogolea, de sub cu itul ghilotinei din pia a marelui ora nordic, capul vreunui nobil i, mai cu seam , al so iei acestuia! (...mai ales c aceia care erau ghilotina i, în pia , f ceau pare, de cele mai multe ori, din **“recolta”** ei de dela iuni infernale!)

...Dar, pentru c v duva Louise Rollon-Domenec era i so ia pescarului **“regalist”** Rodolphe Domenec, **“cel care intrase în cârd ie cu bandi ii fra ilor Chouan”** – ei bine, v duva nu avea dreptul nici la serviciile preo ilor **“constitu ionali”**! Era, cum se zice, **“a nim nui”**! Dar, dac refuzul preo ilor one ti i loiali Lui Hristos o îndurerase, mai mult chiar decât voia ea s arate (mai mult chiar decât fuga lui Edmond de acas ...) – refuzul **“constitu ionalilor”** aproape c o bucura. S zicem, totu i, c o **“I s complet rece”**, ca s nu gre im, cumva, fa de acest cre tin adev rat , iar nu doar bigot , ori supersti ioas .

...Dar ce afla acum, de la mizerabilul sta de **“constitu ional”**, de la boaita puturoas – ei bine, asta nu o cl tin doar, ci o d râm de-a binelea. I se p rea c nu aude bine, c nu poate fi adev rat, c boaitele astea **“constitu ionale”**, adev rate creaturi ale Satanei, sunt pl m dite doar din minciuni, i iar din minciuni, sfruntate i uciga e minciuni...! i de ce, oare, fiul ei, Edmond, n-o acuzase pe ea (ar fi fost, în definitiv, m car un adev r, oricât de monstruoas ar fi fost metoda prin care adev rul cu pricina ar fi ie it la iveal !) – ci pe tat l lui, complet nevinovat i total ne tiutor, de astfel de conspira ii nocturne? Probabil (nu-nu, mai mult ca sigur!), pentru c Rodolphe Domenec îl pusese pe Edmond la ambi ie, stârnise to i diavolii turba i din satanicul tân r – când îl blestemase, în plîn biserici , pe negrul la suflet Edmond, i spusese, în tot c tunul, c nu mai are niciun fiu, i c Edmond s nu îndr zneasc a mai trece pragul casei vreunui om cinstit...

-...Nu se poate, nu se poate, nu se poate... - optea ea, în ne tire, mai s le ine. Apoi se îndârji, î i strânse toate puterile, î i adun toate motivele exploziilor ei de ur , din ultimele minute, contra becnicului i libidinosului i mi elului de pop **“constitu ional”** - i se azvârli la gâtul **“constitu ionalului”**, cu ghiarele i cu din ii, gata forja i pentru o crim pasional , împetuoas precum talazurile oceanului:

-Te omor, mincinosule, te omor, te omor, te omo-o-o-or...gâfâia, din greu, v duva, r spândit , cu tot cu ura ei tumultuoas , prin toat catedrala, pân la altar i dincolo de altar, pân la vârful de bezn al bisericii, i dincolo de vârful ei uguiat... i nu mai era mult, pân s -l fac pe s rmanul dobitoc de **“constitu ional”** s - i dea ochii peste cap, definitiv – i s - i verse diavolului toat fierea neagr din el...

Numai c , încercând, zadarnic, s se apere de leoaica stârnit în v duva Rollon-Domenec, în agonia ultimelor sale clipe de via , **“constitu ionalul”** sc p , din palma strâns , crispat de strâns , cu spasmuri - o hârtie, o hârtie alb , lat i trufa , care se vedea clar c e scris , cu litere furi ate i încârligate...

V duva îi d du drumul, pe dat , **“constitu ionalului”**, care se pr bu i, cu un bufnet înfundat, pe pardoseala catedralei (bufnet ce r sun , totu i, destul de puternic, sub bol i) - catedrala cu cea mai bun acustic , din toat Bretania... Femeia lui Rodolphe Domenec, îns , nici nu se sinchisi dac preotul mai avea vreun strop de via în el, ori ba: recuno tea, cu întui ia ei f r gre , de fost înv toare, scrisul de pe foaie...

Era scrisul lui Edmond. F r urm de îndoial ori gre . Tocmai ea îl înv ase, cu chiu, cu vai s scrie i s citeasc . i uite pentru ce anume folosise, nenorocitul, truda ei...Citi, i înm rmuri: cu vorbe clare, Edmond Domenec îl denun a Comitetului Revolu ionar din Brest, pe **“numitul Rodolphe Domenec”**, pentru c **“se f cea vinovat de multe întâlniri secrete, cu Jean Chouan, c petenia criminalilor i bandi ilor din Vandeea”**...

Negru pe alb. Foaia se strecur , ca un arpe alb, din palma crispat i alb a v duvei, i se furi , cu unduiri spurcate, sub banc .

...Era mama unui paricid. Da, ea, Louise Rollon-Domenec, era mama unuia care- i trimisese tat l la moarte. N scuse, în ceas blestemat, un monstru, care- i înghi ise, de viu, tat l.

...Preotul "**constitu ional**" începuse să horească, din ce în ce mai tare și mai cumplit, pe pardoseli - vestind că aerul, în sfârșit, aflase, din nou, calea plămânilor.

...Ce să fac, ce să fac, ce să fac...? Vă duva se frământa de moarte, se uita pierdut, bâjbâind în jur, nevăzând nimic, nimic, nimic. Orbise. Orbise de tot și dintr-odată, din deznădejde și durere fără măsură, prăvălit peste capul ei. Deodată, simți, auzi și simți cum, în catedrală, se trunseseră un pescar și un temerar și uriaș pescar, cu aripi amarnic viscolite. Un pescar și uriaș nimerise ușa catedralei, adică nimerise gaura într-o grotă neagră și plină de primejdii - și intrase! Și, fără să-și dea seama cum, vă duva cea prăvălită și zărită, prin bezna orbirii ei subite, o lumină albă ca helgea, care-i poruncea:

-Nu te gândești la moarte, femeie! Nu te mai gândești la cele rele! N-ai omorât pe nimeni, și nici nu-ți niciun blestem, pe capul tău! Ai făcut tot ce-ai crezut că e bine, și Dumnezeu nu te-a părăsit, Dumnezeu pe mine m-a trimis la tine, și-ți vestesc, în mijlocul iadului acestuia de aici, Lumina Cea Veșnică și de Nestins! Și se face și pe tine să-ți vezi, Lumina asta! Apoi, să-ți trimit, în lume, și să-ți vestească, la rândul tău!

...Femeia deschise, uluit, ochii albi și de orbirea subită și de o spaimă neînțeleasă... și vedea, din nou (cel puțin a părut așa...) -...dar ce vedea, nu era de pe acest pământ și nici pentru acești oameni, din aceste vremi: era o pasăre cu chip de om, o pasăre uriașă, un chip de om enorm, de parcă vreă statuie stingheră, dintre cele semănate prin întunericul catedralei immense, goale și negre, prinsese viața și izbucnise în văpă și copleșitoare. Și chipul de om uriaș, cu aripi de pescar alb, strălucea ca soarele, destrucând și nimicind toate beznele catedralei.

-Cine ești tu...? -Începu să optească, neauzit decât de chipul acela de lumină, vă duva Rollon-Domenec. Semeni cu Arhanghelul Mihail...da, cu...

-Nu semeni. Sunt. Tocmai l-am lovit de moarte pe Arhanghelul Lucifer, care-ți zice "**Satan**". Pe Muntele Saint Michel l-am lovit, dar a rămas, acolo, o urmă de zgură întunecată, semn că nu l-am înfrânt de tot, și că trebuie să mă însoțești, să mă însoțești, femeie, prin toată istoria voastră, de crime și de nelegiuiri, și de vorbe spurcate, îndreptate de gurile negre ale diavolilor, înspre El, înspre Dumnezeul Unic, Iisus Hristos Mântuitorul, în care crezi, cu mai multă trădare decât toți semenii tăi de aici... -trebuie să mă însoțești, în numele Sfintei Ioana d'Arc, cea care va veghea asupra ta, clipă de clipă, și să-l înfrângem, și să-l întoarcem la ceruri, pe îndrăgnicul Arhanghel Lucifer, care-ți zice "**Satana**" (adică, "**Adversarul**", "**Du-manul**"!), în trufia lui fără de margini, tot atât de nemărginit cât și prostia...Hai, nu întârzie de la datoria ta, căci omenirea asta necăjită, și însângerată, și atât, atât de adânc și de nedrept umilită și crâncen lovită, te așteaptă, te așteaptă ajutorul unei femei fără de frică și fără de prihan!

...Nu știu ce au în eles locuitorii din Relecq-Kerhuon (care, în sfârșit, se înălțaseră, aici și acolo, pe la porțile ferestre...), când au văzut ieșind, din catedrala "**constitu ionalului**", o femeie oarbă, cu priviri fixe. Dar nebâjbâind, ci mergând ca hipnotizat, ca iluminat, drept înainte...

Și femeia era alb-albă la față, albă ca o nălucă, de parcă o lumină de sus o invadase, din interior, către obrazul supt de toate ariile inimii - și-n urma ei, rezemat de stâlpii de la intrarea catedralei, o privea "**constitu ionalul**", tremurând în așteptare, încât se zguduiau stâlpii catedralei și, din când în când, și se muiau omului genunchii, și simțea că alunecă în jos, mereu și mereu, într-un leșin și într-un comă fără de sfârșit...nu știu ce or fi zis, mai cu seamă, locuitorii și vecinii din catedrală acela de lângă Brest (catedrală de bieți pescari care, azi, nu mai sunt...nici catedrală, firește, nici acei pescari, am rămas și înfricoșat!). A intrat în casa ei și a sosit alina ei (mort acum...), neluând, aparent, nimic. Dar, când a ieșit, iar, pe poarta casei - pe drumul de praf, se auzeau, clar, de îndepărtat, copitele unui cal...probabil că, totuși, femeia și-a luat, la drum, ultimul cal, acela alb, care-i mai rămăsese, după ce vânduse mai tot, la moartea năprasnică a bărbatului ei...Dar de ce nu

se vedea calul, și numai copitele lui se auzeau? - și se vedea, de câte ori cei zgâmbiți a mare mirare, cum copitele nevzutei cal tulburat, ca de-un început de mare furtună, colburile drumului...

... și s-au tot dus, văduva cea oarbă și cu calul ei alb, s-au tot dus înspre răsrit...Unde anume - nimeni, dar absolut nimeni nu ținea și nici n-a aflat, niciodată.

...Nimeni n-a știut că, pe jos (calul cel devenit nevzut tropăia, calm, de parcă ținea călă drum lung și la îndelung și temeinic făptuire pornise, mânat de stăpânul lui cea luminat!), furtună și schimbe încâlțările, văduva Rollon-Domenec a făcut mai bine de 51 de leghe, ba a mai trecut și marea (cu vreun bac? - știut că femeia aceasta nu accepta folosirea bacului, nici la ea acasă, din pricina înghesuiei și duhorilor, de pe orice bac; atunci, înot? - nu prea ținea să înoate, și-apoi ar fi fost de mare mirare, o femeie să străbată canalul, într-o locuri mult umblate! - sau...cum?! - poate în zbor de pasare, de pescaruși sau de îngeri purtat...!) - până la un munte, unde, și azi, aproape de piscul mândru și cumplit înnoțat, se vede, într-o stâncă uria, urma neagră a unei lovături de trăsnet...atât de lungă urmă, că numai o spadă de Arhanghel ar fi putut să-o fac...dar se vede și urma piezilor și viclean, a unei gheare încheiat-însângerate, care și-a pus amprenta, pe tot scoborâul repede al muntelui...

...În acele zile de înserare a lumii, pe la sfârșitul pelerinajului Femeii Albe, într-o dimineață de vară, în portul cel mare, Sant Malô (nu prea departe de Muntele Saint Michel), au murit, în patul lor, dar de câte un infarct ciudat, doi soți, amândoi deodată - și amândoi erau "ceteni" - cei mai fervenți "ceteni" ai "Republicii Ghilotinei", de pe meleagurile acelea...Pe bărbat îl cheama Edmond, iar pe femeia lui - Ninon...

...Cine rămâne, până în amurg, în preajma insulei-munte-mănuștă (aflată la hotarul dintre Normandia și Bretania), cu numele de Muntele Saint Michel (13) (la vreo 11 leghe bune, de portul cu nume vestit, Saint Malô) - va vedea, ca printr-o ceață deasă, un cal alb, purtând în spinare o femeie frumoasă, furtună vârstă, precum toți sfinții - cu păr alb și cu buzele strânse, de crunt și neînduplecat mânia și de sfânt pierzare... și, la toate luptele, de peste veacuri, al turilor de Suli al Arhanghel al Duhului, Mihail, se vede, pururi, călănd, cu o spadă uria în mâini - spadă învârtită amețitor, precum o morică de foc, și îndreptat înspre toate negurile și locurile de însângeri și de umilințe ale lumii - Femeia Cea Albă, Luminoasă și Necruțoară cu toți ticloșii, din toate timpurile... - femeie care, cândva, fusese o biată nevastă de pescar, și se numise, în cea mai năprasnică vreme a veacului ei, "văduva Rollon-Domenec"...

NOTE

1 -Rollo(n) (n. aprox. 860 - d. aprox. 931) a fost primul duce de Normandia (sub numele de **Robert I**), fondator al dinastiei Normande, de care aparținut și regele englez Wilhelm Cuceritorul.

2- Ludovic al XVI-lea (n. 23 august 1754, Versailles - d. 21 ianuarie 1793, decapitat în Paris) a fost rege al Franței și al Navarei din 1774 și până în 1789, rege al francezilor din 1789 și până în 1793. A fost ultimul reprezentant al Absolutismului și o victimă a Revoluției Franceze.

Ludovic a fost arestat la 13 august și închis în Templul din Paris. La 21 septembrie Adunarea Națională a declarat Franța republică și a abolit monarhia. La 11 decembrie, regele detronat a fost adus din Templu pe străzile aglomerate și tăcute să stea în fața Convenției și să audă acuzația de înaltă trădare și crime împotriva statului. La 15 ianuarie 1793, Convenția, compusă din 721 de deputați, a votat verdictul. Având în vedere dovezi incontestabile de complicitate a lui Ludovic cu invadatorii, 693 de deputați au votat pentru vinovăție, nici unul pentru achitare și 23 s-au abținut. A doua zi, un vot prin apel nominal a fost efectuat pentru a decide soarta regelui, iar rezultatul a fost, aproape neplăcut pentru o astfel de decizie dramatică. 288 de deputați au votat împotriva morții și pentru alte alternative, în principal, închisoare sau exil, 72 de deputați au votat pentru pedeapsa cu moartea, dar sub rezerva unor condiții și 361 de deputați au votat pentru moartea imediată a lui Ludovic. A doua zi, o moțiune la condamnarea la moarte a lui Ludovic a fost votată în felul următor: 310 deputați au solicitat milă iar 380 deputați au votat pentru executarea imediată a pedepsei cu moartea. Această decizie va fi definitivă. Luni, 21 ianuarie 1793, depus de toate titlurile și toate onorurile de către guvernul republican, *Citoyen Louis Capet* a fost decapitat prin ghilotinare, în ceea ce este astăzi

Place de la Concorde. Clul, Charles Henri Sanson, a depus mrturie c fostul rege i-a înfruntat cu mult curaj soarta.

3- În februarie 1790, un decret f cea distincție dintre ordinele monastice, care nu activau în comunitatea din care f ceau parte - i cele care se ocupau de educa ie i caritate. Primele au fost suprimate, întrucât nu aveau o contribu ie direct la binele ob tesc. Celorlalte li s-a îng duit s existe în continuare, de i a fost interzis c lug rirea. În decembrie 1789, s-a emis decretul care acorda drepturi civile protestan ilor i s-au extins drepturi asupra evreilor, în septembrie 1791. Papa nu mai putea confirma noii episcopi. To i clericii erau obliga i s locuiasc în dioceza sau parohia lor. Cei mai mul i clerici s-au opus principiului electiv, dar majoritatea episcopilor au fost în favoarea g sirii unei c i de acceptare a Constitu iei civile. Au cerut ca reformele s fie supuse unui sinod na ional al bisericii franceze. Cum o adunare bisericeasc nu a fost l sat s dezbat situa ia, clerul a a teptat verdictul papei. El a amânat s ia o decizie, fiind implicat în negocierile cu francezii, în privin a statului Avingnonului, teritoriu papal din Fran a. Adunarea nu a mai putut a tepta, i, în noiembrie 1790, a decretat c clerul trebuia s depun jur mânt pe constitu ie. Aceasta a dezbinat clerul. În Adunare, numai doi dintre cei 44 de episcopi i o treime din ceilal i clerici au depus jur mântul. apte episcopi i 55% din cler au depus jur mântul. În martie-aprilie 1791, papa a condamnat Constitu ia civil , iar mul i clerici care au depus jur mântul au retractat. În timpul Terorii Iacobine (5 septembrie 1793 – 28 iulie 1794), mul i dintre preo ii r ma i fideli Bibliei i Papei au fost martiza i, prin ghilotinare (dup legea din octombrie 1793, ce f cea pasibili to i membrii clerului (ce nu depuseser jur mântul de credin !), de execu ie pe loc).

4- Ideea de a extermina popula ia din Vandeea (n.n.: i se mai mir lumea de unde i cum au ap rut lag rele comunist-staliniste, de exterminare EFECTIV !) este pentru prima dat enun at la 4 aprilie 1793 de anumi i politicieni i ofi eri superiori. În iulie 1793, ministrul Barère propune personal *“un plan de distrugere total ”* pentru motive militare, cu ocazia unui discurs transmis posterit ii:

“Distruge i Vandeea! (...) Distruge i Vandeea! (...) Vandeea i iar Vandeea, iat c rbunele politic care devoreaz inima Republicii Franceze: acolo trebuie lovit (...) trebuie distrus pân i r bdarea”.

La 1 august, Conven ia voteaz distrugerea Vandeei: p durile, dumbr vile, codrii trebuiau t ia i, animalele luate, s la urile confiscate, recoltele t iate. Urmeaz , la 1 octombrie a aceluia i an, legea de exterminare: *“Solda i ai libert ii, trebuie ca bandi ii din Vandeea s fie extremine i înainte de sfâr itul lunii octombrie; salvarea patriei o cere, ner bdarea poporului francez o ordon , curajul s u trebuie s-o înf ptuiasc . Recunostin a na ional îi a teapt în aceste vremuri pe to i cei a c ror valoare i patriotism vor fi înt rit pentru totdeauna libertatea i republica”.*

Formularea este voit general i cum nu se d nicio defini ie calificativului de bandit, responsabilii locali, îns rcina i cu opera iunile, cer în scris preciz ri. R spunsurile nu întârzie: se iau în vedere to i locuitorii. Avocatul Villeneuve va pune, de altfel, mai târziu, această întrebare:

“Ce se în elegea, deci, prin acest cuvânt, bandi i? Era vorba doar de rebelii înc înarma i? Era vorba i de rebelii înc înarma i reîntor i la ordine i de locuitorii din Vandeea”.

“Vandeea” - exclam Tourreau, general- ef al armatei din vest, în cel mai pur stil bol evico-stalinist - “trebuie s fie un cimitir na ional”.

Rapoartele politice i militare sunt de o precizie elocvent : trebuie eliminate, în mod prioritar, femeile, *“bazele reproduc toare”*, i copiii, c ci *“copiii sunt pe cale s devin viitori bandi i”*. Dispare, de asemenea, riscul de represalii i de r z bunare. Se creeaz chiar lag re de exterminare, care le sunt rezervate, ca, de exemplu, la Noirmoutier. La Bourgneuf i Nantes se organizeaz înec ri speciale pentru copii.

Vandeenii nu mai trebuie s se reproduc ; de aici, recurgerea la o simbolistic macabr , ce const în t ierea sexelor barba ilor, pentru a- i face din ele, printre altele, cercei, sau pentru a le arbora la centur , ca tot atâtea trofee, sau a face s explodeze cartu e în aparatul genital al femeilor. Nenorocire celui care ap r *“aceste lupoalice i ace ti pui de lup”*. Clul Lamberty va face acest cumplit experien : *“pentru c a salvat de la înec”, este arestat i condamnat la moarte. [...]*

Problema vandeenilor alba tri [republicani – n.n.] este abordat în mai multe rânduri. Desigur, ei sunt republicani, au dovedit-o, dar sunt vandeeni, ceea ce constituie, în sine, cea mai cumplit dintre crime. Se hot r te, deci, s fie i ei elimina i: *“Moartea unui patriot este nimica toat , când este vorba de salvarea public ”*, explic generalul Grignon. Carrier d o sentin definitiv :

“De altfel, nu se poate s mai existe a a ceva. Pot s v afirm c nu a mai r mas nici m car un singur patriot în Vandeea. To i locuitorii acestei regiuni au participat, mai mult sau mai pu în activ, la acest r zboi”.

Reprezentan ii Hentz, Garreau i Francastel sunt la fel de categorici:

“To i locuitorii care sunt în prezent în Vandeea sunt rebeli, sunt înver una i. [...] În această privin , r zboiul nu va fi complet terminat decât atunci când nu va mai exista niciun locuitor în Vandeea”.

Acest voîn declarat , de exterminare total , îi consterneaz pe unii republicani, care nu sunt la curent cu ordinele date. Unii, precum primarul din Fontenay-le-Comte, îi consemneaz surpriza i indignarea în fa a acestei violen e:

“În ziua de 12 scena spore te în oroare, generalul Amey pleac cu coloana lui i da foc tuturor fermelor de la La Rochelle pân la Les Herbiers. Pe o distan de 3 leghe, nimic nu a fost cru at. B rba îi, femeile, chiar i sugarii,

femeile îns rinate, totul a pieri de mâinile coloanei lui. În zadar neferici îi patrio i, cu certificatele de civism în mân , le-au cerut acelor turba i s le cru e via a; ei n-au fost asculta i, li s-a t iat beragata". La 7 noiembrie, Conven ia merge mai departe i terge de pe harta Fran ei regiunea Vandee, pentru a o renumi **departamentul VENGE [R zbnare, în lb. francez – n.n.]**. Ra ionamentul este logic: cum un om nu se poate s se revolte împotriva republicii, vandeianul nu poate fi, deci, considerat om, i cum ni te neoameni nu pot avea bunuri, deci un teritoriu, acest teritoriu nu mai poate avea nume; prin urmare, Vandeea este rebotezat [...].

Trebuie apoi trecut de la teorie la practic : problema nu e u or de rezolvat, c ci este vorba de a elimina 815 000 locuitori – care, în plus, sunt atât de *“r i republicanii”*, încât refuz s se lase uci i. Trebuie distinse trei mari etape.

Prima corespunde fazei tiin ifice. Ideea este simpl , de i greu de concretizat din motive tehnice: e vorba, conform dorin ei i legilor Conven iei i a Comitetului Salv rii Publice, de a pune în aplicare mijloacele de exterminare la o scar mare, dintre cele mai eficace. [...] aceste proiecte au fost abandonate , din cauza nesiguran ei lor, în favoarea unor m suri empirice punctuale, ca **ghilotina – poreclit “r z toarea na ional ”, “moara de t cere”**, sau **“mama sfânt ”- glon ul, baioneta, sabia i patul pu tii**. Totu i, dup m rturisirea republicanilor în i i, ansamblul acestor mijloace este prea lent, deci ineficace, i mai ales prea costisitor; **c l ul percepe 59 livre 950 pentru el, 9 pentru c r tor), pentru fiecare cap t iat; gloanele sunt rare i, mai cu seam , destinate efortului de r zboi extern; baionetele i s biile se rup u or sub loviturile repetate i paturile pu tilor, de care revolu ionarii se folosesc ca de ni te m ciuci, pentru a sf râma capetele vandenilor, alinia i în form de m t nii, nu sunt destul de solide.**

Pe deasupra, c l ii-solda i, insuficient de c li i, devin repede ineficien i, fiind *“prea sensibil”*. În ceea ce prive te problema financiar - se pleac de la principiul c executatul trebuie s - i pl teasc execu ia, iar dac nu, trebuie s o fac comunele r zvr tite i departamentele, totul completat prin vinderea la mezat a hainelor, din ilor i p rului condamna ilor (n.n.: recunoa te i, aici, oare, izvorul de inspira ie, pentru atacul anti-german, de dup al doilea r zboi mondial?). Sistemul va fi ra ionalizat i globalizat de c tre Comisia de Subzisten , comisie îns rinat cu jefuirea Vandeei

Ora ele, mari i mijlocii, au devenit centre de exterminare, între altele prin intermediul “anticamerelor mor ii” i al înec rilor.

“Anticamerele mor ii” sunt compuse din închisori, ca cea din La Bouffay i Nantes, din lag re sub cerul liber, indeosebi lagerele din insulele Loirei. **Aceste locuri sunt concepute ca tot atatea “locuri ale mor ii” dupa expresia la mod din Nantes. Se sper ca prizonierii îngr m di i unii peste al ii vor muri în mod natural r pu i de boal sau, dac nu, se vor ucide între ei.** În fapt, rezultatele dezam gesc, c ci *“câinii tia nu crap îndeajuns de repede”*: se dovede te, deci, necesar ca procesul s fie accelerat, de unde recursul la mijloacele obi nuite, adic **ghilotina, împu c rile masive i înec rile, surse de mari festivit i i banchete chiar la fa a locului.** Mult timp s-a crezut c aceste înec ri s-au limitat doar la ora ul Nantes (cel pu în 23 sunt recenzate, dintre care una cu cel pu în 1200 persoane); de fapt, nu e adev rat, **le reg sim cam peste tot.**

Dup caz, înec rie sunt individuale sau colective, pe cupluri sau în num r mare. Înec rile pe cupluri, poreclite *“c s torii republicane”*, i-au amuzat în mod special pe organizatori i i-au marcat profund pe martori, din cauza caracterului lor – este vorba de a uni goi (hainele sunt confiscate i vândute de c tre c l i), în pozi ii obscene, un b rbat i o femeie, de preferin tata i mama, fratele i sora, un preot i o c lug ri etc., înainte de a-i arunca în ap .

Pentru înec rile în num r mare, procedura este mai lung : se îngr m de te *“înc rc tura uman ”*, într-o galiot prev zut cu saborduri; *“odat ajuns în larg, scândurile sunt f cute buc i cu lovituri de topor; apa â neste din toate p rile i, în câteva clipe, vasul se scufund i prizonierii mor înecat ; dac nu se întâmpl acest lucru, supravie uitorii sunt trecu i imediat prin t i ul s biei, de unde numele de <<îns biere>>.*

[...]

Numeroase sunt m rturiile de acest fel, al c ror ecou devine avocatul Tronson-Ducoudray, cu ocazia procesului Carrier. Dincolo de aceast pledoarie, în elegem ce a v zut i auzit acest om:

“Vede i aceste femei, aceste mame nefericite aruncate în valuri, împreun cu copiii lor. Copil ria, frumoasa copil rie, devine obiectul celei mai de necrezut turb ri. O crim , pe care furiile r zboiului o fac abia credibil , este comis în ora ul Nantes, înarmat pentru patrie. Copii de 10, 5, 2 ani, copii care sug înc , sunt masacrati sau îneca i. Îi v d pe ace ti neferici i întinzându- i, c tre c l ii lor, bra ele nevinovate, zâmbindu-le de la sânul ce îi poart i de la care un bra feroce îi smulge. V d fluviul aducând la mal o femeie ce î i strânge înc , la piept, copilul mort, o fat încol cit în jurul mamei ei. Trec prin pia a unde se afl instrumentul supliciului. V d un copil de 13 ani pe e afod; el îi spune c l ului aceste vorbe sfâ ietoare: “O s m doar tare?” Conven ionalii, dintr-o preocupare pentru economie (o nav scufundat costa 200 de livre) au încercat asfixierea în vapoare închise ermetic. Totu i, acest mijloc nu este re inut din cauza unei plângeri la municipalitate . **“Horc itul muribunzilor îi deranjeaz pe riveranii”**.

Urmeaz , în mod logic, a treia etap . E ecul este evident din lipsa unui plan de ansamblu. Conven ia îi cere lui Turreau, general ef al armatei din vest, s -l conceap , ceea ce i face în termeni foarte precis . **Pentru a- i duce la sfâr it misiunea, el se sprijin pe trei structuri: coloanele infernale, sau “cozi ale lui Robespierre”**, care pornesc la drum la 21 ianuarie 1794, flotila de la Loara i Comisia de Subzisten . Prudent, el solicit girul Comitetului Salv rii Publice, care îi este dat la 8 februarie: **“Extermin -i pe bandi i pân la unul, aceasta i-e datoria”**.

ne împart consolările, de care avem atâtă nevoie. Întoarcerea lor va restabili, peste tot, pacea, unirea și în elegerea! Astea sunt principalele noastre cereri. Noi ne-am bucura tare mult dacă s-ar restabili regatul: noi nu putem trăi sub un regim republican, care apare duhulor noastre ca ideea încarnată a dezbinării, a marilor tulburări și a războiului!”

Chouanii au obținut multe victorii teribile, asupra armatelor republicane, prin spiritul lor de jertfă și prin credința lor nestăruită în Dumnezeu și în rege. Dar și prin necruțarea cu care-i tratau pe cei pe care-i numeau “*adeverii invadatori ai patriei și ai Bretoniei*”. Însă, în ciuda armatelor republicane, nemsurat mai numeroase și mai bine înarmate decât Chouanii, slăbiciunile de boli, Vandeeni/Chouanii supraviețuitori au fost zdrobiți, în cele din urmă, în bătălia de la Mans, din 13 octombrie, unde 15.000 de oameni au fost măcelăriți. Ultimele trupe ale Chouanneriei au fost spulberate pe 23 decembrie, în bătălia de la Savenay

Prizonierii, bărbații, femeile și copiii au fost împușcați – puștinii dintre ei au fost trimiși în temnița de la Nantes. În jur de 10.000 de oameni au pierit din noiembrie 1793, până în februarie 1794 – fie din pricina epidemiilor, fie, cei mai mulți, împușcați înecați, de către republicanii – cât sădici și teribil de degenerați spiritual, cât înnebuniți de frică, exasperați de neputința anilor de război civil necruțător, în fața acestor patrioți eroici, ai Chouanneriei. În total, cca 50.000, până la 70.000 de Vandeenii au pierit, departe de Virée de Galerne...! Cinste lor! Dar lupta Vandeenilor a continuat, cu aceeași înverunare eroică, și în anii următori, tot pentru aceleași scopuri, și sub împăratul Napoleon Bonaparte, a a-zisul “*portstandard*” al “*ideilor*” măcelărite, ale Revoluției Franceze – deicide, regicide, genocidice...!

6-Le Relecq este forma franceză a cuvântului breton *releg[enn] / "relicv"*, acest toponim fiind citat, pentru întâia dată, în 1544. Numele breton modern este **Ar Releg-Kerhuon**.

Kerhuon este un prenume, asociat, probabil, numelui de familie **Huon**, vechea formă a prenumelui **Hue**, care, la rândul ei, este vechea formă “*d'oïl*” a prenumelui **Hugues**, prestrat ca nume de familie. Acest antroponim este de origine germanică.

7-Sargușete – duhuri în care cred bretonii, unii zicând că sunt spirite rele, alții, dimpotrivă ...

8-Călugărul Lamberty va face această cumplită experiență: <<*pentru că a salvat de la înec*>> (n.n.: adică, de la această formă bestială de execuție în masă, “*înecarea în comun*”!), copiii condamnați de comitetele Revoluției – este arestat și condamnat la moarte – cf. **R. Secher**, “*Războiul din Vandeea. Război civil, genocid, memoricid*”, *Cartea neagră a Revoluției Franceze*, Ed. Grinta, 2010.

9-Fapt confirmat de mărturiile lui **R. Secher**, op. cit.

10-Idem.

11-Golite erau, complet, catedralele, de **proclamarea Cultului Raiunii**, în urma evenimentelor din 17-19 brumar (noiembrie 1793): încă din octombrie 1793, sunt trimise, peste tot în Franța, “*bande revoluționare*”, ajutate de liderii locali, care au scopul de a promova regimul “*Terorii*” și al **decretării**. În octombrie 1793, calendarul revoluționar înlocuiește pe cel creștin. Săptămâna era de 10 zile, fără referințe biblice-religioase, marcând astfel nașterea unei noi ere, cea a Revoluției Franceze, și sfârșitul erei religioase începute la nașterea lui Iisus Hristos. Totodată, sunt eliminate sărbătorile religioase (calendarul catolic francez existau atunci 183 de sărbători) și înlocuite cu sărbători laice care celebrau natura, rațiunea sau omul. Sunt înlocuite și numele de străzi care purtau denumirea unor sfinți, regi sau aristocrați. Se iau o serie de măsuri și contra obiectelor fizice religioase. Astfel, se interzice folosirea clopotelor, care sunt topite și folosite pentru crearea de tunuri în slujba Raiunii.

12-Prin Constituția Civilă a Clerului din 1790, se abolesc voturile castității și celibatului. Prin această reformă se reorganizează clerul și se introduce obligativitatea depunerii jurământului de fidelitate către statul clerului. Aproximativ 45% dintre clerici refuză să deponențieze jurământul și asupra lor se vor revrsa multe persecuții. Preoții jurați, cei care deponențieze jurământul, vor încerca să creeze o Biserică constituantă supusă și controlată de către stat. Aceasta va fi abolită în 1793, când toate cultele creștine vor fi interzise.

Se estimează că în timpul Revoluției au murit cel puțin 3000 de preoți, din cauza proceselor intentate de Tribunalul Revoluționar și a execuțiilor spontane, majoritatea dintre ei fiind preoți refractari.

La începutul lui septembrie 1792, Adunarea Legislativă legalizează divorțul, concept contrar doctrinei catolice. Adunarea Legislativă preia și controlul asupra registrelor nașterii, deceselor și căsătoriilor.

În Paris, pe o perioadă de 48 de ore, începând cu ziua de 2 septembrie 1792, în timp ce Adunarea Revoluționară se dizolvă în haos, trei episcopi și mai mult de 200 de episcopi erau masacrați de mulțimea furioasă. Execuțiile au mai avut loc la Lyon sau portul Rochefort.

Statuetele religioase au fost distruse și veștile clericale au fost înlocuite cu unele laice. Bisericile creștine fie au fost închise, fie au fost folosite drept temple pentru noua religie revoluționară. De departe, cel mai atacat simbol a fost cel al preoției. Zeci de mii de preoți au fost obligați să demisioneze și să ducă o viață laică, fiind amenințați cu închisoarea dacă refuzau evoluția situației a făcut ca mulți dintre preoți care susținuseră idealul revoluționar să fie acum deziluzionați de acesta.

În timp ce religia creștină era persecutată, autoritatea centrală impunea noi culte care să o înlocuiască. Primul dintre acestea a fost **cultul Ra iunii**, proclamat în urma evenimentelor din 17-19 brumar (noiembrie 1793). **Momentul culminant îl constituie depunerea pe altarul bisericii din Notre Dame a unei prostituate care reprezenta pe zeii a Ra iunii.**

„Eroarea care ne-a condus ani de ani a dispărut, prejudiciul adus de fanatism a dispărut, nu avem alt cult decât Libertatea și Raiunea”(Villemoble, 4 Frimaire).

Forma de exprimare a cultului era organizarea unor festivaluri, marcate de manifestații antireligioase: procesiunea marșurilor, care purtau mitre și erau îmbrăcați în vestimentație clericală, arderea efigiilor capriene; purtarea prizonierilor contra-revoluționari, alături de marșuri care purtau mitre și prin bacheluri civice, o formă de redescoperire a comuniunii etc.

13- Le Mont-Saint-Michel este o stâncă granitică (78 m înălțime), în Golful Saint-Malo (NV Franței), din Marea Măneci, unde se manifestă cel mai reprezentativ fenomen de flux și reflux: în timpul fluxului este insula, comunicația cu teritoriul continental fiind întreruptă, iar în timpul refluxului devine peninsulă, o limbă de nisip ieșind de sub ape. Stâncă este ocupată de un sat (41 locuitori) și o mănăstire fortificată (ridicată începând cu secolul al VIII-lea, până prin secolele al XII-lea - al XIV-lea).

***

5-PRIVIREA

...Clipi desigur puternic, din pleoapa dreaptă, pentru a alunga un strop de sânge, care voia să-și cadă, de pe gene, drept în lumina tristă a ochiului. Marea mulțimii din piața lăuna, furtunatic, cu înveninată și rea tulburare – iar la Gavafta, omul din scaunul de judecată, în straie prăfuite, de războinic fără de răz, obosit și înfrânt, stătea cu capul între palme.

„*Acela de colo, care-ți forțezează mâinile să urle, mai tare decât toți cei din preajmă, este Ishmael, care-ți zice, chipurile, <<cizmar>>*” – ...murmur, în sinea sa, cu ochii arzând de amar ciune, acuzatul și, deja, condamnatul mulțimii urât mirositoare. „*Nu e o să poți mânca de când l-am ridicat, teafăr, din patul lui de paralizic...Ce gură mare deschide, strigându-mi moartea! – parcă-ți o pe ter, din care stai să vezi, strâns în spate de neliniște, dacă nu iese vreun tâlhar, ori ucigaș! De cât a stat, tolănit de boală, în pat, i-au picat toți din ei...Niciodată, nici înainte de paralizie, nici după, n-a fost în stare să prindă zdravene curelele, la sandalele pe care le face, spre a le vinde, cu folos îndoielnic. După o zi, numai, de purtat sandalele făcute de cârpaciul stă, curelele sar ca erpii, în toate părțile, exasperându-i pe mahalagiile care cumpără, încă, de la el...vai de negustoria lui...tot a aia sufletul și se fărâmițează și se risipește, în toate părțile, și și se nveninează de neputință și neștiință, ca și curelele sandalelor lucrate de el, greșit gândite și prost croite...*” Mai clipi o dată, încă mai energic decât prima oară, pentru că încă un fir de sânge, prelinș de pe frunte, îi întuneca vederea. Și el voia să vadă, să le vadă fețele și sufletele, celor înmulți, de vânturi rele și de curajul la ildor, în piața lăuna – să le vadă, fețele și sufletele astea, de cât mai aproape și cât mai deslușit. „...*Nici nu-ți aminte te mai departe de ziua de ieri, s rmanul nerod, înverunat și înfumurat... și, uite, lângă el, rufoasă și lăuna, în gata lui nevastă, Sara: strigă, și ea, anapoda, dar cu gura cât ura, numai să se bage, cumva, în seamă ...Eh, uite-ți și pe Abel zidarul, și pe Enoh, gunoierul, cu burta parcă plină de toate gunoaiile lui... și uite-l și pe Irad, ranul cel bogat, cu ochi goi și albi – n-a gândit, sub fruntea lui îngustă, în toată viața lui, decât la sfânta burtă ...*”

Pe tustrei i-am deșteptat din moarte, adică, din boala cea mai încăpănată și convingătoare, prin suprema minciună a celui rău - nu-i luna-mplină de când i-am trezit, din nou, spre lumină! - iar ei s-au culcat, tustrei (deîndată ce nu le-am mai fost lucrător, în casa

lor, la vie ile lor, strâmbate-ntru moarte!) - cu mare tihn s-au culcat, în orbire, tustrei...s-au dat, iar i, tustrei, priveghiului viciului bolii, cel crunt, lacom n pustitul uciga de duhuri...

...Da-da, parc puteau s lipseasc , de la acest circ al mor ii, Maleleil, lânarul - cât de murdar i r u-mirositoare a fost, dintotdeauna, lâna lui! - o, cât de nesp lat i de puturos viteaz..., s-a proptit, pe amândou picioarele lui, groase cât butucii, cu puturile lui sleite pe trup, s-a proptit drept în fa , în fa a chiar a lui Ishmael-cârpaciul, acum! - i-mi strig , îmi rage, s rmanul neghiob, c trebuie s mor, pentru bucuria prostiei lui i pentru orgoliul de vulturi hoitari, al preo ilor cu suflete înn molite de frica l comiei lor nes turate, l comie încovrigat i mârâitoare, precum câinii, ca s nu cumva s le dispar osul cel gras, de sub nas!...când z cea, albit de lepre i preg tit de moarte, parc nu era tot a a de zgomotos, s rmanul... - ... i Lameh, cer etorul, iaca: o, cât de mândri erau, atunci, când i-am cur at, pân la helge, de grea a alb i putred a leprelor, i, uite, acum, c , din nou, sunt plini de bubele cele otr vite, precum ciupercile ro ii, ale leprei adâncite în suflete! Oh, oricât de s rmani i grozavi, chiar îns p imânt tori a i fi fost, pentru muierile voastre slabe i pentru pruncii vo tri cei nesp la i - a a cum era i atunci: f r degete, f r de nas, cu urechile c zându-v , ca frunzele cele putrede, în fiertura pe care, cu umilin , o înghi ea i, r pit din vârful furcilor oamenilor cu fumuri negre! - i tot era i mai frumo i, nem rginit mai frumo i, decât azi, când sunte i mânca i, de vii, de bubele nerecuno tin ei, ale nesim itei uit ri...

...Gloata este cea mai mizerabil i mai groaznic ar tare, prin care este bruiat i ascuns sub giulgiu, toat Crea ia Mea (cea mai groaznic , dup sofismul Mor ii, fire te!): din miile de capete seci, cumplit la e, ale hidrei, plode te urletul satanic, viscolul golului satanic...care numai pro tilor (dar cât de îns p imânt tor de întins e prostia, acum, pe P mânt!) le d iluzia de putere i curaj... - ...de dreptate, mai cu seam ...

Cât impostur i ignoran , tot atâta vifor de moarte a Duhului...!

...Oare chiar meritau ei, to i ace ti îndr gosti i de boal , osteneala vindec rilor mele? Cât de u or e s vindeci ce se vede, de-afar i de to i, c -i putred - i cât de greu este s -i dezve i (pe cei afla i în leag nul adormitor al bolii!), de dragostea i de l f ielile bolii...Vor trece, de-acuma, mii i mii de ani, i tot nu va înainta prea mult lecuirea, f r de renun area lor, de bun -voie, la viciul înt râtat al bolilor! Ei nu sufer , îmboln vi i fiind - ci se r zgâie, întru secret bucurie, cu neispr virea lor i cu groz via bubelor...cocolo esc boala în ei, nu cumva s plece de la ei, s -i lase f r tainica desf tare întru r u...!

Cine-i mai d de pomân , acum, lui Lameh, cer etorul, când nu mai au cum i de ce se îns p imânta, cu secret voluptate, <<milo ii>>, de putreziciunile lui puturoase i care, prin mine, nu mai sunt vizibile?"

Î i îngrop , i el, condamnatul, capul, în piept, pentru o clip de amar cumplit i învins...înjunghiat de cea mai crunt durere, pe care o va încerca, vreodat (pe p mânt, ca i în ceruri!) - ...dar nu putea s i-l îngroape între palmele, reci i alin toare, precum o f cea nefericitul cel lalt, cel din tronul Gavaftei (i el un tragic învins!), pentru c avea mâinile strâns legate (pân la sânge...), la spate.

„Iuda...Iuda...Cât de mult te-am muștrat i iubit, cât de înc p ânat credeai tu în elegan a de salon - salon înc rcat de grele i nes n toase mirozne (elegan de vitrin , pe care ai visat-o cu înver unare, într-una i zadarnic!) - ai crezut în to i zeii nimicniciei, dar nu i-n mine...cât de naiv ai fost...cel mai naiv înv cel al meu! Peste veac, to i câ i se vor trage din s mân a ta, de înv at, de fariseu închipuit, se vor blestema singuri, prin faptele lor, înspre tr darea cea cald i comod ...Ai crezut, atât de lesne i f r strop de chibzuial , în omenia acestor criminali de profesie - preo ii Templului! Ai crezut în cur enia lepro ilor stora jalnici, c rora nu tu, orbule i nec jitul, ci eu le-am cercetat dulcea a alb i otr vit a leprelor, i i-am spus - de câte ori nu i-am spus, Iuda, nefericitule i nec jitul! - c ei n-au leac, cât nu vor în elege c leacul definitiv e în ei - luminarea pielii este în credin a sufletului

luminat: eu le dau jos zugr veala pl gilor pielii, i ei i-o pun la loc, deîndat ! - se zugr vescu cu pl gi, înc i mai oribile, pe din untru, în Duh.

...Popor ingrat...popor de sminti i, cocolo itor de boli i pl gi, îndr gostitule de toate bolile posibile i închipuite, iscate, în trup, de necredin a ta în Duh i-n Iubire!

...V mândri i cu ce nu-i al vostru, precum cucul ori pup za, i v ru ina i când, din întâmplare, gre i i! - i sunte i, pentru o clip , cinsti i...când, pentru o clipit , oglinda nu v arat smoli i, cu totul, de p catele cele mai pline de grea , ci str fulgera i de o întâmpl toare bun -f ptuire!...Iat , acolo, în mijlocul turmei, iat -l pe omul întreg: samariteanul acela, care s-a întors i mi-a mul umit, cu adev rat smerenie, pentru luminarea trupului, de gunoiul leprelor...singurul întors (din zece paia e albe de lepr !), înspre mul umire i recuno tin ! – singurul care nu i-a mângâiat, cu duio ie patern , bubele puturoase...cum se va fi strecurat el, oare, în Ierusalimul acesta, în Cetatea cea f r de În elegere? – ...uite cât de mândru i demn tace, i numai ochii îi scânteiaz , dispre uitori i îndurera i, totdeodat , îndrepta i c tre str inii strân i, hait , în jurul s u..., da, hait de popi i de negustori, de me te ugari ai nerecuno tin ei i de cer etori vicleni, întru ale l comiei...to i necura i, to i gudura i, alinta i, între puhoiuri de bube...

...Smerenia curat i mul umitoare, întru recunoa terea luminii, nu-i sclavie, ci este începutul împ r iei Duhului i al mândriei celei s n toase i drepte, care te ridic , din pulberi, pân la ceruri, pân în v zduhul al zecelea!”

Privirea de foc a condamnatului se opri la o margine a Gavaftei, acolo unde, nebun de bucurie, pentru nedreptatea hot rârii unui popor de lepro i i de orbi... - un zelot de frunte, iertat cu via (prin l tr turile haitei!), acum s rea în sus, chiuind, de parc voia s încerce atât rezisten a giei, dar i cât de larg deschis va fi fiind gârliciul v zduhului luminat...

„S rman r t cit... Acum, te bucuri, nebun, de moartea mea i de via a ta, una pentru alta - pre uite, amândou , de această mul ime puturoas . Din bucuria asta a ta, de acum, nu va r mâne decât firea întreb rilor i a tulbur rilor! Cât nefericire, cu adev rat, aduce averea nepre uit a con tiin ei... – i tu, s rman orbit de al i orbi, cât i tine de orbi, vei fi fr mântat de averea pieptului t u larg, înecat de zbaterile nel muririlor tale...Acum te bucuri, tu, cel sângeros cumplit i cu nedreptate diavoleasc , în cuget! - cu sângele uitat, închegat, pe palmele mâinilor tale - ...o clip , doar una, te bucuri, ca i nefericitul meu Iuda, când a crezut c Marele Preot îl va l uda, pentru visul lui g unos, visul împ c rii celor de neîmp cat: Duhul meu de Iubire, cu Templul Mamonei... - ...dar cât î i va ine firul vie ii, nu vei mai afla nu bucurie, ci nici m car o raz de lumin deplin – i, de i con tiin a i se vindec , începând din aceste clipe, treptat, de dragostea de boal i de puturoasele bube, to i te vor numi i te vor îneca sub flegme (...ca i pe mine, pe calea mea, cea înspinat i asumat !), te vor îneca, a a cum numai ei, speciali tii nedrept îi, tiu! – te vor îneca i ucide, sub vorba <<lepros>>!”

...Condamnatul norodului celui spuzit de lepre auzi, deodat , vocea omului care- i ridicase capul, cumplit de ostentat i îndurerat, dintre palme – i vocea suna, dezolant, cu slovele disper rii i scârbei scrise pe suflarea ei, acum devenit nefiresc uierat , de atâtea osteneli, i gâfâieli, i de r gu eli de comenzi, în toiul b t liilor, nenum rate, ale vie ii sale... – ...suna cumplit, precum un clopot de înmormântare s rac , printre cioclii neru ina i i blasfematori:

„-R stigni-ve i, oare, pe-mp ratul vostru?”

Iar turma de hiene i vulpi, din pia a f r de nicio zare, turma urlând (chipurile, mâniat de cel v zut i vorbitor, dar teribil de supus , fa de nev zutul nevorbitor) - se sume i, având curajul îngre o tor al la ului i ling ului de meserie:

„-Noi nu avem împ rat, ci numai pe Cezarul!”

...Omul în zale î i plec , vreo câteva clipe, iar i, capul cel îndurerat, în piept. Apoi, i-l r s ri, din nou, ca iluminat de exasperare:

„-Nevinovat sunt eu de sângele dreptului acestuia: voi ve i tr i i ve i vedea! Eu, a a cum e i firesc, nu voi mai apuca, dar, spre deosebire de voi, eu tiu...”

Ca o turmă de elefanți, turba și sfrijii, se împinse mulțimea de hiene, spre locul de unde venea vocea exasperată – și toți strigară, sfidători și cu voci grozave de tocite, în milenii de orbire, trecut și viitoare:

„Sângele lui s-a fie asupra noastră și asupra copiilor noștri! Huoooo! Huooo! Și se răstignească, și se răstignească, acum, pe loc, Hristosul!”

Și, dintr-o latură a Gavaftei, se auzi uierul gras, al erpilor popești, uierul otrăvit, al antajului nerușinat:

„...Răstigne-te-l, răstigne-te-l mai iute...hai odat! – sau, dacă întârzi, dacă, fie și o clipă, vei mai ovi, te vom pârî lui Tiberiu, cel care-i îngropat în cametele noastre...”

Scârbit, războinicul de dușă, a lehamite, din mână, și dispărură, după cortina cea roșie a intrării palatului, dinspre Gavafta...

...Dar privirea, necruțată și îndurerată, de judecător judecat, a condamnatului, nu conținea surme rășnile de lepră, ale turmei umane din piața nerușinată, dar neuitându-se se mire și de cel dispărut (îndurerată și ostenit de moarte), după cortină:

„O, o, o, și se mai zice că românii sunt păgâni și ni te soldăși proști! Uite, uite la o teanulă stă, plină de amărăciunea faptei sale, de care nu e vinovat, ci la care îl silesc, cu obrăznicie, haitele morții...! Războinicul fără de răzgaz nu are răzgaz nici să orbească! O, o, o! Câtă lumină a intrat în ochii acestui războinic cinstit...câtă lumină! și câtă lumină va intra, peste veac, în inimile popoarelor de peste mare, rude, într-un sânge și Duh (încă din cea mai adâncă vechime!), cu acest vrednic o tean!...”

...Nu-i nimic, chiar nu-i nimic nou, voi, popor de uită și de uluitoare uitări: cu privirea mea, din vâzduhul sfânt, pe care sufletele fără de aripi nu-l țiu și sufletele fără de aripi strigă împotriva lui, voi topi și arde, peste veac, tuturor celor disperă și de întrebări dureroase și tulbură (întrebări fără ceas și răspuns!), ca și tuturor celor rău încredințați, voi topi toate leprele, toate pielele cele albe, de pe ochii voștri, cei atât de cumplit și îndelung chinuți, de fel și soi de orbiri ale vremurilor! Privirea mea asupra lor, deasupra voastră, coborând și suind, din veac în veac, pe rând prag de veșnicie și de lumină fără de amurg...”

O lacrimă de umilită amărăciune și, totdeauna, de dumnezeiască nădejdie, spălă și înflăcăra tot sângele cel înțeliat al condamnatului fără de vin – sângele de-acum, de pe pleoape, de pe frunte...mai cu seamă din suflet! - precum și cel viitor, din palme, din țepi și din coasta lui, cea cosmic-simțitoare, coastă vibrând în același ritm cu Mărea a Creației Deplină, a Lumii Celei Una...

...și, în acea după-amiază, istoricii lumii spun (puțin spun, că și n-au avut, atunci, poate, alte treburi... – ...treburile ale spumei și treburi tot atât de înalte și pline de vlag, cât și vreascurile...) - spun și scriu, da, precum că, pe un vârful de deal, din Iudeea lui Irod Antipa, a fost răstignit, rușinos și dușmănos, între doi șrmani vinovați, un om nevinovat.

...Dar imaginea și privirea lui nu i-a tulburat și nu i-a scos din firea lor, mai apoi, doar pe istorici, ci a scos din hăniș istoria însuși, întreaga și tot mai vinovat (...vinovat, cel puțin, pentru privirile, orbecind printre durerile lumii, ale unui biet evanghelist fără de țin, ci doar cu de la Dumnezeu lumină de puțin...).

...Ceea ce nu s-a spus, pentru că nici nu se știe, este că acea privire topește, puțin câte puțin, peste veacuri, armurile înțeliate și groaznic de soioase, ale trupurilor cizute din ceruri...privirea aceea deschide, astfel, piepturile și scoate, înafară, înspre luminare fără de cruare, sufletele din inimi. Ceea ce, iarăși, nu se știe și nu se vrea a spune, este că nebunii, îndrăgostiți de boală împiedică (prin magii și farmece negre, de doi bani grămada!), de 2.000 de ani încoace, tot mai înverșunată și în disperarea lor, pe cei teferi, să afle despre această privire, care arde leprele și lecuiește te Duhurile.

...Cel ce scrie, aici și acum, o evangheliu uitată (încă de la prima ei slovă!), murturisește că acei nebuni și alintători de boale au devenit, demult, umbre, iar privirea de lumină curată străbate, tot mai avântată, spații, vremuri și cugete - trezind aleșii, dar dezamorați, totdeauna, și pe catele

(înspre putoare sufocant , de minte și simțire putrede!), din cei care nu se vor, cu niciun preț, a fi ale ei (ori murturitorii...) luminii privitoare...

...Ceea ce se roagă, smerit, anonimul evanghelist, cel de pe urmă! - gândindu-te, întru rugăciune fierbinte, ca, totuși, privirea de flăcări îndurerate și de lumină liniștitoare nu-ți amintească a-i cerceta și judeca, cu asprimea dreaptă și cuvenită, pe copiii acelor smintiți, acelor bolnavi, până la mârșă lor neagră, de sfidare orbitoare, care trebuie iertată, pentru că nici nu țiau și nici azi nu știu ce spun și ce fac:

„Sângele lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri! Huoooo! Huooo! Să se răstignească, să se răstignească, acum, pe loc, Hristosul!”

***

6-UN DIALOG ÎNTÂMPLĂTOR

-...Cât de fascinante și pline de învârtiri minte trebuie că erau (și rămân!) acele încercări de noapte, ale Evului Mediu, din crâme, ori de la porțile cetății, mai înspre mahalale, ori în uliile cu fanarioasă, în ipetele isterice și orgasmice ale prostituatelor...cât de fascinant este, poate fi, uneori, plebea puturoasă, „*pulveris*”, mulțimea de mârșari, prostimea...o-ho-ho-ho! – continuă discuția, începută cu vreun ceas de vreme în urmă, pe străzile Parisului, studentul cel sfrijit și cu ochelari enormi, cu rame negre, curbate, sinistru, și pe lateralele esteei lui rase - încât individul semna cu un cal de dric. O făcea în stilul lui dezlânat, sărind de la o idee la alta, și entuziasmându-se de toate, buluc. Dar degetele îi furnicau de plămâni cerea propriilor lui gânduri și cuvinte, care se reau, ca la custele, în juru-i...

- și, mă rog, ce găsești atât de fascinant, în încercările astea haotice și cu totul dezagreabile, pentru un suflet cavaleresc, străin de orice „*pulveris*”, cum bănuiesc eu că te consideri tu? – întrebă, plictisit, dar cu arăgămălii, încet, teologul-coleg al ochelariștilor, un tip spătos, mic și îndesat, rufos și semănând, de la o parte, cu o haimană ordinară. Un plebeu

oarecare, zădărnici de focuri interioare, pe care preferăm să nu le dăm seama – le acceptăm, le asumăm, dar cu mare sil.

-Păi, nu-ți dai seama? Într-o astfel de încercare încâlcită, poți ucide pe oricine, cât de mare îți ține, cât de bogat și oricât de puternic ar fi fiind el, ziua. Dacă însuși Cesare Borgia a fost astfel înjunghiat, în acea încercare de noapte... – răspușe, pentru prima oară, la obiect, slabul și negul cel ochelarișt.

-Ei, na! Lasă-ți pe oameni să se distrugă singuri, și cât sunt ei în stare de repede. Nu-ți ajuta, nu-ți îndemna, dar bucură-te de-o fac, pentru că, și așa, prostimea e, deja, sufocantă, da, de-a dreptul sufo-cantă! – se apleacă, cu noi puteri de dezbateră, scundul cel îndesat, aprinzându-se, iar, și subliniindu-și gândurile și simțirea, prin sacadarea silabică. Dacă are, careva, un viciu – și nu există nimeni, pe lumea asta, să nu aibă vreun viciu, chiar dacă el încearcă să și-l mascheze, fie și sub sfârșit, ori sub filantropie – atunci, foarte bine! Un tic los mai puțin, și un strop de noroi în minus, în mlațina asta scârboasă, numită lume! Doi, trei, o sută de stropi de mazăge, mai puțin! Poate va seca, mai degrabă, mult mai degrabă decât a socotit acela zis „Creatorul”, acest pestilențial izvor, întunecat și rădăcina noroaielor și mlaținilor stora infernale, numite, atât de greșit de solemn, serios, ba chiar patetic – „omenire”! Dar, pentru a se realiza, efectiv, asta, bine ar fi să se trezească la viciu (și, deci, la moarte!), cât mai mulți, mii și zeci de mii, milioane de îndigeți oameni, deodată, în aceeași zi, în aceeași noapte, dacă se poate...!

-Tu, de exemplu, ce viciu ai? Și de ce nu te distrugi singur, cum îți îndemni pe alții să faci? – îl zădărniciște și sfrijitul pe îndesat.

-În primul rând, că eu nu îndemn pe nimeni, la nimic: sunt un simplu spectator, dacă vrei, un umil predicator de idei – care se bucură, în sinea lui, de fiecare dată când teoriile lui se confirmă, sau sunt pe cale de a fi puse în experiment și experimentul se apropie de punctul culminant! În al doilea rând, ar însemna să fiu ultimul prost, și mă dezvăluie, cu partea mea cea mai sensibilă, cea mai ascunsă și, aproape, mistică! Dacă adversarul meu nu mă descoperă, singur, cu antenele lui – atunci, să-și fie de bine! Eu rămân o eternă surpriză, un sfânt! – iar el se expune ochiului meu speculativ, pentru a-mi continua teroretizările și aproximările statistice, privind ansele autoexterminării speciei umane și, mai cu seamă, privind timpul în care această autoexterminare se va efectua!

-Deci, în definitiv, recunoști că tu crești un laș, care stai de-o parte, fie ce-o fi, și-ți lași pe alții să facă ceea ce trebuie, pe care tu și-o dorești, din străfundul sufletului, dar nici nu te uiți cum să-ți duci la capăt, și nici metode, ori puteri nu ai, ca să-ți faci! – exclamă, teribil de încântat, sfrijitul.

-Aici greșete: nu e vorba de câtă putere am eu sau nu am, ci, pur și simplu, de o privire tiințifică, asupra lumii! Eu nu sunt laș, sunt om de tiință! Mi-or fi zicând, unii, teolog, sau medic – dar eu știu, și numai eu, ce sunt, cu adevărat!

-Ha, ha, ha! – dracul a ajuns, vezi Doamne, „om de tiință”! – nu cumva chiar... „metafizician”? – ha, ha, ha! – ricană, îndelung și demonstrativ, ochelariștul funest. Las-o baltă, mami domnule „Pur și Simplu”! – auzi colo: „pur și simplu”... – he-hei, „pur și simplu”, tu nu ești în stare decât să-ți pierzi vremea cu mine, hoină rind pe străzile astea proaste, cât și vorbele tale.

-Ascultă, și nu mai rânji, ca un idiot! – se supără scundul. Nici nu ai habar de câtă satisfacție am eu parte, privindu-ți pe acești cobai umani (care nici nu visează că-mi apar în, că sunt cobaii privirilor mele încordate!) – privindu-ți, zic, cum se distrug singuri, fără niciun ajutor din afară! Ce haz ar mai avea, dacă eu aș trudi și-i distrug, și, cine știe, instinctul lor puternic, suicidar, chiar mi-ar juca feste și mi-ar pune piedici, în cazul când m-aș decide să distrug eu, aș, cu mâna mea, ca nebunul cel cu o singură obsesie, această specie păturoasă, adică, să distrug cea mai ticloasă creatură a Lui Dumnezeu, pe care Dumnezeu o tot cocolește, de-o istorie întregă și încărcată de flegme și putoare și de oceane de sânge, sânge fără nicio întrebuințare utilă, practic...naiba știe de ce...nici nu-mi dau seama dacă nu cumva Dumnezeu nu are exact

aceea îi preocupare tiințific, pe care eu mi-o cultiv, de ani, de amar de ani, zi și noapte, cu maximum de rafinament, ca și cum m-a scormit și compun un imn de slavă Ființei Supreme...

-Acum, deh, te dai și frate cu Dumnezeu și cu imnologia oficială, de prin catedrale...! Hal de teolog mai ești tu, Marat!

-Ei, cu tine vâd că n-o scot, azi, la cap! Și-ai pus în gând să fii, azi, avocatul diavolului, și să-i cocoloșești, precum Dumnezeu la pervers al tău, pe oameni...Oare tu chiar îi iubești pe oameni, Robespierre?

-Ehei, dacă n-ai aflat, încă, taina mea, și n-ai dibuit viciul meu - atunci înseamnă că sunt mai de tept decât tine, dragul și scumpul meu teoretician...! - și viciul meu va stârni surprize mari în lume, iar eu voi trăi mai mult decât tine, de teptule! - îți făcu, amuzat, cu sâcul, Robespierre, lui Marat.

-Bine-bine, știți că, în curând, veți descoperi, până și tu, tu, un nimeni pe lume, cât de bine mi-am mascat eu, omul de știință, viciul pe care tu, omul care te pretinzi, mereu, „*de viitoare ac iune*” - nu l-ai dibuit, sub mâinile mele de mim genial! Hai, că sună clopotul la Notre Dame! He-hei, ba nu! - nu-nu, e tunul Bastiliei! Iar o fi evadat vreun prinț, din leaht!

...Deși s-au ajutat unul pe altul, mai târziu, în felul lor straniu și profund maladiu, deși au experimentat, din plin, și au jucat un rol de seamă, în dezvoltarea spiritului criminal și suicidar al omenirii (de ieri și de azi!) - nici unul dintre cei doi n-a trăit prea mult: ochelariștii, „*Incoruptibilul din Arras*” („*incoruptibil*” la nivel de bani, nu de idei! - ceea ce s-a dovedit a fi mult mai periculos, și pentru el, și pentru...„*pulveris*”!), adică Maximilien François Marie Isidore de Robespierre (teolog...rousseau-ist!), vieții, sinistru, vreo 36 de ani (cu tot cu dulcii și nevinovații ani, de supt la hâț!), iar îndesatul Jean-Paul Marat (medic-teolog, obișnuit cu suicidul „*plebei regale și aristocratice*”, prin descoperirea „*cu zecile de mi*”!), de origine elvețiano-neutr (?!), n-a depășit nici el, eonii - ... apucând, totuși, și înspăimânte, suficient de mult, cobaii, prin câștigurile dintre cei vreo 50 de ani ai săi și muribunzi... - dacă și numai dacă pretindem că aceștia ar fi putut fi socotiți, de către statisticieni, drept...„*ani de viață*” - ...dacă și numai dacă îndrăznim să credem că și tigru are mamă... - ... și, în fine: dacă și numai dacă ne putem imagina că poartă și...„*sinucis*”, de o frumoasă femeie, într-o extrem de confortabilă cadă de baie, plină cu apă fierbinte, ca un preludiu idilic, al atât de familiarului iad!...

***

7-LA ÎNCEPUT A FOST HULUBUL

...Un hulub alb intră, a a, din senin, pe fereastra bisericii vâruite de bol evici, cu vreo șapte mâini în urmă...Nimeni nu-l văzu. Nu pentru că nu era un hulub mare, ci pentru că a a sunt

oamenii, nu pot vedea lucrurile importante, ci îi vizualizează, se delectează, cu o obstinație, care apare, în cele din urmă, absurd - doar cu propriile opinii... *“viziuni”*.

O icoană a Sfintei Fecioare, de pe catapeteasmă, era văruită numai pe jumătate (să fi fost vreun început de trezire a conștiinței văruitului, sau, mult mai probabil, neglijența în neîmplinirea muncii apăsătoare din pricina voturilor, prea multe, adunate, pe stomacul gol, de *“neobositul”* văruit...?) - era văruită până sub ochi, mai exact. Ochii icoanei se dilataseră, enorm (parcă pentru a suplini, prin intensitatea privirii în regiunea ochilor - lungimea porțiunilor văruite, barbar, de până sub ochi): ochii Maicii Mântuitorului deveniseră atât de încorporați, încât se vedea, în ei, nevăzutul cer, din afara bisericii-temni - cer văruit, cu totul, de Profesor în derâznă, în toiul disputelor lor politice, purtate printre paiele împușcate: unele îngrijorate, în mici mormane, altele răsfirate pe pardoseală. Icoana (partea ei văruită) se dilatase, incredibil (de parcă ar fi fost de gumă sufletească!), în ea, asemeni ochilor - de când îi privea, cu exasperare în stupefiere, restul trupului, umplut de lepra varului.

Nimeni nu se uita nici către această dublă icoană a Mamei Durerilor Lumii (cum nu luase în seamă nici avertizarea mută a hulubului): icoana fariseismului temnicerilor lumii (de la jumătate în jos) - icoana cea adevărată, a ochilor suferitori în stupefiație, de minunile inverse ale omenirii (mereu inverse!) - de la jumătate în sus.

-Valsul al 2-lea al lui Ostakovici...o tâmpenie, sirop de tuse, dulceag și scârbos. Nu, nu aveam nevoie noi, intelectualii pe mântului, de Valsul al 2-lea al lui...Nu! Noi, intelectualii pe mântului, trebuie să ne unim, dar nu așa, aleatoriu, ci totuși deodată, continuu, pentru a-i anihila, a-i masacra pe temnicerii noștri... - gesticula, amplu, Profesorul, printre paiele aternute pe lângă pereții bisericii pânăgărite.

-Da-da, îl întrerupse, pe Profesor, derâznul - cu cămașa ruptă și însângerat, de bătăile administrate (de către gardienii bol-evici, ai bisericii-temni), bătăile administrate în mod regulat în conștiința (nu ca hrana putredă, care se distribuia din două în trei zile!)... - deci (următorul), la concluzia lui Barabas ai ajuns, Professore - ce mai filosofie, zăușă! - nici nu-i trebuia atâta carte, ca să ajungi aici: sânge și iar sânge, ucidere, exercițiu al crimei! Să-ți cămăfăcut și eu ceva carte, pe la oraș, nu atâta cât dumneata, se-nalege, dar, totuși, taica era bogat, și nu m-a lăsat analfabet! M-a dat la liceu...dar n-am vrut eu să învăț prea mult, că învățura multă... ții și dumneata, ce mai... și asta îți ziceam eu înainte: nu te tot plânge de lipsa de solidaritate. Poate că, pentru voi, țara, care plutește în văzduh și văferi și scuipa și pe jos, o fi ceva mare, solidaritatea asta... Dar asta, solidaritatea voastră, este și dorința temnicerilor, să ne strângă, mai repede, la un loc, într-o piață mare-mă-a-are - și să ne înghesuie ei bine, acolo, în piața aia largă-la-a-argă, pentru a ne măcelări la grămadă, nu să ne chinuie și ucidă, așa, câte unul, în câte-un col...

-Ești un prost! - strigă, isteric, Profesorul.

-Firește că-s prost, eu n-am predat la universitate, ca dumneata, Professore! Numai că eu știu...

-Nu ții nimic! - se smuci, nervos, Profesorul. Și trecu, imediat, la altă idee măreață: Ar trebui să mă apuc să scriu o cronică, o cronică a acestor zile, prin care să fascinez lumea întreagă, precum renașterea tău de odinioară, să fascinez, mai cu seamă, mulțimile... și vor urma, crede-mă, vor urma schimbări uimitoare, uimi...!

-He-heei, pe mine n-o să mă, niciodată, pardon de expresie...*“fascinezi”*, cum ziseși! - îl întrerupse, cu un ton total grosolan, derâznul. Eu nu știu cine-s - cum le zici? - aha, da! - *“re-nascenții tăi”* dumitale, și, dacă eu nu le simt lipsa, îți garantez că nimeni dintre oamenii ca mine, adică, dintre oamenii cu scaun la cap - și-s mușul și de țara, bre domnule Profesor! - nu le va simți, în veci, nimeni dintre noi, lipsa, acelor...cum le-ai zis, hă? - aha-aha! *“Re-nascenții tăi”* - ho-ho-ho! - silabisii și hohoti, victorios (nu se ție asupra cui), derâznul ghemuit, cu bărbia pe genunchi și cu bocancii vârași sub fân.

-Cum i-am zis, ești un prost... - încercă Profesorul să-și impună, axiomatic, opinia.

Dar nu apuc , pentru c hulubul i se a ez , deodat , pe um r (...tot t cea hulubul cu pricina, de la-nceput t cea mâlc, i nu uguia - neam!), apoi b tu din aripi, cu putere, încât ochii Profesorul p rur c ies din cap, de atâta cumplit i insistent vântur tur de aripi. Abia atunci, Profesorul b g în seam icoana celor dou jum t i de Maica Durerilor Lumii. i, dintr-odat , v zu i c icoana plângea, din ochii aceia imen i, dilata i de suferin e i nevoi de-ale noastre, tare multe suferin e i nevoi... - plângea lacrimi lungi i mari cât pumnul, însângerate lacrimi, de atâta durere... *“cât îi putem noi furniza, prin orbirile i înc p ânarea nostr m g reasc ...”* – î i zise (aproape potolit, din logoree), în sinea sa, Profesorul.

-...Ia uite! – opti ranul, când v zu încotro se uita Profesorul. Apoi, cu glas m rit, ca printr-un amplificator nev zut, afirm , strict constatativ: Care va s zic , plânge Maica Lui. Apoi, relu discu ia de unde aceasta se rupsesse, de parc n-ar fi v zut nimic, cu o clipit în urm : i ce ziceai, Professore, ce ziceai, c ai s scrii o cronic , o cronic , ha? Ce-i aia, de fapt – *“o cronic ”*? Ce-ai s faci dumneata, de fapt?

Profesorul, îns , nu- i mai desprindea privirile ochilor, injecta i de vânturarea aripilor hulubului, de pe icoana mutilat , sfâ iat , i, totu i, atât de întreag , în durerea ei.

ranul scuipe , ap sat, între picioarele sale, i terse scuipatul lui gros, cu bocancul scâlciat, scos dintre fânurile putrede i r u mirositoare, ale pardoselii bisericii-temni .

-A a, care va s zic , suntem fuduli, da? Nu mai r spundem oamenilor simpli, maselor populare, oamenilor muncii, ha? – rosti ranul, cu venin, privindu-l, cu coada ochiului, pe Profesor, s vad cum reac ioneaz , la ironia sa autovictimizant .

Dar Profesorul, spre uimirea ranului, începu s plâng . Se auzeau murmure i bolboroseli, de sub lacrimile sale:

-...Da, noi, intelectualii ru i, am vrut s facem bine, am vrut, am vrut, câte am mai vrut noi...numai bine voiam, numai planuri bune f ceam - i uite ce-a ie it...ce s-a ales de pl nuirile noastre, atât de avântate, eroice i viteje ti... - ...pl nuii din birouri i din fa a samovarului, din odaia înc lzit , stra nic înc lzit ! Noi, intelectualii, am gândit enorm, mult prea mult, tocmai despre soarta Maicii Rusii am gândit, mereu! - i Maica Rusie, uite, plânge, din icoan ...noi, intelectualii, am tr dat, am tr dat, numai am vorbit, am lehit, i, în rest...uite, am tr dat-o pe Maica Rusia... i bolboroselile Profesorului continuau , îns tot mai ininteligibile.

ranul mai scuipe , o dat , vârtos, tot între picioarele lui – i, nemiavând, practic, ce face, se a ez pe-o parte, s se culce. În fânul putred, de pe pardoseala rece. Asculta, de acolo, de jos, f r nicio urm de interes, spovedania bolborosit a Profesorului, i-o considera o prostie, o nou nebunie, de moment, a unuia care se stricase la cap, de atâta carte...

Dup o vreme, vorbi, ca pentru sine:

-E-hei, Professore, po i tu s plângi mult i bine, c tot ei au câ tîgat...Tu crezi c icoana aia plânge de mila ta...dar ea plânge aiurea, c tot ei au câ tîgat, s - i între în minte bine asta!

Profesorul se trezi, parc , o clipit , dintr-un somn i dintr-o visare i judecat adânc - adânc , precum o ap tulbure i vijelioas , sugerat (cu mijloace strict tehnice!) la teatru, pe scena enorm a Teatrului Mare, din Moscova... – i- i opri ochii, ca un r t cit, asupra ranului. opti:

-Tocmai tu, ran gospodar, fiu drept al Maicii Rusii? Tocmai tu? Ce-ce-ce, cine a câ tîgat, ce a câ tîgat?

R spunsul veni, a teptat, dar ciudat de victorios:

-Bol evicii, Professore, bol evicii! Ce, credeai c hulubul sta? Ho-ho-ho! – rican , bolov nos, ranul - tot veninos, dar acuma i scârbit, de atâta prostie, cât se poate strânge în capul unui om cu mult carte.

Deodat , ranul se holb în gol, parc orbise, a a, din senin: î i d du seama c hulubul alb, cel care- i zbur t cise aripile, peste ochii Profesorului (i el, ranul, trecuse cu discu ia mai departe, insensibil total, de parc nu-l interesa deloc, de parc nici nu-l z rise cu adev rat... nici

usturoi nu mâncase, nici...) – ei bine, hulubul la, de la început, se preschimbase, acum, naiba tie cum, în cioară ...

-Hu , cioară ! – f cu, ranul, destul de uimit.

Dar cioara îi scoase ambii ochi, tacticos, pe rând, i-i plimb , ochii tîia smul i, cu întârzieri extatice îi plimb , prin cerul clon ului ei... - cu o voluptate a degustării i cu o delectare prelung -prelungit delicios...curat feminine, voluptatea i delectarea asta!

ranul nu reac ion , ci doar îmbie cioara, cu o ascuns i cald aprobare (ar fi plesnit, dac nu- i ar ta aprobarea, pentru faptele extatic-oribile ale ciorii!) – cioara aia “**nou** ” (î i zise ranul, în sinea lui cea plin de mul umire gras !), care-i degusta globii ochilor, pe amândoi, pe rând, ca pe ni te trufandale:

-Hai, hai, mai cu n dejde, mai cu...! Vorbe te mai clar, pe limba aia a ta, s -n eleg ce spui tu, acolo, în clon ul la al t u frumos! Bravo, a a, a a!

...Profesorul continua s se lamenteze, în fa a unei icoane care privea, acum, toat scena, mai curând derutat , decât cu durere, decât cu în elegere.

...A a, a a! A a facem noi lucrurile, în Rusia, cu n dejde, bine temeliuite! – striga, ca de pe alt lume, ranul, sub loviturile de clon , tot mai aprige, ale ciorii, care se apucase, acum, s -i ciuguleasc toat fa , i fruntea, i gâtul... i pieptul...

...Când ai s-ajungi la inim – spuse, cu sf to enie, ranul cel orb - s -mi dai de veste: am s-o înc lzez, inima asta a mea, special pentru tine – ai s vezi, he-hei, ai s vezi tu, frumoaso! – se gudura ranul (fervent-promisiv, dar cu vocabular limitat de...”**condi ia de clas** ”!), c tre cioară , cu toat fiin a lui însângerat . Curgeau iroaie de sânge, din toate p r ile, pe tot corpul lui, pe toate straietele lui rupticoase - iar el se izmenea, slugarnic, într-una, c tre cioara aceea, provenit din hulub de la-nceput (de care hulub nici nu se sinchisise!), i c reia îi zicea el, cu duio ie, “**frumoaso**”...:

-Dragi tovar i, noi tim cum se munce te...vom face totul cu ma-a-are chibzuin , cu ma-a-are chibzuin ... i va ie i, totul, a a de bine, c v ve i mira pân i voi, ve i vedea, da-da, ve i vedea...he-hei!

...Profesorul, de atâtea controverse neexprimate, dar teribil de tensionate, câte se strânseser în interiorul b trânei bisericii pâng rite, se alungi, deodată , ca un obolan (slab i cenu iu), care se întoarce în gaura lui, de frica mâ ei puse pe rele. Se alungi, bini or, o lu , întâi, spre prob , în sus - de ziceai c -i, acuma, cât un âr... dar, apoi, Profesorul ajunse, treptat, i mai sub ire, cât un firicel de fum negru... i se întoarce c tre catapetasm , pe orizontal .

i a a, ca un firicel de fum negru, desp r it în dou uvi e egale, perfect egale! - Profesorul se strecur bini or, aproape mechere te, direct spre ochii icoanei... - ...apoi, repede-repede, cu toat n dejdea, el i trecu, fulger tor, prin hornurile ochilor icoanei (doi ochi r ma i imen i - acum sem nând cu dou por i de evadare p relnic , dintr-o foarte real temni !).

... i Profesorul ie i, astfel, proasp t deghizat i dedublat în firițele de fum – ie i, fulger tor, prin zid, afar (nu tia nimeni ce ar fi trebuit s însemne acest “**afar** ”...), într-o “**parte mistic** ”, pe care nimeni n-o cuno tea i nici n-o mai cunoscuse, pân la el, pân la Profesorul cel neînfricat, “**avântat**” i “**eroic**”...dar care “**parte mistic** ”, credea el, îi va face bine la stomac, dup spovedania lui cea îndelung i “**cu c r ile pe fa** ”...

...Bolboroseau cam a a (cele dou jum t i strecurate ale Profesorului, prin cei doi ochi intriga i ai icoanei – ...dou jum t i strecurate ale Profesorului, acum nev zute, trecute în “**parte mistic** ”, în partea cealalt ...): “**Nu se poate s fie vid...nu...nu se poate s aib dreptate Vanii a, profesorul de Fizic ! – nu se...**” - ... i, dintr-odat , despre Profesorul Cel Dedublat Fumigen nici nu se mai aminti, m car, în poveste - el disp ruse cu totul, acolo, “**într-o anume parte**” – i nu se mai auzir , în aerul îmbâcsit al bisericii v ruite, decât picurarea lacrimilor, reluate, cam mecanic, ale nedumeritei icoane, precum i îmb rb t rile, tot mai gre os de slugarnice, ale ranului, c tre cioara tot mai lacom , tot mai vorace - ...transformat , acum,

printr-o nouă schimbare a polilor magnetici și electrici ai Ființei Revoluționare, într-un vultur hoitar, care-l înghițea pe ran, acum, bucat cu bucat .

Foarte rapid, dispărui ranul, din biserică și din poveste, se-nlege. Oare unde?

***

8-IMPORTANT A FIRELOR DE PĂR DIN NAS -fragment dintr-o cronică siciliană -

Am văzut, vreodată, cum merge, cum umblă, cum poartă un sicilian sadea? – pe străzi, ca și pe drumeagurile și cărările Siciliei, care erpuiesc, la nesfârșit, peste dealurile străzii, ca de pe lună. Un sicilian “*sadea*”, adică, nu unul dintr-ia, încovoiat de zgarda stupidă, a stupidelor și meschinilor legi omenești, și nici azvârlit de soartă, prin lume, castrat de mângâierea străzii în tălpii de umilințele ei – și pretinzând, apoi, la întoarcerea în Paradisul Pierdut (pentru el) al Siciliei, că nu s-ar fi schimbat nimic, în el...

Un sicilian sadea poartă teapa: încet și apăsat. Enervant de încet și revoltător de apăsat. Pași lui spun, de fapt, că timpul nu există, pentru el, că lui nu-i este frică de trecerea ceasurilor, zilelor ori anilor, veacurilor... – și căpătâșul, tot căpătâșul! – este proprietatea lui. Și poartă, pe proprietatea lui, firește, ca supremul stăpân.

...Grecii atenieni visau că democrația lor este soluția soluțiilor, panaceum-ul social perfect... și l-au asasinat, înmormuritor de “*democratic*”, pe Socrate-cel-Unic. Francezii visează că au cei mai mari filosofi din lume – iar filosofia lor nu trece de burtă și de fleac real. Nemii cred (și visează, în limitele ochelarelor de cal!), cu toată convingerea berii din mamele lor, că puterea lor spirituală este inegalabilă, că metafizica lor ar trebui să oblige soarele să se oprească în loc... și, de fapt, soarele își vede de treaba lui, pe când Kant și Hegel au propus, zadarnic, părți întregi, că scrierile lor în care, întâi, prezumau că nu există Dumnezeu, pentru că, pe ultima pagină a testamentelor lor idioate și chipurile, laico-metafizice, să afirme contrariul...Galezii (ca și din un ultim exemplu) visează că țara lor este formată numai din munți legendari... și, în timpul stăgâfâie, domestic, trecând, cu pas târâș, peste vreun delușor amar.

Ei, sicilianul, nu visează (sau, poate, toată existența lui este un vis imperial, absolut tiranic, intolerabil, la modul superb!), este extrem de serios, cu esențele, pe care le înșeală și depozitează la el, în ograda sau în locuința lui măr... – el nu are nicio problemă, din toate cele frivole ale lumii celeilalte (europene, se înșeală!), ori înșeală de orgoliu și frustrări ancestrale. Nu, el, sicilianul, care a văzut, cu ochii lui, cum, pe rând, toți năvălitorii și asupritorii lui, s-au dezintegrat, în uitarea istoriei senile (fie că se numeau aceștia arabi, normanzi, francezi, germani, spanioli...) – nu are niciun orgoliu prostesc, nu visează mofturi de o clipă -valoare. E drept, mai sunt năpastele, plângile și cataclismele, pe care, înșeală, trebuie să le rabde, cu exemplar stoicism, tocmai pentru a-și binemerita amestecul titlului de “*sicilian*”: cutremurele, sirocco-ul, preoții, leprele și ciuma...

El, sicilianul, tie (dar are prea mult bun-sim i discre ie, pentru a o i declara în public... tie i zice i el, cu alte vorbe, ceea ce românul rezum : ”*lauda de sine nu miroase-a bine...*” – ...dar eu cred c are într-însul, în primul rând, o lehamite aristocratic-princiar , unic în lume!) - ...cum ziceam, el, sicilianul, tie c este, nici mai mult, nici mai pu in – nemuritor. Sau, cum spunea un specialist des vâr it, în “*sicilianologie*” (nu exist disciplina asta, dar ar trebui, cu stringent necesitate, s fie creat , în cadrul tuturor universit ilor lumii europene i europoid!), Giuseppe Tomasi di Lampedusa (în “*Ghepardul*”) - “*sicilienii tui, cu certitudine absolut i implacabil , c sunt zei*”. i sta este un lucru absolut intratabil. Nu doar diplomatice te, ci prin însu i mentalul sicilian arheic (...da, i arhaic, în sensul de imemorial), deci, etern!

Ptolemeu i doctrinele medioevice cre tine pun, în centrul universului, p mântul. Copernic ap r , cu din ii i ghearele lui de vat , heliocentrismul. Sicilianul, în schimb, îi prive te, pe to i, cu mil i sil nesfâr ite - dar i cu oarece comp timire: nici pân acum n-au aflat, nevolnicia, cu atâtea aere i preten ii demente, Adev rul Absolut! – i anume c Sicilia, i nu alt lume, este centrul tuturor universurilor posibile, probabile i improbabile.

*

...De obicei, atunci când este scris o cronic , mintea celui care o scrie trebuie s scânteieze (s op ie ideile, pe pagin , ca licuricii!) – de date, de fapte, de evenimente, de nume de oameni importan i...Dar mintea noastr nu mai scânteiaz de mult. La vârsta de peste 80 de ani, câ i are cronicarul acestor evenimente, care lâncezesc, acum, doar în amintirea înfiorat (dar sunt a teptate, cu aviditate morbid , de pagina alb a cronicii, s fie consemnate, spre a însp imânta fermec tor, genera iile noi, de zei ai Siciliei!) - la ce lucrare titanic te mai po i azvârli? A a c , de la început, vom spune cititorilor s nu se a tepte la o cronic prea de soi...

S nu v a tepta i la preciz ri de timp prea exacte. Singurul lucru sigur este c , toate cele petrecute în cronic noastr , s-au petrecut mult dup “*Vecerniile siciliene*”¹. Cam asta e tot ce poate face cronicarul, pentru domnia sa, cititorul...

Regatul Siciliei trecuse i de faza P cii de la Caltabellotta (din 1302), dar i de “*Regatul Siciliei de dincolo de far*” (Regatul Trinacria), când Sicilia devenise “*liber*”, adic ...aragonez (pe când Mezzogiorno devenise angevinul Regat al Neapolelui), trecuse i de vremurile lui Alfonso al V-lea, care reunificase cele dou tronuri, pe la 1443...Dar fire te, Sicilia de care vom vorbi, aici, nu e prea departe, în timp, de celebrul slogan: “*Morte Alla Francia, I'Italia Arde*” („*Moarte Franței, strigă Italia*”)” - i nici de Viespile Siciliene²...

...Suntem, totu i, acum, într-un Palermo (*Palermo* în italian , *Palermu* în sicilian , *Palieimmo*, în dialectul palermitan...), lâncezind duminical... - deocamdat , liber de str ini prea mul i, ai momentului, dar a teptându- i, cu maladiv curiozitate, noile bice str ine! – de care, fire te, sicilianul tie s nu se plâng , c nu-i st în fire a a ceva – în schimb, tie i c e dator s scrâ neasc din din i i s - i preg teasc , apoi, cu lini te des vâr it , flinta i cu itul, pentru noi v rs ri, ale sângeului cine mai tie c ror noi venetici, care- i închipuie, în mintea lor crea , c sicilianul, adic zeul, poate fi, vreodat , supus de cineva sau cuiva - afar de simbolistica gestului

¹ - Opoziția localnicilor sicilieni, față de oficialitățile franceze și de taxarea excesivă, combinată cu incitățile la rebeliune venite din partea a diverși agenți ai Coroanei de Aragon și ai Imperiului Bizantin, a condus la episodul insurecției numite “*Vecerniile Siciliene*” - i la succesul invaziei regelui Pedro al III-lea al Aragonului, din 1282. Unul dintre cele mai sângeroase conflicte ale perioadei medievale, cel r mas în istorie drept r zboiul „*Vecerniilor Siciliene*”, a început prin revolta popula iei siciliene, împotriva st pânirii franceze, din 30 martie 1282. În seara acelei zile, la slujba de „*vecernii*”, un incident minor, survenit între cavalerii francezi i localnicii afla i în biseric , a generat un masacru teribil, c ruia i-au c zut victime patru mii de francezi, în cursul urm toarelor ase s pt mâni. Regele Siciliei, la acea vreme, Carol I, apar inea dinastiei Angevine, iar subordona ii s i, to i nobili francezi, îi tratau foarte r u pe nativii sicilieni, aceasta fiind, de altfel, cauza primar a conflictului.

² - În anul 1882, Viespile Siciliene a fost considerat prima organizație mafiotă. Aceasta era o organizație secret , care lupta împotriva ocupației franceze.

de plecare a capului, într-un salut scurt (m surat de ici pân colo!), c tre seniorul locului, i c tre preot...

...Golful splendid, hipnotic, al portului Palermo, medita, adânc i parc obsedat, trudit de co mare, cu tot cu apele lui fulgerând albastre, la toate câte v zuse, la sângele scurs într-însul, din r zvr tiri i r fuielei, acum mute i deplin îngropate i uitate, dar atât de exasperant de vii, atunci când se petrecuser ...la cor biile nepoftite, pe care fusese silit, de Bunul Dumnezeu, s le ocroteasc , de-a lungul veacurilor...Toate amintirile, visele i co marurile erau, îns , p strate într-un suflet ferecat al golfului, care- i p stra, întreag , demnitatea – în a a fel c , afar de locuitorii b trâni i foarte în elep i ai coastei siciliene, nimeni (afar , fire te, de Dumnezeu i de ape), nu- i permitea s sufle, ceva, s dea afar din suflet (întâmpl tor, spre buze), cumva, vreo vorb necânt rit i nem surat , cumplit de s lbatic, în zgârcenia lui perfect aristocratic , de c tre cântarul Duhului sicilian al t cerii. Nimeni nu se-ncumeta s - i calce pe mândrie, povestind, a a, netam-nesam, f r întrebarea excesiv-insistent , f r întrebarea exasperat repetat de vreun curios, adus, pe aceste meleaguri, de sinistrul sirocco (întrebare c tre surzenia, aproape perfect , a Duhului sicilian, de care tocmai am gr it!), despre acele amintiri cu drame-nsângerate i tragedii uitate...(sau, m rog, poate doar ni te dramolete, cine mai tie cum s le zic i categoriseasc , în aceste vremuri, atât de amestecate i tulburi!)

Uitate cu for a (tragediile sau dramoletele – egal!), cu o voin incredibil de adânc scris în fatalismul locurilor, ca i pe fruntea larg , înfruntând orice soare (oricât de hapsân i vr jma , atoatearz tor i atotscrumitor!), a sicilianului de ba tin , sicilianul “*sadea*”. Legea t cerii este, exclusiv, Legea Zeilor, nebuni de mândrie. Pentru c , la drept vorbind, alt avere nici nu au, zeii tia de pe-aici, tr ind pe meleaguri atât de aprinse de lumina orbitoare i sec tuitoare a soarelui... parc multiplicat, soarele sta, în cazne infinite, pururi necânt rite (Dumnezeu având în vedere, mai mult ca sigur, demnitatea nebun i jocurile, f r oprire, ale cu itelor siciliene, fie soare, fie lun ...), pentru om i istorie - i-n tot atâtea dovezi ale înfrunt rii sor ii, a fatalit ii, de c tre trufia lunatic a unei rase, adânc bolnav de o demen sacr : fire te, demen a zeilor...Pentru ca s nu gre easc i pentru ca s nu- i piard curajul excesiv al r bd rii, în aceste locuri vizitate, de curând (se zice, printre b trânele f r vârst , ale coastei), de c tre Îns i În l imea Sa Cea Întunecat – sicilianul î i transform via a de toate zilele în ritual, iar vorba-i în mu enie (meditativ i, de regul , sumbr , rumegând parc , în fiecă clip , comploturi fa de concuren a sacr , din cerurile în epenite-n albastru, sau fa de aceea din subp mânturile incredibil de pr foase - probabil, cât i drumurile Siciliei celei de la suprafa ...).

...Palmierii din jurul portului, numai, erau mai pu în demni, îndr znind s - i fo neasc , lene , în c dura sufocant a dup -amiezii, enormele frunze, ca pe ni te ap r tori uria e de mu te.

Preotul catedralei (provenit dintr-o familie de seam din Palermo – se numea don Tomeo Buscetta) se preg tea, tocmai, s se buzun reasc singur, pentru a- i descoperi, ca în fiecă sear , cheia cu care va deschide, larg, por ile l ca ului sfânt, pentru oricine s-ar fi g sit, pe c ldura asta de iad, s se ad posteasc , întru pioas rug ciune, sub coloanele r coroase i la umbra vechilor vitralii. Pân s se scotoceasc el ca lumea, pân s ajung s se întrebe dac n-o fi uitat cheia, ca semn de carte, între paginile breviarului, din care- i inspirase predica... - î i întrerupse, deodat , infructuoasele c ut ri ale magicei chei: preotul tocmai observase c -i atâr n , din nas, în mod sup r tor, câteva fire, mult prea lungi, de p r alb - i, deodat , f r vreun gest de preg tire i de trecere lent , de la lânchezeal , la ac iune – cu degetul mare i cu ar t torul apropiate, î i smulse, brusc i nervos, firele cu pricina, din nas - firele care-l sup rau atâta i-i îngreuiau explorarea propriilor buzunare – dar i care îl momiser , în acest ceas târziu de dup -amiaz de var (nu trecuser , înc , trei s pt mâni întregi, de la Sfânta Rosalia³) - la comiterea unui p cat în contra Duhului Sfânt...

³ - Sfânta Rosalia, 15 Iunie – s rb toarea ocrotitoarei ora ului Palermo. Pe lâng rug ciuni i procesiuni religioase, se organizeaz , cu acest prilej, înc din Evul Mediu, i jocuri de artificii, spre desf tarea gloatei...

Cu alte cuvinte, don Tomeo, frs - i dea seama, pornise ceasornicul cel nevzut al sorii, spre rzbunare i calamiti – având în vedere c produsese o blasfemie: uitase de ritual, de gesturile încetinite sacru, până la exasperare, ale unui sicilian “*sadea*” – care, niciodat, dac se respect i respect, cu adevrat, calitatea de zeu, nu îndr zne te s fac vreun gest brusc, nervos, ori imprevizibil, cu totul neîn elept i, deci, nepotrivit cu istoria acestui t râm straniu i plin de farmec (i, fire te, de superstii i farmece!). Frs - i dea seama, preotul dezln uise, cum vor zice babele locului, mai târziu, toat tragedia faptelor, pe care vom urma a le istorisi, mai la vale, în aceast cu totul nepretenioas cronic .

Un ceretor, care se nimerise pe treptele catedralei (a teptând, a a, într-o doar, recoltele bene ti ale unei liturghii, destul de fantomatice, într-o zi canicular, precum aceea ce-l fcea s tot apeleze, pe bietul om, la serviciile unei basmale, din cale-afar de murdare!), v zând cu cât ciud i, mai ales, cu cât neglijen vinovat azvârle don Tomeo, în juru-i, firele-i de pr, proasp t smulse din nas – murmur, batjocoritor, dar i, nu se tie de ce, pu în îngrijorat:

-Ce faci, p rinte, n pârle ti aici, pe treptele sfântului Ica ?

Preotul d du s -i zic vreo câteva vorbe, aspre i pilduitoare, chiar deschisese gura, spre mustrare, cu buzele suflecate a dispre i amarnic repro - dar, pentru c tocmai aflase, în cursul ultimei explorii, i pescuise, cu degetele mâinii stângi, cheia din adâncul buzunarului – renun la predica de pe trepte, pentru a- i pstra intacte for ele, pentru sfânta mess dinl untrul catedralei.

...Când sfânta vecernie se încheie, destul de searb d, rasolit i nu cu r sunet prea mare, printre credincioii eroici ai acelei dup -amieze (prea grabnic înserat, parc...), veni i la catedral – dup binecuvântarea final i dup ce lca ul sfânt se goli definitiv, don Tomeo ie i din altar, mai mo mondi ce mai mo mondi, prin naos, uitându-se, apatic i stupid, cu gura întredeschis, la vitralii i la bnci (ultimele erau teribil de hodorogite, i scâr âiau de te lua cu fiori în spate, la fiecemi care ori ridicare a oamenilor, la r spunsurile din timpul slujbei) – i, în sfâr it, se preg ti, fr grab, s închid poarta catedralei (nu frs - i aminteasc de apostrofarea, din cale-afar de obraznic, a ceretorului...). Se uit în jur, pe trepte...îi ardea de o veninoas i târzie predic particular, ce mai! (...cu siguran, i-ar fi reuit, cu rezultate i efecte mult mai rodnic-morale, decât cea din cursul messei!) – dar nu mai era, pe-acolo, ceretorul cu pricina: pesemne, v zând c -n acea sear sicilienii nu se-ntreceau în milostenie, plecase, i el, la crâ ma din port..., ce alta era s fac, nu?

În schimb, din semiîntuneric, chiar din spatele por ilor înc deschise - se prelinse, cu grab i nelini te mut, o umbr neagr, c tre b trânul i tic itul sacerdot palermitan.

-P rinte, iertare, putem discuta ceva? – murmur umbra neagr, de fapt, un om înalt, cu faa acoperit de o mantie neagr .

Don Tomeo tres ri, apoi, amintindu- i c trebuie s se simt jignit de o astfel de propunere nelalocul ei, zise, tare i cu ar ag:

-Dar de ce n-ai fost, omule, la sfânta liturghie? Dup liturghie, în confesional...

-Sfinte p rinte, nu te sup ra, nu am de gând s m spovedesc, vreau s discut m ceva... - ridic, i el, pu în, vocea, omul cu mantie neagr .

-Ce s discut m acum? Sunt obosit, omule... - morm i, moroc nos, don Tomeo.

Omul cu mantia pe fa se descoperi. Don Tomeo tres ri i parc se chirci:

-Excelen, m ierta i...

Da, era i cazul. Cel care- i tr sese mantia de pe fa era Don Genaro (c ruia palermitanii- i ziceau, în oapt, pe gânduri i cam însp imânta i, Don Genarino – a a, cu majuscula- n con tiine!), fiul cel mic al prin ului X⁴ - seniorul locului, originar din Calabria. Don Genarino era

---

⁴ -Prefer m s nu- i d m numele real prin ului, pentru c, dup cum se tie, cu itul lung al sicilienilor te ajunge oriunde în lumea asta...

o fire aprig , cel mai aprig i fioros, dintre cei cinci fii ai prin ului X. De aceea, câteva cadavre pe an, din portul Palermo i de pe str zile nu foarte curate, fuseser trecute, de poli ie, în catastife: “*cu autor necunoscut*”. Nu se punea poli ia cu “*Excelen a Sa*”...

-Sigur, Excelen , iertare...sigur...sigur - se bâlbâi don Tomeo, stra nic de încurcat de prostia sa i de buclucul în care-l b ga, de prea multe ori, ursuzenia sa.

-Nu face nimic, don Tomeo, nu face nimic – încerc Don Genarino, prin apelativul mai familiar, “*don Tomeo*”, s -l lini teasc pe preot, dându- i seama c , dac bâlbâiala i dond neala umil a preotului vor continua mult vreme, nu va avea cu cine s discute. Voiam, pur i simplu, cum v- am zis, s discut m ni te probleme de teologie. i toat lumea din Palermo tie c don Tomeo n- are pereche, în materie de teologie...

Lui don Tomeo îi revenea inima la loc, de pe unde plecase ea... i începu s vorbeasc ceva mai articulat:

-Sunte i prea bun, mult prea bun, Don...excelen ...excelen ...iertai, v rog...Nu merit atâtea laude f r m sur ... - se d du, iar, în stamb , bietul preot.

-Nu sunt f r m sur , don Tomeo. Nu. Oamenii tiu ce vorbesc, la fel i eu. Putem s vorbim, deci? – deveni mai energic i mai rezolut Don Genarino – adic , începu s se poarte dup cum îi era adev rata-i fire.

-Sigur...Excelen ...sigur... - aproape c strig , în lini tea serii, bietul don Tomeo.

...În acea sear târzie, glasul lui don Tomeo se auzi prin multe str zi i parcuri palermitane (parcuri care erau inundate, potopite încânt tor, ca-n vis, de parfumul portocalilor...Palermo are, sau cel pu in, avea, pe vremurile despre care umila noastr cronic vorbe te, adev rate p duri de portocali, prin parcurile sale!).

Frustrat de faptul c , în catedral , rasolise toat messa, sim ea, acum, ca i mai înainte, când îl c uta, din ochi pe cer etorul de pe treptele catedralei - realmente, sim ea dorin a de compensa ie: s se arate, fie i în fa a unui singur om (... i acela, cam ateu, din p cate, chiar dac disimulat sub chipul unui catolic sicilian fervent, ca orice nobil care se respect !) – s se arate, spuneam, cu chipul (nu masca!) unui str lucitor i eminent teolog.

Modestia lui don Tomeo era o poveste – iar în înnoptarea prematur (din vara aceea sufocant prin parfumuri încânt toare i c ldur toropitoare), se puteau auzi (dac cineva ar fi îndr znit s se aventureze înafara “*palazzo*”-ului s u, numai ca s -i asculte, lui don Tomeo, predica-i întârziat i sus inut , din str fundul sufletului, de remu c ri amare...!), pe str zile tihnite (de i cam murdare...), pres rate cu mul ime de “*ville*” i “*palazzi*” (de-acelea cu balcoane enorme, cu sc ri exterioare, r sucite i întortocheate, grozav de m iestru, spre “*piano nobile*”⁵ - i care, pe fa adele amator, strivitor de înalte, etalez m ti grote ti, “*mascheroni*” i “*putti*”⁶, cel pu in la fel de sinistre ca i m tile grote ti! – chipurile, sprijinind balcoanele! - în realitate b gându-i în toate boalele pe cei slabi de înger!), cuvinte de smerit i adânc sim ire cre tineasc , dar i adev rate exerci ii la trapez, în materie de dogm cre tin , adev rate exhibi ionisme teologice, care de care mai periculoase...

Atâta c interlocutorul lui nu era cel ideal. Don Genarino ar fi vrut ca don Tomeo s lase, la to i sfin ii, demonstra iile sale str lucite de teologie, i s se ocupe de “*cazul lui*”, i s-o fac asta ceva mai degrab , într-o manier foarte concret , concis i eficient . Doar nu degeaba îi tr sese mantia peste fa , ca s se poat ar ta în Palermo!

-Don Tomeo, nu te sup ra, a dori s fii mai aplicat pe ceea ce i-am expus eu – rosti, cu oarece asprime, nobilul.

Preotul, îns , mânat de focul dorin ei de revan predicatorie, fa de sine însu i, uitase cu totul ce-i spusese Don Genarino, de ce venise acesta la el, cu ce probleme... Dându- i seama cu cine i cu ce are de-a face, subtilul, mândrul i nobilul criminal, spirit sicilian “*sadea*” (de i p rintele lui

⁵ - Nivelul de baz al cl dirii-palazzo.

⁶ - Putti - pseudo-atlan i.

venea din venedica (pustiita Calabrie!) - Don Genarino îi prezentă preotului un rezumat recapitulativ al chestiunii sale. Începu prevenitor, dar extrem de decisiv și sugestiv, cu vocea tremurând de nemulțumire neagră și aproape silabisind, din ce în ce mai vehement și mai amenințător, la urechea preotului:

-Te rog să fii atent, prietene, insistă să-l avertizeze deoparte orice teorie! Te rog, don Tomeo, să asculți, măcar acum, cu atenție, ce-ți spun: n-am făcut drumul de la Livorno, până la Palermo, ca să-ți ascult predicile, oricât de strălucite ar fi fiind ele și oricât de subtil teolog te vei fi dovedind domnia ta.

Don Tomeo simțea că **acum** ar fi trebuit (iar nu atunci, pe treptele catedralei, de față cu ceretorul!) să simtă asupra sa toarele fire de pară lungă, din nas, și să se smulgă, ferm, ca să-și alunge, prin durerea fizică, jignirea sufletească, adusă de tonul și vorbele ofensatoare, ale lui Don Genarino, față de talentul său de predicator și de teolog, el de cît se sine atât de admirat...Dar, oricât îi înfuriase și în pipirile, mentale, dar și cu privirea-încrucițată (de atîta încodare, cu care-și privea vârful podoabei proboscidiene, din centrul feței sale!) - nu mai descoperi, în interiorul lor, fire de pară atât de lungi, încât să aibă de ce trage, în draci!

-Ei, acum re-ncep, prietene, și n-am de gând să-ți mai fac...Vezi de fii atent, te rog!

Don Tomeo strânse din dinți...ascultă, de data asta. E drept, nu avea mare talent la ascultat, dar nici povestea nobilului nu era nemaipomenită, pentru acele vremuri...

Don Genarino, un aristocrat tânăr și teribil de dezmătat și de aprig, se îndrăgostise - spunea el. De cine? Se mai îndrăgostise el de vreo două sute de ori, dar acum era o treabă cu totul serioasă: se îndrăgostise de o prostituată celebră, în toată Sicilia...o "**curtezană**", mă rog! - de care, cu vreo doi ani în urmă, se îndrăgostise (cu rîndul, și apoi, buluc, se-nlege!) tot clanul prințului X - inclusiv reful clanului (care, "**sentimental**", era și mai arzător, și mai dezmătat, decît fiul său, Don Genarino!).

Era greu, pentru Don Genarino, să-și înțeleagă clanului, cu banii lui (strecura-i, până atunci, printre niște degete constipate... - cu mare zgârcenie strecura-i, de tatăl său...), dar, când prințul X află că, de fapt, are în fiul său un concurent, explodează, pur și simplu, și...nu-i mai dădu niciun ban micuțului concurent, sînge din sîngele său! Or, se știe că femeile nu pot să trăiască "**pe uscat**": nu există avere, pe lumea asta, cât o fi ea, averea, de mare, care să nu poată fi cheltuită, în câteva zile, ba chiar în câteva ceasuri, de o femeie normală!

Iar signorina Angela, curtezana care, acum, îi avea, "**în spinare**" (?!), pe toți membrii clanului X, era, probabil, cea mai normală dintre femeile lumii, din acest punct de vedere! Așa că Don Genarino căută, cu disperare, un sprijin financiar... și-l află, spre mirarea-i (dar nu și spre a cronicarului!), la mama sa, prințesa X!

Geloasă, dar, mai curînd, speriată de un faliment răsunător, al casei prințiare X, de care-și legase soarta și averea prinților sicilieni "**sadea**", signora Lucia preferă să-și vîndă o mare parte din bijuteriile ei personale, pentru ca soțul ei să piardă "**partida**" cu fiul său mai mic: totdeauna, e bine să-și sacrifice un beneficiu mai mic, pentru a-și păstra unul mai mare, nu? Da, așa zicea și signora Lucia.

Ceea ce, înșel, signora Lucia nu avea de unde bănui, în acel moment crucial, era că banii de pe bijuteriile sale, dați lui Don Genarino, se vor duce, din "**ra iuni de război**", în cu totul alte prileci spre alte scopuri și cu alte efecte...într-o dramă, cu un final neașteptat!

Pentru că prințul X, aflînd că fiul său mai mic a făcut rost de bani (și nu fu greu să afle cum și de unde!), făcu un pact de "**neagresiune reciprocă**", pe tîrîmul lui Amor (pact limitat în timp, se-nlege, chiar de natura sa!), cu ceilalți patru fii ai săi și mai mari, împotriva calamității de prîslea! Pentru că Don Genarino, trebuie să recunoaștem, la cei 21 de ani ai săi, arăta nu ca un zeu, ci ca doi-trei, deodată! Așa că, în comparație cu "**pastori**" și "**contadini**" (ciobanii și războinicii) de frați mai mari, Don Genarino avînd, acum, și bani de-ai familiei (din care parte a familiei, anume, chiar nu conta deloc!), de arătat signorinei Angela - câștiga partida, fără rival, cu câteva lungimi de cal!

Dar, pentru bun prevedere, **“bietul”** Don Genarino (biet s fie de p cate!) trebui, cu mare parte din banii lua i de la signora Lucà, s - i tocmeasc ni te mercenari (mai exact, ni te haimanale înarmate pân -n din i... - vreo 14-15 fârta i, dintre cei mai zurbagii duelgii, din porturile Mediteranei!), oplo i i, prin Palermo, din Neapole, din Roma, din Livorno, din Genova, ba i din Corsica...Dar ei erau **“sarea afacerii lui Don Genarino”**, cum se exprimase unul dintre mercenarii s i, pu i numai pe jaf i pe crim . Pe drept cuvânt, c ci dac nu ar fi avut asigurat ap rarea lor, pierdea, la sigur, partida – i asta (cu ni te prin i aprigi, precum cei din neamul s u, mai cu seam tat l-**“seniorul”**!) – s-ar fi consfin it, ca fapt...definitiv! În stil perfect specific sicilian, se-n elege (mai cu seam , prin trufia de nemuritori, pe care cei cinci alia i temporari o afi au, fa de un poten ial frate, mai mic, al primilor patru - frate prezumat ca fiind doar un simplu...muritor!)

...Era într-o frumoas sear palermitan , în prim vara anului despre care tocmai facem vorbire, în cronica noastr debil (debil , în ce prive te datele exacte...). Portocalii înfloriser , signorina Angela, culcat pe o banc de piatr , în gr dina unui **“palazzo al întâlnirilor”**, îl inea strâns îmbr i at, sub florile de portocal, pe iubitul ei, cel atât de frumos i de cutez tor, pe Don Genarino! Iar mercenarii lui Don Genarino st teau de paz , cu credin i înver unare...

Deodat , îns , se isc , din întuneric, o înv lm eal cumplit i subit : prin ul-tat , dimpreun cu celelalte progenituri ale sale (mai defavorizate de vârst , de chipuri, de soart - dar i de iste ime i agerime), î i cerea, în plin noapte, drepturile de genitor al lui Don Genarino! Adic , î i cerea dreptul seniorului, dreptul amantului i dreptul de tat , totdeodat !

Scurt i nu îndestul de cuprinz tor, trebuie s recunoa tem, f r team , c , în acea înc ierare, Don Genarino se afla în strict legitim ap rare...când î i str punse cu spada, vajnic, dar din pur întâmplare (la lumina chioar a unei f clii, înfipete într-un perete al gr dinii) - tat !

...Numai c judec torii sicilieni nu numai c au unghiuri de viziune foarte largi, când e vorba s priveasc de unde le-ar veni folosul mai mare – dar se pricep, de minune, i la aritmetic ! A a c , v zându-se, în sala de judecat , cople i i de patru membri ai clanului X (cei patru juniori, fideli, chiar i dup moarte, seniorului...total dezinteresa i, fire te! – doar î i r zibunau genitorul, nu?) – iar, de partea cealalt , nu puteau i nu aveau cum num ra, oricât încercau ei s-o fac , mai mult decât **“unu”** (chiar dac acel **“unu”** nu era altul decât Excelen a Sa, Don Genarino cel vestit!) – se încontrar ei, cât ce putur , deasupra terfeloagelor cu legi, i deciser c , fire te, vina-i apar ine, f r urm de îndoial i total, mezinului – lui Don Genarino, adic . Iar Don Genarino, în elegând, din câte studiase, i el, legile, în cei câ iva ani de carte înalt , f cu i, cu patru veri în urm , la Roma, în elese, pe dat , c , pentru un nobil sicilian, pedeapsa pentru paricid era mai dificil de îndurat, decât pentru un nenorocit de **“pastore”** sau **“contadini”**. Avea dou variante de isp ire, dintre care nici una, m car, cât de cât, convenabil , pentru un om sub ire i tare preten ios, cum era, înc din fraged pruncie, Don Genarino: prima, s fie **“mazzolato”** (cam asta era rezervat, prin lege, paricizilor...), sau, s zicem, a doua: s fie **“decapitato”** (în cel mai bun i fericit caz, c ci era nobil, iar nu un opârlan de rând!).

A a c ...alese s fug , cu tot cu haimanalele angajate s -l apere, tocmai la Livorno, în Toscana...

De asta trebuise, pe str zile i pe treptele catedralei, în această sear , s - i înf oare, cu grij i meticulozitate, mantia cea neagr , în jurul chipului. De aici, toat atmosfera, cam teatral , melodramatic , de mister burlesc. i...acum venea la don Tomeo, s -l întrebe ce se mai auzea, despre fapta lui, prin Palermo (tr gea n dejde c , un simplu i nevinovat paricid – pentru c , nu-i a a, se aflase într-o legitim , des vâr it de legitim ap rare! - n-a stârnit chiar a a o vâlv , încât s nu fie uitat, relativ degrab , atât de c tre norodul palermitan, cât i, fire te, de ni te pârli i de judec tori sicilieni). Iar în cazul c n-ar fi fost cum el era sigur c trebuie s fie atmosfera din Palermo, vis-à-vis de amorul i de crimele sale, venise s -l chestioneze pe don Tomeo **“Ce poate face Biserica, pentru mine?! C ci familia mea a f cut, mereu, enorm, pentru Biserica : a dat bani pentru repara ii i restaur ri, bani pentru s racii sfin iei sale, bani, i bani, i bani, mul i**

bani, nefiresc de mulți bani! Iar acum, fire te, îmi cer serviciile răsplatite doar printr-un mic și neînsemnat serviciu: îmi poate acorda papa, oare, o iertare cât mai degrabă și total, sau, poate, cum e datina și datorita Bisericii, dintotdeauna – poate acorda azil, pentru un nefericit și orfan de ...paricid?!”

Când începu don Tomeo să-i explice că lucrurile nu stăteau, din puncte de vedere, nici pe departe atât de roz-bonbon și frumos, cum credea el, când era vorba de legile siciliene, Don Genarino se arătă, cu maximă energie, revoltat. Da, Don Genarino se roti în jurul lui don Tomeo, “*până încet și apoi sat - enervant de încet și revoltător de apoi sat*”, până ajunse în fața acestuia, atât de mult apropiindu-se obrazul său de obrazul bietului și nepăsătorului pop (adică, de obrazul lui don Tomeo...), că-i sufla drept în gură, acestuia din urmă :

-Dar ce mai trebuie să fac, pentru tot infernul infernurilor! – se zbori Don Genarino, cu falca până la genunchi... - după ce m-am autoexilat, după ce m-am autosurghiunit, câteva luni, tocmai la Livorno, atât de departe de casa mea, de averea mea, de signorina Angela...a mea?!

Don Genarino întrebă, în continuare, chiar și mai furios (putea...) - cu mult revoltă și trufie, în glas:

-Dar cu *omertà*, atunci, cum rămâne, dragilor sicilieni “*sadea*”? Hai? Aud?! Hai, zi ceva, zi ceva, trăsnete și fulgere și pe toți dracii infernului, don Tomeo!

Din puncte de vedere, don Tomeo nu era un chiar așa de bun sicilian, ca să poată răspunde la o astfel de profundă întrebare, în Duhul curat al enigmaticei Sicilii...

El, don Tomeo, regreta, mereu, că nu avea mai multe fire de păr în nas...poate ar fi scăpat mai ușor, trăgându-se, violent, de firele alea (naiba să le ia de fire de păr în nas, că nu sunt la locul lor, niciodată, atunci când omul are nevoie de ele!) - ar fi scăpat, măcar pentru un timp scurt, de astfel de arade siciliene...“*sadea*”! Și, pe fond de fire de păr smulse din nas și de lăcrimări de durere fizic accentuat, poate i-ar fi venit și vreă idee mai de soi, în fața unui întrebător atât de nobil și mare, nobil și înspăimântător de mare, precum Excelența Sa, Don Genarino...

...Din noaptea, ieși ceretorul de pe treptele catedralei (acum, împreună cu hainele lui cele bune și adevărate, de om al Justiției – Justiția cea veșnică și pretutindeni atotveghetoare, până și de după masca unui umil ceretor obraznic!) - și, în tăcere, îi puse mâna pe umărul lui Don Genarino, luându-l, astfel, în custodie...

*

...Să nu-l întrebați, însă, pe cronicar (care a uitat să vă se mânturisească : da, el, cronicarul, este un sicilian “*sadea*”! – bătrân, neputincios, dar un mândru sicilian “*sadea*”!) – dacă s-a făcut justiție, sau nu, în raiul palermitan...pentru că nu are de unde ști... și, cel mai bine și sigur, pentru un om căruia nimănui nu consider că trebuie să-i zică “*Excelența Voastră*”, este să respecte impresionanta tradiție, din străbuni moștenită (și moștenită chiar și de la străbunii dinaintea de străbuni!), a lui “*omertà*”.

...Pentru că, pe don Tomeo, trebuie să-l iertați: el e, de-abia, un biet năstruc: de unde să-ți el sădea răspuns unei întrebări, atât de nobile, venite din partea Excelenței Sale, Don Genarino, să ru-mâna, să ru-mâna...Excelența Voastră...”*Don*”...nu-mi mai striviți (vă rog în genu-u-unchi!), degetele de la mâna dreaptă, ca să pot sfârși, bietul și ramolitul de mine, cronică asta, atât de pauc, strănic și frumos început...da-da, chiar vă rog să-o citiți, sigur...”*Nu trageți în pianist*”...nici măcar “*Don*”-ul acela de Ulysse n-a făcut-o, Excelență, l-a cruțat pe cântăreul Femius, adică pe vrul meu de-a cincea spi, Excelență...îndurare, Excelență...”*Don*”... (tiu, da, că, de frații Excelenței Voastre vă-ați ocupat în mod cu totul special...nu vă-ați permis să-aveți îndurare, față de ei, când ați pus să fie marelui, de către napolitani! - ...dar eu, eu, Excelență, ce mare brânz reprezintă eu, ca să-mi dați atâtă importanță, să-mi faceți o onoare cu totul nemeritată, incredibilă...încât să mă ucideți, cu însăși venerata mână a Excelenței Voastre?) - ...tiu-tiu, am greșit fundamental, tiu, sunt perfect conștient, Excelență (ziceți că nu voi mai fi mult vreme conștient? - se poate, se poate, Excelență, cum zice Excelența Voastră, sigur!) – nu mai fac, nu mai fă-a-a-ac, mălas, cu totul, de scris! Ju-u-ur!!!

...Ce zice i, Excelen... oohh, uff...? Aha, zice i anume c , **“din mormânt, nimeni, până acum, nu se tie s mai fi scris ceva, cuiva...”**

Mda, tare m tem ... iertare, am vrut s zic: cred... sunt absolut sigur c ave i deplin dreptate, Excelen !

...Dac mai am fire de p r alb prin nas? Nu, nu cred, Excelen , c dac a fi avut, acum eram salvat! M-a fi tras de ele, i nu-mi mai sc pau atâtea prostii funeste, pe gura asta a mea proast , de mândru sicilian **“sadea”** - dar, de altfel, terminat...terminat, Excelen , da-da...terminat...

...Zice i c i pe tâmpi ii de judec tori îi ve i termina, tot cu napolitanii Excelen ei voastre - a a zice i? Pe oricare, pe oricine? Nu m -ndoiesc nicio clip , Excelen ...”**Don**”...cum a putea s m -ndoiesc, când îmi ine i mâna în gât...pardon, gâtul în mâna Excelen ei...nu m -ndoiesc, cum nu m -ndoiesc c mi-am uitat până i numele...Zice i c n-o s mai am nicio nevoie, de vreun nume, acolo, sub p mânt? Cred, Excelen , da, la 80 de ani ai mei, împlini i acum o s pt mân ...

...Zice i c n-o s m mai chinui nicio zi, în plus, fa de cei 80 de ani i-o s pt mân ...asta, cu pre iosul, nepre uitul ajutor al Excelen ei Voastre? V mul umesc, din suflet v mul umesc, v s rut, cu umilin , mâna cea dreapt , **“Don”**...!

...Parc simt, iar, cum m m nânc ceva în nas...poate-s firele de p r, crescute miraculos, iar i...poate c -mi revine norocul, mai tii... i uita i de mine, s v în Dumnezeu n ravul, Excelen !

*

...Hapciu! Da, Excelen , au crescut firele de p r, ca prin vraj , la loc... - i babele siciliene nu vor mai avea subiect de legend bârfitoare, despre tragedia îngrozitoare, din portul divinului Palermo...tragedie petrecut , exclusiv, din pricina lui don Tomeo-preotul (**“preotul dezl n uise toat tragedia faptelor”**...), care i-a azvârlit, ca un nesim it ce este, tocmai pe treptele catedralei, firele de p r din nas, aducând vânturi negre, de cium , pentru lumea asta - care-i lume palermitan , cam peste tot!

...Care vre i un fir de p r din nas, a a, ca s-ave i noroc în via ?...iertare: s-ave i noroc de via !

*

...Nu exist pl cere mai mare, în via , decât s dormi dulce, pe când al ii muncesc, din greu. Atunci, ai certitudinea, extrem de m gulitoare, c e ti un om liber, într-o lume de sclavi tâmpi i, care se fr mânt inutil i se zbat, teribil i monstruos, f r a putea, m car, s viseze c vor sc pa, vreodat , din lan urile muncii – blestemul care a c zut pe capul lui Adam, când a gre it amarnic, fa de Dumnezeu. C ci, până a nu gre i fa de Preasfântul, Adam trebuie s fi dormit, în rai, grozav de dulce...

...A a doarme, mândr nevoie-mare, i Sicilia, a a doarme vestitul ora Palermo, a a doarme o mare parte din lumea terestr (construit , de Dumnezeu, dup moda siciliano-palermitan !) – având, în suflet, un dispre suveran, fa de cealalt parte a lumii - aia care se spete te muncind, într-o robie nesfâr it , umilitoare i absurd !

***

9-ALEGEREA

-Via a-mi este mai uoar , pentru c nu am i n-am avut încredere, niciodat , în nimeni i-n nimic. Da, în nimeni i-n nimic. Pân i de Dumnezeu m îndoiesc, deseori. Aproape mereu. Nu datorez, astfel, nim nui, nimic. Nu-mi fac iluzii, deci nu-mi produc dureri viitoare, v t m toare, în plus, excesive...

Cel care vorbea era un b trân. Cel c ruia îi vorbea era peretele unei case. Mai exact, era oglinda de pe peretele unei od i, din palatul s u vast, plin de ecouri moarte, gol de fiin , gol de gânduri de via .

Imaginea din oglind îi replic , ironic:

-Dar în mine, de ce ai încredere, i-mi dest inuie ti fr mânt rile inimii tale, ale cugetului t u pustiit de ne-via ? Doar eu sunt însu i simbolul r zvr tirii, împotriva oricui i a orice – simbolul r zvr tirii împotriva iluziei, dar în numele iluziei. Sunt doar un biet paradox, intuit în perete. Niciodat nu respect pe cel care se oglinde te în mine. Îi demonstrez, matematic, c ar putea ar ta, mereu, în modul opus, c ar fi putut exista într-o lume cu totul alta, decât aceea în care, tocmai, a pierdut partida...

B trânul palatin t cu o vreme. P rea c se reculege, c - i strânge argumentele strategiei pustiului s u. Apoi, r spuse, într-un ritm schimbat, imaginii din oglind - mai potolit i, totu i, cu inflexiuni mai agresive în glas, creând impresia de încercare exasperat de a fi concis i, totodat , sincer:

-Nu am încredere nici în mine, nici în tine. M simt singur. Atât.

-Atunci, atunci, poate c trebuia, totu i, s ri ti, i s ai încredere în cineva din lumea ta – rican imaginea, tres ltând i aproape dezintegrându-se, din pricina unei ciudate, inexplicabile veselii sinistre.

-Nu, nu trebuia. A avea încredere presupune a avea speran e. A avea speran e presupune a- i face planuri de via . A- i face planuri de via înseamn c ai de gând s tr ie ti, s iube ti via a. Dar a iubi via a înseamn s ai încredere în via i în cel care i-a dat-o, sau împrumutat-o. Nu se tie de ce, cu ce scopuri. În niciun caz, nu din altruism – nu exist altruism...

-Dar e ti cre tin, bomb neai chiar tu, prin palatul sta cu fantome paralitice...

-Gata, las -m , te rog, cu Hristos al t u i cu bomb nelile mele... - se impacient b trânul, parc i mai îmb trânit.

-Bine, bine... - îl lini ti imaginea, împ ciuitoare.

-Cum î i spuneam, eu n-am încredere în El. În bun tatea i generozitatea Lui, în libertatea pe care pretinde c ne-ar fi dat-o, nou , f pturilor umane...Acolo, în aiureala aceea de paradis... - ce metafor stângace a minciunii! E, fire te, totul, o imens p c leal hipnotic . Nu tiu cu ce scop, repet. Pe de alt parte, tu, om, nu faci nimic înafara celor care i-au fost impuse, dictate optit, dar insistent, persuasiv, în incon tient, dinainte de Facerea Lumii. Iar dac încerci s fii liber...

...Cum sunt eu, b trâne, cum sunt eu... – îl zgând ri, aproape cântând, imaginea din oglind .

-Nu e ti nici tu . E ti obligat , în clipa asta (pl nuit înc din negurile Facerii!), s m oglinde ti. E ti obligat s m contrazici, în imagine întoars , pe dos. E ti obligat , acum, s stai în fa a mea – iar mai târziu, s te r zvr te ti i s oglinde ti cu totul altceva – pustiul perfect.

-Da-da, ai impresia, b trân nebun, c - i mai lipse te mult, ie, s fii chiar tu acea perfec iune pustie! Aiurea. Chiar nu- i dai seama c po i fi liber s faci ce vrei, dar i-e fric s vrei, i-e fric de puterea ta de a alege? – se impacient , iar i nu se tie de ce, abia sim it, imaginea din oglind , tulburând i murd rind argintul viu.

-Liber...Te voi sparge, pe tine, dublul meu. i crezi c însu i actul de a te desfiin a pe tine nu a fost pl nuit, în am nunt, cu o minu ie dr ceasc , de Cineva, Cândva (imprecizia aceasta în exprimare nu-mi apar ine, mi-a fost impus !)? i dac m manifest în vreun fel – de ce sunt obligat s-o fac a a, i nu altfel? i, dac n-a ac iona, de ce, cine ar decide, iar i, staticismul meu teatral? Eu? Nu. O boal , frica, neputin a – toate sunt date predecesorii. Totul este, în univers, artefact. Falsuri organice. Falsific ri incredibile, la scar cosmic .

-M car s ai iluzia libert ii – nu te ispite te? – sparge-m ! – îl îndemn , cu hot râre, imaginea din oglind , imaginea îndelung z d rât de pasivit ile hamletiene ale b trânului palatin...parc începând, deja, s se retrag , s se tearg , convins , brusc, s fug din luciul metalic.

-Nu. Nu te voi sparge. Sparge-te singur , plesne te de c ldura ideilor tale, transfuzate din firidele secrete (de care n-am îndr znit, vreodat , s m ating, s încalc, astfel, legea t cerii mistice...a u ii închise, pecetluite, mereu, cea de-a dou sprezecea!), ale min ii mele. Sparge-te singur , dac tu consideri c moartea prin sinucidere este expresia liberului arbitru. Nu. Nu. Este, totul, mai ales moartea! – totul este prev zut, cu cruzime, în Plan! – se înc p ân , sumbru, b trânul palatin, foindu-se, involuntar, pe catifeaua jil ului, pus în fa a oglinzii.

-N-ai iubit, n-ai urât, n-ai îndr znit s tr ie ti, de fric s nu- i contrazici teoria ta pesimist , obsesia ta neagr ...de fric s nu- i dovede ti, tu ie însu i, c po i s faci asta (care o fi, ceva!), c po i fi liber s-o faci – se încre i imaginea oglinzit . E ti la , deci e ti mort de mult, e ti mort de când ai început s crezi asta i astfel, de când singur te-ai declarat paralytic, i-ai decis s - i plângi de mil ! – insist , tot mai intens, dar tot mai vag i tulbure, imaginea din oglind , decis , parc , s plece, s se smulg din luciul oglinzii, s suspende o discu ie maladiv i pernicioas , pân i pentru amestecul de cristal i argint viu. Dar, brusc, se decide s r mân în dezbatere:

-Poate ar fi fost bine s r mâi, totu i, dator cuiva: datoria te-ar fi legat suflete te de o surs proasp t de energie, i-ar fi trezit doruri, i-ar fi deschis ochii înspre tot ce-i frumos...c ci habar n-ai, dar lumea asta, atât de grijuliu ocolit , evitat de tine, este plin de un negr it farmec! Ar fi fost o datorie pl cut , nu crezi, b trâne? Fii sincer, m car acum, la final...

B trânul se smulse, parc , dintr-o mla tin de p curi, caratiform – i o f cu spasmodic, ira ional, cu exasperarea ultimei scânteii de via :

-Dac tu crezi c alegerea presupune libertate, atunci te voi opri s alegi. N-ai dreptul, tu, sclava mea, s fii mai liber decât mine, st pânul t u...Oprindu-te pe tine, sclavo, de la liberul arbitru - voi alege eu.

i b trânul lovi oglinda cu un baston masiv, dintr-un lemn greu, cu m ciulie de aur – f când-ond ri. Scânteii s rir , mii, din luciul oglinzii sparte, ca la un scurt-circuit electric. Din sutele de cioburi, r spândite printre beznele pardoselii od ii, îl privea, acum, intens, clar i ironic, imaginea sa, multiplicat halucinant. Din toate variantele imaginii sale vuiiau, ca valurile m rii, sute de voci:

-Ce te vei face acum? Nu te puteai suporta pe tine, cel unul i singur! Când erai singur, unul singur, erai gâtuit de teroarea, de spaima diabolic de a tr i, de refuzul delirant de a- i asuma datoria, ori libertatea, de a exista, conving tor, sau, m car, sugestiv. Dar acum, acum, când teroarea s-a multiplicat, de sute de ori, în sute de variante de existen ale imaginii fiin ei tale, toate terorizate de frica de a tr i – ce vei alege, cum vei alege? – i ecoul sardonice al vorbelor din bezn vui, enorm, însp imânt tor, asurzitor, ca i cum era iminent ciocnirea fatal a lumii palatinului, cu ni te stânci subacvatice, necru toare, dintr-o strâmtoare apocaliptic – Scylla i Charibda.

B trântul îi acoperi capul și urechile cu palmele-i, br zdate, pe dosul lor, de riduri incredibile, de vene umflate ca erpii uriași, ai junglelor îngrozitoare – se zvârcoli câteva momente, apoi se pr bu și mort, peste sutele de variante ale imaginii unei vie și ocolite, evitate cu grijă (într-o eschiv mereu savant, dar mereu steril, fals din origini!) – imagini ale unei vie și am gite, tr date și netr ite. Imagini care, acum, se cutremurau de un râs satanic.

...Totuși, alesese.

Dar, ca în orice oglindă, alesese pe dos.

***

10- UN PORTRET

inea, pe raftul din mijloc al bibliotecii, proptit de un suport de carton, un portret fotografic, al unei femei. Se uita destul de des la el – și c dea pe gânduri, de fiecare dată când îl privea.

El nu era Hugh Grant și nici Brad Pitt, iar ea, cea din fotografie, nu era nici ea, la rândul ei, Demi Moore, nici Julia Roberts. El era un bătrân, de 60 de ani (a ezat, acum, într-un c rucior, în fa a bibliotecii), iar cea din portretul fotografic era mama sa. Mama sa, care nu murise de mult, dar murise foarte departe. Atât de departe, încât el nici nu apucase, la început, să - i fac vreme și mearg la mormântul ei... pentru ca, apoi, din pricina unei paralizii, instantanee, a ambelor picioare, să nici nu mai poată să se gândească să va mai ajunge, vreodată, la acel mormânt prea îndep rtat, al mamei sale.

Iar acum tia, f r nicio urmă de îndoială, c el însuși nu va mai putea ajunge niciodată, la acel mormânt din departe: îi venise verdictul (definitiv și irevocabil!), de la laboratorul clinicii metropolei. Metastază generalizată. Înc două -trei săptămâni de viață, maximum...

...De ce, deci - de ce, oare, ne-am apucat noi să vorbim, despre acești doi oameni, cu totul și cu totul insignifianți, din imensul show al lumii terestre, din care ei nu se vedeau, nici măcar ca fiind cei din urmă dintre figuranți...?

P și, dintr-un motiv destul de evident și simplu: personal, ne-am s turat, până peste cap, de lumea aceasta de staniolă r p nos... - lumea a gesturilor televizate, de fiecare seară, a p pu ilor de ceară, patetice și stupide, bronzate și conservate, constant, la soarele "*happy end*"-urilor cretine...ne-am s turat, ne-am intoxicat grav și în mod cu totul neplăcut, din pricina lumii acesteia decorative și goale, înspăimântătoare de goale... o lume moartă din start: lumea vedetelor (de televiziune, de filme, vedete de ziare, vedete și "*vip*"-uri de mahala...scârbenii demne de gropile de gunoieri ale spiritului uman, aflat în plin proces de extincție!). Voim să vedem, pentru câteva clipe, măcar, o secvență din viața vie, o secvență în care pieptii c m și pu inilor oameni r ma și pe planetă se ridică, nu din comandă regizorală, ci din pricina unei respirații poate nu vânjoase, dar **adev rate!**

- respira ii iscate din procese vitale reale, respira ii ca nevoi disperate, ale unor oameni oarecare, de a- i demonstra c , înc , mai tr iesc , c , înc , pot s strige ei (ce vor!), cu gura i din sufletul lor, de irat de frustr ri dureroase i de necazuri, i de cotidienele r zboaie ale traiului în această lume, absurd , crud i stupid ...piep i ai unei c m i care nu e îmbâcsit de tot soiul de deodorante, din reclamele televizate, care- i sparg ochii... - ci sunt piep i de c ma mirosind, vag, dar s n tos, a transpira ie... i se ridic , mândr , deasupra piep ilor de c m i, o frunte lucioas , de om liber i viu, da, o frunte scânteind de c ldur i de un metabolism duduind, în plin i victorioas , extrem de dramatic func ionare – o lume f r farduri, f r rujuri... - nu tu coafare, nu tu cartoane, bannere i fronturi imense de strategii de imagine.

Nu, nicum o lume vulgar ! - dar o lume care s zvâcneasc de zvâcnetul sufletului, iar nu de (i la!) indica iile regizorale!

...Un b trân care prive te, dus pe gânduri, portretul unei mame care a murit, cu câteva luni bune în urm . Un b trân care î i amintea cum, în copil rie, îndurase, f r s crâcneasc , b t i zdravene, de la, pe atunci, destul de tân ra sa mam , care n-avea de gând s accepte ca fiul ei s-ajung un golan, un depravat, un mincinos i un derbedeu... - ci- i lua m suri, din timp, taxând, drastic, ori ice ie ire nelalocul ei, a b iatului...pe care, cu atâtâ îngrijorare, îl visa, treaz i în somn, ajuns om cu r spundere, om printre oameni, un om întreg - iar nu o loaz “*insan*”, nu un parazit i un lene (inutil i periculos!), nu un individ f r obraz i f r vreun rost în lume...

...Iar copilul de atunci îndurase, scrâ nind în t cere, b t ile îngrijor rii de mam , dar nu- i ceruse, niciodat , iertare. Pentru ce f cuse, pentru ceea ce ea se temea, teribil, s nu cumva s fac ...nu copilul ei, nu!

În vocabularul lui nu existase, nici atunci i nici mai târziu, cuvântul “*iertare*”...Scrâ nea, r bda, t cea, repeta (eventual) faptele urâte (sau, din lehamite, c uta s inventeze altele noi, la fel de r u prevestitoare, pentru viitorul s u de “*om între oameni*”...), dar orgoliul era mai puternic decât sensibilitatea lui nativ , decât fiorii de iubire i de în elegere, fa de îngrijor rile mamei sale, r mas v duv de tân r ... i care numai pe el îl avea, i care, evident, î i construia n dejdi, n dejdi dezn d jduite...prin i pentru el, cel viitor...dar tot mai mult p leau n dejdile ei, fa cu înc p ânarea i “*c po enia*” lui...exasperante, amândou ! – i ea plângea, în bu it (dup ce- i aplica, aproape cu cruzime, atât de severele i disperatele “*corec iuni*”!) – ...plângea de se topea, cu capul afundat în pern , s n-o aud el...s n-o vad , cumva, în aceste clipe de vinovat sl biciune!

...Un b trân care se certase, cu acea mam , nu doar în copil ria i în tinere ile lui, ci chiar i pe când ea înc tr ia-supravie uia (datorit unui organism cu o rezisten incredibil i tragic !), cu toate canceretele adunate i activate într-însa...se certase cu mama sa chiar cu patru-cinci ani înainte de a o conduce la groap , cu fruntea plecat de triste e (tot a a cum, i ea, plecase de-aici, cu fruntea aburit , mereu, neîncetat, de nemul umiri i de infinite nelini ti...- ...da, chiar i o mam de 90 de ani, poate fi nelini tit , pentru fiul ei...!)... se certase cu ea chiar cu patru-cinci ani înainte, când el se mai putea, înc , aventura, s ajung în acel or el de munte, coco at printre ceruri, nori i brazi....ca s se certe cu mama sa.

Se certase cu ea, mereu, nu neap rat din r utate, dar, evident, nici din...afec iune (i, în niciun caz, cu sufletul...“*cordial*”!) - cât din orgoliu, din oboseal (i dezgust de via ...), dar i din spirit de contradic ie, reciproc! - cu acea femeie, la care inea, i pe care, în definitiv, o admira mult (f r o vorb ie it din gur !), pentru inteligen a ei deosebit , i o i iubea, din când în când (dar în mod foarte secret!), pentru modul frust în care- i “*turna*” ea, de la obraz, adev ruri nu din cale-afar de pl cute. i, e drept, nu totdeauna – adev ruri adev rate, ci, uneori, i jum t i de adev ruri... dar care, musai, trebuiau “*desc rcate*”!

...Un b trân, care se certase, o via întreag , cu o femeie mult mai b trân decât el. O femeie stra nic de autoritar , care inea la el, dar refuzase, toat via a ei, s -i arate afec iunea pe care i-o purta. i i-o purtase, afec iunea asta (oamenii, dup cum tim, nici nu pot tr i f r un strop de afec iune, m car...) – da, îl iubise chiar, f r îndoial ... – dar nu tiuse cum s i le exprime,

afectele și iubirea asta...în a a fel încât să nu par slab (când era mai tânăr), și nu par caraghios, o lingușitoare senilă, ori siropoasă (când ajunsese mult prea bătrân, de-acum...): atunci când se dusese să-o vadă, ultima oară (pe când el, bătrânul de-acum, încă putea să umble, cât de cât, singur...) – și o aflase, măcinată de cancer, pe patul de suferință...abia mai putea femeia să îngâne cuvintele, pe care, o viață întreagă, le îngreșmădisese, în sufletul ei... și, pentru că nu mai auzea, nu mai vedea (decât printr-o ceață deasă!), nu mai era în stare să rostască, clar, cuvinte, și-a apucat, pe pipițite, mâna lui dreaptă, a bătrânului de acum (care, cu un an înainte, nu fusese chiar atât de bătrân...doar puțin...) și și-o dusese la buze, sărutându-i-o...

...Cât de stupid este, nu-și așază, să vorbim despre dragostea a doi bătrâni, mamă și fiu...?! – când lumea asta așteaptă, cu aviditate vorace, doar povești și filme de dragoste, între perechi tragice, de tineri, abia ajunși la adolescență (dacă autorul sau regizorul supralicitează un pic, se ajunge chiar la dragostea dintre doi *“locuitori”* și paznici, statornici, ai olilor...!)! Dar, pentru Dumnezeu! - dragostea, fie ea și întârziată, tot dragoste se cheamă. Și, dacă, în cazul unor tineri de liceu, dragostea asta este un fenomen absolut firesc și banalizat, de când cu Shakespeare (de când cu *“Romeii”* și *“Julietele”* sale!) – în cazul unor bătrâni, ea, dragostea, devine (în ochii populației Terrei, a *“noroadelor”* a-zis *“civilizate”*) - cumva, maladiiv, un fenomen de excentricitate, dacă nu chiar pervers...ba chiar de-a dreptul revoltător, disprețuit, scuipat și batjocorit, cu maximă furie, ca Hristos la Gavafta... - de ce nu?

...Bătrânul își aducea aminte, acum, în fața portretului fotografic, de un moment care-l marcaseră, într-un trecut destul de îndepărtat...când el avea vreo 35-40 de ani (vede și cum, de la o vârstă, nu mai socotești anii care au trecut, așază, bob cu bob! – ci aproximările devin tot mai uriașe: numerii vieții tale trecute din cincii în cincii, din zece în zece...): era, încă de-atunci, suspect de un cancer (dar atunci nu fusese... - evident, dintr-un capriciu al sorții, care s-a jucat, totdeauna, cu el, ca oarecele cu pisica!), și stătea, în așteptarea verdictului, pe o bancă, în apropierea cabinetului de investigații *“finale”*. Banca făcea parte, era înglobată și îngropată, într-un rond de trandafiri, imens... și, deși nu se vedeau, existau, dincolo de banca asta, din zece în zece metri, bănci asemănătoare, jur-împrejur...ascunse printre tufe de trandafiri, crescute atât de înalt, încât dădeau impresia unor jungle ecuatoriale. Puteai să ucizi un om, în aceste părți dure ecuatoriale – și nimeni n-ar fi auzit, nici în noapte, măcar, fapta.

Deodată, auzul său de om concentrat asupra sorții sale, asupra vieții sau morții sale (care se decideau, străni, într-un laborator întunecos, vecin cu grădina...se decideau, inflexibil, în fața unor mări reci și total insensibile...) - deodată, auzul său prinse, din zbor, un zgomot pe care nu și-l-ar fi putut închipui, niciodată și nicicum, că s-ar putea produce în preajma laboratorului sumbru, laboratorul cel decident de viață ori moarte: pur și simplu, auzi ocaziunile sonore ale unor sursuri...date, reciproc, fraternale! - sfidător, exhibiționist!

Ofuscat, alarmat de această indecență și frivolitate extremă, de inconștiența unor tineri...în aceste locuri funeste...se ridică, dintr-un mic salt, și duce la o parte mormanul de trandafiri (care separa banca sa, de următoarea bancă!)...Ce-i văzură ochii?

Doi bătrâni, dar bătrâni imemoriali, bătrâni ca însuși timpul (nici sexele nu le erau prea certe: știau, *“el”* - și tot își avuși peste 90-95 de ani, iar, știau, *“ea”* - avea cel puțin în 80 de ani...!), se sărutau! și nu, așază, de formă și exhibiționist..., ci cu o tandrețe reală, cu o duioșie de poveste valahă spusă de bunica, o poveste cu crai și crăieșe, care *“procrează”* fei frumoși, la adânc bătrânețe... - și surturile erau atât de incredibil de tandre, date, reciproc, cu infinită duioșie...dar și cu o doză de disperare a gesturilor...de parcă, în acel moment, dăduse năvală peste ei, peste nebunii cei doi, bătrânii-*“fosile”*, nebuni-nebuni! - fraternale se ție ei dincotro vine! - dăduse năvală, din nou, tinerețea, peste ei...tinerețea lor, de atât de multă vreme, trecut (crezuseră, ambii, în mod sigur, că o uitaseră și își uitaseră și ea, la rândul ei - definitiv!), tinerețea lor, răstăcită nu se ție pe unde... și, acum, când dăduse năvală peste ei, luându-i cu totul prin surprindere, nu voiau să-o scape, nu voiau să-i dea drumul...și apărau prezența și revenirea, din toate slabele, dar, parcă, renșcutele lor puteri, de alt dat!

...Cei doi b trâni tocmai aflaser diagnosticul (pe care li-l adusese însu i Profesorul, eful cabinetului!) - acela i rezultat, pentru amândoi: metastaz în ultima faz ...

S raturile exasperate, din gr dina cu trandafiri, fuseser reac ia lor, fa de vestea funest i diabolic de precis i categoric ...Medicul meu curant mi-a dat telefon, dup o lun : fuseser g si i mor i, în cas , amândoi (nu f cuser , nici unul, morfin !) – îmbr i a i, în acela i pat, g tit ca de nunt ...

...B trânul din c rucior, cu mâinile pe genunchii mor i, cu fruntea îngropat în piept, st tu a a, câteva minute bune, înfrânt, în fa a amintirii. Apoi, cu un gest cl tinat, nesigur, parc bâjbâia în întunericul unei cripte, î i întinse mâna dreapt c tre portretul fotografic din fa a sa, de pe raftul din mijloc al bibliotecii...î i apropie portretul de fa i de ochi: mama (ar ta, în portret, ca de 30 de ani...) i b trânul ei fiu, care- i ar ta, din plin, cei 60 de ani...se privir , o clip , fa în fa , mama i fiul...cu un fel de ostilitate tandr , pe care nu i-o permit decât oamenii care se cunosc de o via întreag . i buzele ve tede ale b trânului se apropiar de chipul din portret, i se lipir , îndelung, de fruntea femeii din portret. Se auzi, ca un murmur, vocea, r gu it de emo ie, a b trânului din c rucior:

-Iart -m , mam ...

Era pentru prima oar , în via a lui, când îndr znise s - i treac peste orice orgoliu...Acum, înainte cu câteva ceasuri (cel mult, zile...), distan de moarte, b trânul "*î i îmbog ea vocabularul*"...cu un cuvânt care, în aceste clipe, ultimele (de pe marginea mormântului), i se ar ta atât de pre ios...mai pre ios decât toat via a lui zdren uit de neîmpliniri, de certuri (cu to i i cu toate!), de cumplite dezam giri...Cât de liber era pieptul lui (...pieptul lui de b trân, nebun orgolios, imobilizat în c rucior...), acum, dup ce d duse afar dintr-însul acel cuvânt, care nu se d duse ie it, o via întreag !

***

11-CABALELE MOR ILOR

Unuia care a avut de-a face, toat via a lui, numai cu tic lò ii, i asta, nu a a, din pove ti, ci pe pielea lui – crede i c -i mai arde s afle despre tic lo i i de prin c r i? C doar, tot dintr-acela i

soi i dintr-aceea i r d cin sunt to i tic lo ii – fie vii, fie aminti i, fie povesti i – dar cei de prin c r i, parc n-au ceva, le lipsesc tocmai sarea i piperul: nu sunt, pas mite, îndestul de vii i îndârji i, i nu-s îndeajuns de murdari, de mizerabili, de pu înd a jego enie, în tic lo ia aia a lor! Deci, voi chiar crede i c am nevoie de c r i, pentru ca s tiu ce tr im noi, aici, pe petecul sta flenduros, în haznaua asta, numit „*P mânt*”?!

V spun eu: nu. Am via a mea i am mor ii mei. i, deci, sunt st pân peste ni te adev ruri ceva mai speciale (chiar în mai multe dimensiuni, decât trei ori patru!) – ni te adev ruri perfect „*j vrote tî*”! - pe care le aflu i le gestionez, mai altfel decât majoritatea restului omenirii.

...Se spune c mor ii tiu totul. A a e. Pot depune m rturie, despre asta, la orice or , din zi i din noapte – i prin somn, dac vre i! Am eu mor ii mei de credin , care m-au informat i m informeaz , la timp i cu folos, despre to i i despre toate cele. Am eu, prin mor ii mei, un serviciu infailibil de informa ii – SRI-ul e mic copil, pe lâng mor ii mei! Ei mi-au spus când trebuia s fiu jefuit, mi-au spus (i nu doar!) când s-a hot rât s fiu arestat, pe chestii politice, ba chiar m-au avertizat (i nu a a, s zici c s-au g sit, i ei, în treab !), când, de vreo dou ori, s-a încercat s fiu lichidat...Ehei, i înc în câte rânduri m-au ajutat, ba chiar salvat!

...Da, am mor ii mei conspirativi, care- i organizeaz , ei înde ei, cabalele lor, pentru a mai sc dea procentul de mâr vie, din lumea asta, pe care ei, chipurile, au p r sit-o...Nu-nu, ei nu p r sesc nimic. Nu-s ca mine, sau ca dumneata, nu dau buzna i nu dau nim nui ghes, cu obr znicie... – dar ei, mor ii mei, exist i se preocup , al naibii de eficient, de lumea asta, care nu-i mai vede. Sau se preface c nu-i mai vede, pentru c efectele interven iilor lor sunt atât de evidente, c numai cretin s fii, i s nu vezi, s nu crezi i s nu în elegi...

Mor ii mei nu numai c m vestesc, ci îmi i sugereaz solu ii. Ba chiar, în felul lor specific, mor ii mei intervin. Energic, dar subtil, i cu eficien de 100%!

Nu tiu cum vor fi fiind mor ii altora, dar ai mei – da!

De fiecare dat le-am urmat sfatul, i am acceptat s merg pe mâna lor – de fiecare dat am sc pat de n past . Da, a a s ti i!

Mor ii mei nu se pricep, în schimb, la chestiuni de economie. De exemplu, n-a putea s m îmbog esc, ca al ii, de pe urma mor ilor. Al ii am v zut c o fac – eu nu pot.

Ei, mor ii mei habar n-au despre burs , despre specula ii pe pia a banilor i m rfurilor, despre investi ii rentabile i despre profit (cu orice pre i în tot felul). Nimic. Absolut nimic nu tiu despre toate astea, i despre câte vor mai fi fiind, înc , asem n toare cu aceste moduri de a deveni tic los. Din punctul sta de vedere, da, recunosc, nu mi-au fost de niciun folos, niciodat – i, uite, eu nu intru, azi (i nici n-am nicio ans , pe viitor!), în elita tic lo ilor, ba nici m car a a, pe la margini, nu: s rac am fost i s rac am r mas, i tot a a voi muri.

...Dar mor ii mei vin, seara, târziu, de pe unde vor fi venind ei, cu tot cu umbr – fie c eu sting lumina, fie c las lampa aprins ! – i, întâi, ei înde ei, se pun pe opoc it, pe la u i, pe la ferestre. De i ne cunoa tem, de acum, atât de bine, tot le-a mai r mas sfiala i bunul sim : dac nu cumva, deranjeaz , dac nu cumva, ei ar fi în plus...dac omul la viu o fi având alte treburi, decât s sporov iasc , cu ei dimpreun ....

Trebuie s m ar t, fa de ei, extrem de volubil i de bucuros, de destins (dar sincer, nu, a a, de fa ad !), pentru ca s le treac sfiala aia a lor, aparent cam naiv ! Fereasc Dumnezeu s obliceasc , mor ii tia ai mei, c fac ce fac din complezen ! - c , pe loc, se i bosumfl i vor s plece, s m lase cu buza umflat i f r de... „*nout i arz toare*”! Tare mai sunt, uneori, sclivisi i i mofturo i - noro ii, înce o a ii tia ai mei...dragii de mor i ai mei!

Apoi, când s-au mai lini tit i le-a mai venit, i lor, sufletul la loc, sufletul lor de mor i (c i mor ii au suflete, domnilor, nu numai boieri ca dumneavoastr , vii i teferi!) – se apropie, ca un nori or gros, de patul meu, i, atunci, se face în camer , chiar dac e lampa aprins , un fel de cea deas . Când au priceput c totul e în regul , i c , i eu, sunt bucuros, nevoie mare, s am cu cine p l vr gi, se a eaz în jurul meu, i m iau în mijlocul lor, ca pe un frate de-al lor - a a, unul mai întârziat, pe aici...Se a eaz , întâi, pe rânduri dese, alb-ce oase - apoi, abia, se r spândesc, pe unde

au stat în nopțile trecute. Atâtea vorbesc, în perioada asta, de trecere - de la rânduiala rigid , când sunt, oarecum, stresați - la starea de împănare liniară, total relaxată , aia, ca pe la ei, prin locurile de adpost, de unde s-au sculat și au venit...atâtea vorbesc, despre atâtea țicloși ori mizerii, pe care le-au văzut, cu ochii lor (ochi goi de globi, dar cât de fic și le privesc pe toate, aintși, înspăimântător de atenși!), în drum spre mine...atâtea mai vorbesc, și despre atâtea lucruri, cu totul neplăcute și teribil de rușinoase, ale lumii steia...încât, de multe ori, mi se face și sil ! Uneori, când îmi aduc aminte, a doua zi dimineața , despre ce am auzit de la morții mei și despre câte lucruri țicloșe și jigoase au vorbit, între ei, dar și pentru mine - măia, aia, cu flori de lehamite și de rușine...pentru mine și pentru spăria din care fac parte, n-ai mai face! Aș vrea, de multe ori, să uit, de cum și iau rămas bun de la mine, la cântatul cocoșului, să uit tot ce s-a sporovăit, peste nopți, în odaia mea...Dar, asta e! Nu se poate. Ticloșii rămân țicloși, până vor fi, și ele, luate în seamă și numerotate și, mai tîu eu cum, rânduite - și se va face, acolo, undeva, deasupra, înafara puterilor noastre de vedere și de înțelegere, o judecată și o ardere a lor - o ardere, da, ca pentru niște rebuturi puturoase...

...Eh, dar, pentru că , de atâtea ori, m-au ajutat, ba chiar le datorez viața și libertatea - sunt obligați să rămân respectuoși față de ei, de morții mei, și să le îngădui chiar să depășească , uneori, măsura. Nu tîu ce unitate de măsură se aplică , pentru bârfe , și nici nu tîu cum și în ce se măsoară veștile despre țicloșie, dar, vă spun, sunt convinși că , dacă se vor fi măsurând, și astea, în ceva, ei bine, morții mei cam depășesc orice măsură cuminte și rațională . Sau, poate că lumea asta a noastră va fi depășind orice limite? Poate. Nu mă duce capul.

Nu am de unde ști, precis, unde e hotărul lor, dintre bârfă , fantezie, morală și realitate - dar, de fiecare dată când decid să-i verific - să verific, adică (și nu credeți că n-o verific, ba chiar destul de des!), veridicitatea afirmațiilor care s-au făcut, în miez de noapte, în odaia mea - trebuie să recunosc că , înafară de câteva exagerări și prejudecăți (fireți la niște celtori, cam de mult aflați în voiajul dintre lumi!), situația este albastră , cu propensiuni zdravene spre vânt: da, au dreptate, în majoritatea zdrobitoare a cazurilor...Da, morții mei chiar tîu totul, și nu ascund nimic de mine (parcă , uneori, aș dori să le mai pitească , pe undeva, adevărurile astea crude, să le mai îmbrace, cumva, în vreo câteva oăie, ceva...dar ei, nu și nu: verde-n față , și pe toate, și totul!).

Vreau să zic că ei tîu totul, ei înregistrează , ca niște aparate de o sensibilitate incredibilă - tot ce se petrece pe lumea asta. Pentru că veștile lor, despre lumea cealaltă , nu sunt rostite inteligibil, pentru unul ca mine - și nu-mi sunt de folos imediat - ... și, fie vorba între noi, mai respir și eu, cât vreme ei boscorodesc despre lumea aia ciudată , de dincolo...căm cam „*hr nesc*”, de atâtea adevăruri cruzime de „*viziune*”, cum zic criticii ia de art ! Mă pot lipsi, foarte ușor, de întrebări, lămuriri, explicații, în privința laturii metafizice a oaptelor lor bulucite, precum norii de ploaie. În schimb, de și mi se face lehamite (destul de repede...) de noutățile leprei din lume, nu-mi pot înfrânge viciul de a le asculta! Măcar până la un punct...

...Când se adună , morții mei, pentru cabalele lor, de fiecare dată , un mort se așază la capătul meu (și-mi tot potrivește perna sub cap, o sucește și-o învârtă te, până amețesc, de tot!) - stă așa , cum ziceam, mai aproape de mine, decât toți ceilalți. El, mortul stă, strălucind autoritar și electric, uneori - alteori stingându-se, ca o gaură neagră , pe retina mea...spune că e spiritul tatălui meu. Dar nu regăsesc nimic din ce tîu eu că se constituise în personalitatea (aspră , gravă , lipsită de orice urmă de frivolitate, ci mai curând ascetică și laconică !), a răposatului meu tată . Dar, mă rog, îi accept și-i respect pretenția, și mă arăt foarte afabil cu el...

Mortul cu pretenția este un flecar ce nu s-a văzut - mai mare flecar decât toți ceilalți morți, în irași, ca rânduielele pe sârma de telegraf, pe marginea patului meu - latura dinspre ușă . Albi, toți, ca marmura, la față - atunci când, cum ziceam mai sus, nu li se stinge lumina... și nemi ca și. Buzele nu se văd când li se mișcă , atunci când vorbesc - ci doar voci, voci, voci, sute de voci, care dau mii de murturi înspăimântătoare - majoritatea. Numai vocile sunt de ei, s-ar zice! Dar, mai mult ca sigur, s-ar găsi, dacă s-ar zice și chiar s-ar crede una ca asta...

Afar de cei în ira și pe marginea patului (și multiplica și, straniu, odată cu trecerea orelor, dar și în funcție de încrederea sau lipsa mea de încredere în cele spuse de ei - îmi aduc sau îmi retrag contingente întregi de „*tovar și ce o ți!*”) – mai sunt câțiva morți (destui, de fapt!) care preferă să se înghesuie pe scaune și pe unicul fotoliu, iar vreo cinci-asepte îmi călăresc biroul, în timp ce discutăm și schimbăm opinii.

Material-nematerial, lumina asta electrică a chipurilor și a restului, vag, de trup, pe care-l etalează ei, aici, când iau cuvântul...dar îmbrânceli zdravene ție bine și - i dea, unul altuia! Pe mine mă respect, nu mă înghesuie nimeni – mă tratează, toți morții mei, ca pe un fel de efect onorific al lor. Mai altfel, deh! - dar de-al lor, și ef!

...Când, înspre dimineață, îmi cam ies din srite, pentru că pic de oboseală, și a fi vrut să mai lase morții tăia ai mei poveștile (cu bun simț, nimic de zis, civilizați i...- dar, poate, prea civilizați, pentru că, atunci când se aprinde discuția, ca în Parlament, nu mai în seama de nimic, se înfierbântă și luminează, tot mai orbitor, din toate luminile lor, nu mai rămân nimeni sub formă de ceață, nor, sau mai ție eu ce – nimic! – incandescență curată!) – ei bine, când a vrea, dar nu îndrăznesc, din politețe, să le spun că tu da să mai pot, și eu, dormi (eu ție cu ei n-au nevoie de somn, dar eu, eu încă nu...poate-s egoist, dar...) - măcar un ceas, acolo... și tare mi-a dori să mai lase puțin vrăjeala lor, despre toate câte-s în lună și-n soare...ei bine, atunci, frustrat fiind, încep să mă enervez tare, și nu mai sunt chiar atât de exemplar de reverențios și politicos, în exprimare, față de musafirii mei. E vina mea, recunosc...Pe unul, mai de pe la marginea marginii patului, dar tare în clan, mam-mam! – l-am cam ifonat pe imagine...era unul sfrijit, dar numai foc pe nări nu scotea, de aprins ce era, ascultându-se pe sine...pontos, nevoie mare...i-am zis că nu-i decât o hahaler ordinar! Pe loc, bietul de el, s-a transformat, iar, din radiant-luminos, într-un fum alb-lptos, s-a strâns într-însul (cum vine...) - și, rușinat peste m sur, tot el, mi-a cerut mie scuze (deodat, devenit extrem de grav și ceremonios!) - scuze pentru mărirea mea...! - și a făcut-o, aproape, cu reverența cavalerilor Evului Mediu!

...Cum ziceam și nu voi obosi să repet, morții mei sunt foarte bine educați. Dar, când eu, efectul lor onorific, gazda lor și proprietarul odii „*închiriate*” de ei, temporar, cu noaptea – când eu sunt în primejdie, fie zi, fie noapte! – și-i vezi cum ție și „*dea la cap*”, bini or de tot – firește, în felul lor...e bine și nu-l proba și-i voi, „*felul*” sta, că l-au probat alții, și le-a ajuns... ba a mai și întrecut, și-i siguri de asta!

De exemplu, când era să fiu jefuit, ziua-namiază mare! – hoțul a încălecat, se pare, cam flegmatic, pervazul geamului de la baie – și, dintr-odată, s-a trezit, drept în față, cu dușul de apă fierbinte-clocotit, pornit vijelios și împotriva cându-l cu un asemenea jet, și zici că-i de pe mână pompișilor! S-a opintit, zdravăn, din plămâni, și sufle, din nou, și nu se înecă pe uscat...a urlat, apoi, ca Tarzan în junglă, de-aieie toți vecinii afară din bloc...hoțului, de durere, i-au lunecat mâinile de pe pervaz, și a căzut în grădina blocului, chiar în brațele vânoase ale oamenilor de ordine, alarma și de aha hrm laie...

...Iar când trebuia să fiu arestat (pentru nu ție ce ambiții politice, „*efeti*”-iehovite, adică, stârnite prin „*Complexul lui Iehova*”! - ale nu ție cui, din cerurile venic înnourate ale patriei „*noastre*”...?!) – nu doar că m-au vestit, din vreme, dar când agenții se fură au spre ușa mea, deodat, au ațâțat, de la subsol, sute de mâini de obolani, fraternizând între ei (pentru această împrejurare!), în scopul succesului deplin, al acțiunii lor conjugate! Agenții tău, și ei, că subsolul blocului e obol nos tare, dar nici chiar așa! Au zăcut, toți agenții „*afla și în misiune*” (fără deosebire de vârstă, sex și rasă, naționalitate și etnie), o lună încheiată, prin paturi de spital, înfășiți, în bandaje, precum mumiile egiptene, din pricina zgârieturilor și nătoșă și a rănilor deloc superficiale...unul, din câte se zice, și-ar fi pierdut și-un ochi... – ...lasă, că prea vedea multe, cu ochiul ăla, din cele ce nici măcar nu erau!

Morții mei, când fac ceva, o fac temeinic, așa cum numai pe vremuri se făcea treabă...

și nimeni n-a putut, vreodată, demonstra, că subsemnatul ar fi pornit tot torentul acela măc tor și zgârietor, din străfundul temeliiilor blocului. Firește, cu atât mai puțin, n-a îndrăznit nimeni să

pun , m car, în discu ie, o posibil „*cabal a mor ilor*” – n-a cutezat nimeni (din ra iuni de îngust viziune materialist-vulgar) s afle, sau s sugereze, m car, o cât de vag leg tur , între mine i...mor ii mei!

...Între timp, zgâria ii i-au pus pe gânduri pe cei, înc , nezgâria i, i lucrurile s-au tot amânat, pân s-au uitat de tot...!

Iar mor ii mei nu s-au l sat cu atâta: s-au deplasat (dup câte am dedus eu, ulterior), pân în s lile puturoase i înghe ate ale Procuraturii – i, prin ar t ri i dispari ii succesive, de tot soiul de chipuri sculptate în fum, în lumin electric i-n pucioas , cu ochii beli i groaznic i ro ii ca jarul (ar t ri i dispari ii „*distribuite*”, con tiincios i pe rând, fiec rui procuror!), le-au b gat în boale pe hienele justi iei „*umane*”...(?!). i, cum am zis, au uitat „*justi iarii*” de mine... - sau, cel pu in, s-au pref cut grozav de artistic, c ar fi uitat! Eu, îns , sunt, permanent, în gard ! – la fel, i mor ii mei.

...Dac tot am început cu de astea (adic , povestind despre ajutorarea mea, din partea mor ilor mei!), s v spun cum a fost i cu unul dintre „*îndelung preparatele atentate*”, la via a mea. Când individul pus pe rele (dar bine instruit i pl tit de...nu spun cine!) a dat s ambreieze, la maximum, ma ina lui grea, în timp ce eu traversam strada, pe jos (ca s m „*comprezeze*”, definitiv i pe veci!) – ...a a, din senin, s-au pornit, în cer, tunete i tr snete, iar pe p mânt, o vijelie cumplit a cuprins ma ina cea grea...Cerule i p mântul, tr snetele i vijelia, i-au unit puterile, într-o singur fapt : ma ina uciga a început s fumege, amenin ând cu o explozie, iminent , a rezervorului de benzin ... i când, înnebunit de groaz , individul cel cu gânduri negre i gras pl tit (pentru aneantizarea mea), a început s se târasc afar din ma in , a cam trebuit s - i lumineze, temporar, gândurile, pentru o solu ie disperat de autosalvare (dar nu i-a prea mers, tipului!): vijelia cumplit tocmai pr bu ea, peste el, din în l imi ame itoare, un castan b trân, uria ! De c derea castanului, deci, tot n-a sc pat, cu toate becurile aprinse ale „*ra iunii lui rapide i eficiente 100%*”... – ... i a a se face c , i în zilele noastre, omul negru umbl grozav de bine ontorogit, i cu alele muiate la compresor...Deh – „*ce ie nu- i place, altuia nu face*” – i „*cine sap groapa altuia...*” - nu?

...Deci, cum s-ar zice, mor ii tia ai mei au secretele i trucurile lor, nu-i po i dibui, tu, întârziat în lumea asta, decât, deja, când e prea târziu. Ei, dar asta, cu ar tarea trucurilor mor ilor mei, e valabil numai când ai inima neagr ...În rest, mor ii mei ajut orbii s treac strada, pe copii s fure dulcea din c mar , pe automobili tii naivi (victime sigure ale „*sistemului*”!), s scape de amenzi...iar pe po ta i, s nu- i mai piard epcile, pe vânt... - i s aduc , la timp, coresponden a, când nu e vânt...! Sunt b ie i de zah r, ba chiar de ga c – mor ii tia ai mei!

...Acum, când stau de vorb cu voi (e o zi tare frumoas !), i, de i nu e nici m car sear , d-apoi s fie bezn i noapte! - simt c , lâng mine, la c p tâiul meu, st flecarul-campion, care se d drept tat l meu...Simt c m împunge, cu degetele-i de ghea , între omopla i, s las, cic , sporov iala asta f r rost, cu voi (e gelos, pas mite!), i s -i ascult numai oapta lui, profund persuasiv !

Am uitat s v spun c , de i sunt foarte corect respectat de „*abona ii*” la odaia i patul meu de noapte – mor ilor mei le-a ap rut, din str fundul luminilor lor, ori al nori orilor lor de cea , o idee fix , la care ei în, tiranic i f r s accepte nicio controvers ! - nici vorb de „*libertate de exprimate*”, puah! i anume, ideea c subsemnatul, cic , ar fi numai bun de romancier, dac tot ascult subsematul atâtea m rturii (vii, ele, m rturiile, dar ob inute de pe la mor i!). B nuiesc c , de fapt, prin mine, mor ii mei vor s - i rezove ni te reful ri, ni te frustr ri vechi, ni te neîmpliniri, de pe când erau, i ei, ni te fraieri vii...

Deodat cu mine, spun ei, vor scrie, la cartea aia „*preconizat*” a fi roman, i câ iva fârta i, dintre cei r posa i... – adic , ce mai, m vor ajuta, din gros, s m salt, c tinel, în câtumai romanul! - din gol spre plin...

...Deocamdat , nici eu, nici ei, cu toat g l gia argumentativ a mor ilor mei - i contraargumentativ , a mea! - n-am scris (nici unii, nici al ii!), mai mult decât titlul romanului „*preconizat*” (...de fapt, dac e s fim cu totul sinceri, abia bâjbâim printre primele silabe

disparate, ale respectivului titlu!). Ei, morii mei, se laudă că, uite-acu', îi vor da drumul, și...să te
și succes de librării și de casă! Cei de pe marginea patului îmi fac, cât se poate de meticulos, de
la-nceputul nopții și până la cântatul cocoșilor, masaj la degetele mâinii drepte, și am
antrenament, cică, atunci când mă voi porni pe scris...

Dar, supărat pe faptul că nici eu, nici ei, nu facem decât masaj, până la cântatul cocoșului,
zurbagiul de la capătul meu s-a autonumit „*responsabil cu prevenirea cocoșului*” – adică, de
câte ori vreun cocoș vrea să trâmbeze (adică, deh, vine dimineața, și voi, tot pe-aici...?) -
flecărul meu și dă o fugă la cotineala respectivă, și-l strânge, bini or, de gășirea, pe
preagrăbit...promiându-i, în manieră uierată, galinaceului mascul că, data viitoare, îl face bor!
și execută treaba asta aiurită, cu riscul că dimineața să-l surprindă, cu lumina soarelui, și să-l
transforme, pe toți „*chiriașii*” mei, definitiv, în umbre – și să nu mai am eu tovarăși de nedejde,
nopților mele insomniace!

...Uite că ambiție creativă, dar și concurențial-romanescă - este și pe lumea cealaltă, nu doar pe
asta!

...Cine tie? Eu zic că aș căuta morii mei n-or fi chiar numai...ai mei. Concomitent (pentru că, ubicui
cum au ajuns ei, lor nu le mai pasă de timp și de spațiu!) - concomitent, zic, cu vizitele la mine,
este foarte probabil că morii tăși vizitează și alte persoane, pe alții insomniaci cronici și tui
de cap. și, cum se și zice: „*Alții insomniaci - alte vocașii!*” Cine tie, poate că, printre tășii „*alții*”,
va fi fiind și unul cu har de romancier, iar morii...morii mei vor fi încurcat persoanele, între
ele...adică, pe mine, nonromancierul jalnic, cu el, romancierul hăruit de Domnul...

...-„*Nerecunosc torule!*” – urlă, pe bună dreptate, vocea farfaralei strigoie ti, de la spatele meu.
...Urletul lui de vată nu este auzit de nimeni, nu sperie pe nimeni...nici măcar pe pisicul meu, care
moșie în fotoliu. Însă conștiința mea începe, ce-i drept, să mă muște zdravă...pardon, să mă
mustre, cumplit!

...Ei, fie! Acest cuvânt urlat al tău, „*campionule*”-flecăru al „*cabalei morilor*” mei, m-a decis: să
va fi și titlul „*preconizatului*” roman al subsemnatului, dacă voi mai răbda să fac parte din
„*confreria*” morilor mei, ajunsă în te săcâitori de rasă, în vreme ce subsemnatul nu-și mai află
puteri de răbdare, în suflet, spre a le rămâne recunoscător, pentru toate forfoteala lor, burlescă,
funestă și paradoxală (pentru oricine, afară de mine!) - salvatoare. Da, se va numi „*Cabalele
morilor și Nerecunoscătorul*”. E bine, dragii mei confrăși strigoie? Chiar dacă n-o fi optim titlul,
măcar aveți, și voi, ceva, un titlu justificativ (de pus și înut, și de arătat unii altora, cu
nedisimulată mândrie...„*cabalistic*”!), în dosarul strădaniilor voastre, de a-l îneca, pe lumea
asta, pe umilul subsemnat...

***

12-ÎNTÂLNIRI, ERPUIRI ȘI CUTRI

...Aș văzut, vreodată, mai mulți erpi mici, târându-se, laolaltă, într-aceiași direcție, parcă
chemăși de o tainică voce? Trupurile lor plânde și încordate, mereu încolcindu-se, mereu
zvâcnind erpuitoare, încearcă să scrie, să limpeze, într-una, slovele Lui Dumnezeu, dintr-un mesaj
grabnic, pe care ochii noștri, cu priviri încete și poticnite, încearcă, zadarnic, să-l deslușească...

...Iată o astfel de erpuire grăbită, de slove încolțite, tot mai repede în mistic, care ne dau impresia că, acum-acum, se va face mare lumină de trăsnet, și ni se va revela totul, totul...vom zări porțile întredeschise, într-o veșnică luminare!

...Petru-pescarul, după vestirea Învierii, stă pe malul nisipos al mării. Hristos, majestuos, fără grabă, vine spre el, pe apă. Petru-pescarul se luminează la față, de mare și sinceră bucurie, azvârlind undi a din mână, cât colo, și se repede, prin apa de lângă râm, și-l întâmpină în umbră și eze pe Ravvi.

Hristos, înșurubit, ajuns la mal, evită umbră și area lui Petru, și întreabă, iohanic:

-Mă iubești tu, Petre?

Petru rămâne ca trăsnet, cu mâinile atârându-i pe lângă trup. Își oprește te, cu lacrimi în gât, avântul de bucurie – apoi se smulge din paralizia minții și rostește te, mecanic, îngânat:

-Da, Doamne...

Hristos se face a nu-l auzi – și repetă:

-Mă iubești tu, Petre?

Petru-pescarul (fără de undi, acum...) se freacă la ochi. O fi surzit învârtitorul, după aceea Înviere, un fenomen atât de încălzit în rosturi cosmice, atât de mare și imposibil de mistuit cu mintea, atât de... și rostește te, tare, respicată, cu față apropiată de față Lui Hristos:

-Da, Doamne!

Dar Hristos, tot mai nemulțumit, se depărtează, căiva pași...se întoarce cu spatele spre pescar...apoi revine cu față și cu întrebarea, la Petre:

-Mă iubești tu, Petre?

Petre înleagă, în sfârșit. De trei ori s-a lepdat, ca ultimul lepros nerecunoscător... – de trei ori trebuie să murtisească, acum, deplin smerit și fără vreo poticneală ori oviale de Duh ori suflet. Fața lui Petre se umple de bucurie duioasă, se luminează de dragoste nemrginită, se cutremură, din străfunduri, de remu care și iubire cerească:

-Tu singur te, Doamne, cât Te iubesc...Tu toate le te. Tu te iubesc...!

Hristos, luminat, dar tot nemulțumit:

- și atunci, de ce ai azvârlit, cât colo, din mână, undi a, când m-ai văzut? Ce fel de pescar ești tu?

... și Hristos s-a aezat, trudit de lumină, lângă Petre...dar acesta așănit de lângă Ravvi, ca ars, trezit de zoruri fierbinți și neînduplecate: căuta undi a, printre spini și nisipuri. Iar Hristos, în sfârșit, zâmbea, larg și cu o blândă și liniște de negrită...

...Se zice că, lângă undi a înfundată, pe jumătate, în nisipurile minuat de sterpe (lucru înviorător, pentru Marele Lucrător-Pescar!), Petru a aflat și un fluier.

și, de atunci, Pescarul a început să deprindă nouă metode de chemare a peștilor – chemare (mult spornică!) și prin muzică, plângând și fierbinte, adânc-p trunz toare, mistuitoare de neguri, a fluierului.

...Până ce a rămas, pe lumea asta, a întâlnirilor și chemărilor, numai lumina fremtând a fluierului (...a a undi ei a dispărut din privirile omenirii, și a rămas doar prăjina de undi, care s-a micșorat, cuminte, și s-a contopit cu cel lalt lemn, cel gurgit-clocotit, pentru eliberarea Duhurilor, din lume, înspre cer!) - ...lumină în care suflă, spre a o înțelege, toate sufletele, de sus și de jos, laolalt. Atunci, abia, s-a împlinit Împărăția Lui Dumnezeu, cu adevărat...

...-Vedeți, vedeți erpii cei negri și atât de înțeleși, cum grăbesc, cu erpuirile lor (negre, încovoiate, și parcă tot mai deslușite slove, pe paginile albe, ale lumii întâlnirilor, privirilor și chemărilor... - ...o, tot mai incandescente și mistice erpuiri ale slovelor Lui!), pe sub ochii noștri înțelegători?

erpuiesc erpii (trezii de mari și tot mai înalte chemări!), tot mai amețitor grăbiți (cu zăvârcolirea trupurilor lor scriitoare, revelatoare de trăsnet!), într-o desenare finală, deplină limpede, a slovelor, pentru desvârșirea scrierii Cărilor Lumii Dintâi...?

***

13-OMUL CU PICIOARELE INVERSATE

...A fost odată un om care se născuse cu picioarele inversate: stângul, în locul piciorului drept, iar dreptul, în locul piciorului stâng. Degetele cele mari, de la picioare, erau îndreptate spre înafară, tot așa cum cele mici – spre înuntru.

Când s-a născut, din burta mamei lui (o femeie simplă, aproape analfabetă, dar tare de treabă...), a vrut, ca toată creatura umană, să intre, în lumea asta, cu dreptul... și, vădați seama și singuri, dreptul lui era stângul...

Ghinionul a fost, în aceeași clipă, lângă el – și, de-a lungul vieții lui, tovarședespărțit! și, pe măsură ce ghinionul a crescut – și s-a chircit (de-a dreptul, aproape de tot!) simțul moral, de care-și bat joc Satana și Mark Twain, egal!

Problema era, însă, și a devenit (mai cu seamă, odată cu trecerea timpului și creșterea vârstei, din nevinovatul copil...!) și mai anevoioasă: centrii nervoși din creier nu acceptau această anomalie, nu voiau să se adapteze la ea – și, deci, omul nostru, când a început să meargă pe picioarele lui - nu putea merge, cum se merge, ci numai cu îngrozitoare bătaieli și cutremurături ale întregului corp. Picioarele trăgeau, ele, și-i făcuseră datoria, dar asta conform cu a ezarea lor! - însă creierul se împotriva, cu încăpățănare, din toate puterile lui! – și, din acest conflict interior al ființei, a rezultat un nou monstru al lui Frankenstein...

Mai mult și mai greu era că trebuia să meargă și în direcția de-a binelea: din pricina că degetele mari erau orientate spre înafară, iar cele mici, spre înuntru - nu se putea bizui deloc pe mersul drept (nici chiar cu toate bătaielile și cutremurăturile corpului!) - căci ar fi căzut în nas, sau și-ar fi frânt picioarele, de la genunchi în jos! Ci, bizuindu-se, ani în urmă, și echilibrându-se numai prin degetele mari dinafară, picioarele și s-au arcuit imens, așa încât genunchii lui aproape nu s-au mai văzut, unul pe altul, în această viață...

și, de câte ori a vrut să-și ia pe calea cea dreaptă, omul nostru, cel cu picioarele inversate și în direcția de-a binelea, tot în stângă nimerea... căci a-și erau date, lui, picioarele, cu care și-și umbla drumul vieții!

Încă de mic, s-a dovedit o adevărată catastrofă locală: lovea, cu brutalitate, sufletele oamenilor, atunci când intenția lui era să le umească... de învârtă, a învârtă doar să se bată și să facă, jur-împrejur, vânturi, în loc să fie minune de copil cuminte...stângul lui îl ducea numai spre rele, chinuind, distrugând, dând chiar foc unei case vecine, pe când se juca, distrat, cu chibriturile, imaginându-și un război și exploziile bombelor...

A vrut să muncească omul cu picioarele inversate (da, chiar a vrut, de și piciorul stâng a început să-l doară cumplit, în semn de protest!)... și-a ajuns să fure. La locul de muncă, unde tovarșii îl disprețuiau, și pentru înfrântăria sa, dar, mai cu seamă, din pricina firii lui pe dos! – pentru că n-a vrut nimic să-și dea o șigară, el s-a dus în vestiarele muncitorilor (lăsați, majoritatea, descuiate, din parte!), a buzunărit toate hainele...a găsit nu doar șigări, ci și o însemnată cantitate de bani, ba chiar și câteva inele de aur! – și, din momentul acesta, stângul său l-a dus doar spre buzunarele altora, și, niciodată, spre un loc de muncă cinstit!

Dreptul și se atrofiase, între timp, de tot – și omul nostru, chiopăta, precum diavolul, împleticindu-se între lumi.

...De la furt și până la crimă, zic oamenii – **“cale tare scurt”**.

Spre exemplu, mai târziu, când a crescut și a devenit un tânăr ca toți tinerii, a vrut să-o ajute pe maică-sa, care orbise, și i-a dat, cu lingura-n gură, mâncare...doar că, frică și fi luat seama, în loc să toarne, în supă, praf de **“Vegeta-Delikat”**, i-a turnat praf dintr-o cutie cu un detergent cumplit de coroziv. Peste câteva ore, maică-sa a murit, în chinuri groaznice, în fața medicilor, neputincioși, din Spitalul Municipal.

Poliția nu s-a luat de el, s-a decis că e **“moarte printr-un accident nefericit”**...

Pe când inea aprinsă candelă, de sufletul mamei sale, s-a dus până în bucătărie, și i spele un vas. În urma lui, de la candelă se aprinseră perdelele...degeaba simțea el, la bucătărie, mirosul în buclă de fum: odaia ardea, casa ardea...până dimineață, nu mai rămăsese, din casa părintească, nimic, decât scrum! Se mută la o gazdă, nemaivând, nemaiprând, spre amintire, de la părinții și ei de la trecutul său, decât cele două picioare inversate...

...S-a găsit, totuși, târzie vreme (dar s-a găsit!), și pentru acest tânăr grozav de neplăcut în toate...în fațurile și în furtuire, egal! - (se găsește, totdeauna, un petec, pentru fiece sac putred) - o fată, care să-l îndrăgească, iar el să-o divinizeze, cic! Fata era, însă, bolnavicioasă și, mai cu seamă, suferea cu inima...dar nu i-a spus lui, și nu-l supere, cumva...

Într-o noapte, ce se gândea te (dacă și tâmpenia să-o fi trăgând tot de la... **“gândire”**!) am răstăsta de om cu picioarele inversate? S-a gândit și-i făcându-i iubitei lui o surpriză extraordinară...În loc să-i bată la ușă, ca orice om cinstit... - a sărit pe un geam deschis...piciorul stâng și s-a prins de un picior de scaun, din sufrageria fetei...hărmlăie teribil...fata se repede în sufragerie, vede o umbră ridicându-se...Degeaba au mai dus-o vecinii la spital: infarctul o **“curăse”**, pe loc!

... și de data asta, poliția l-a lăsat în pace, pe omul cu picioarele inversate: **“moarte din boală incurabilă”**...

...Omul cu picioarele inversate se vede că chiar o iubise pe fată. Pentru că s-a închis în casă – și lumea nu l-a mai văzut, vreo săptămână. Ce făcea omul cu picioarele inversate, închis între cei patru pereți? Păi, îi făcea și analiza bilanșului vieții: din pricina inversării picioarelor lui, reușise, până la 20 de ani, să devină un ginărborfaș greșos, până la 30, să devină și criminal...fără voie, dar cu cadavrele pe masă! și nu orice fel de cadavre: cadavrul mamei, cadavrul iubitei...tot unul și unul!

Și de ce? Simplu, sau, cel puțin, pe rețea simplă explică: pentru că se născuse cu picioarele inversate!

Dar el, deși se chircise dreptul, nu gândea cu stângul, ci cu capul. și nu se oprea la aparență, ci voia, cu orice preț, fie și cu celălalt vieții, ori vânzării sufletului (dacă s-ar fi aflat cumpărător, pentru a avea o marfă deteriorată și putred...), să afle **“soluții de continuitate”**!

“Și zicem că totul mi se trage de la inversarea picioarelor, din neștie: m-am născut cu stângul în locul dreptului, și...viceversa! Am încercat, martor mi-e Dumnezeu, să fac cum e mai bine, dar, din pricina inversării picioarelor...Mă rog! Hai, atunci, să inversăm...inversarea! Dacă am vrut să fac numai binele, și a ieșit, regulat, totul, rău... - ia să facem pe dos, și noi, la rândul nostru, nu doar soarta ori dracul! De azi înainte, voi vrea, din toată inima, să fac numai rău! - ... și vedem ce va ieși – măcar de-o curiozitate!”

Zis și făcut: a doua zi, chiar, a vrut, într-o ceartă de la serviciu, să-i omoare adversarul! S-a repezit înspre gâtul lui, cu cuțitul, și...s-a și împiedicat, cu piciorul lui stâng, de un tovarăș (aplecă în mod ciudat, peste **“colegii”** lui de muncă...) – tovarăș care, în realitate, profitând de cearta și vânzoleala iscate, îi buzură, **“în lege”**, cu minuziozitate și **“metodă”**! - și cu un zâmbet flegmatic pe buze (ca pentru un fleac de treabă, atât de ușor de dus la capăt!), pe **“amici”**, pe câte unul-unul (care **“amici”**, în aceea zi, tocmai îi ridicaseră leafa!); Hoțul s-a dat de-a berbeleacul, din ciocnire - și din buzuarele lui au început să curgă...bani celorală!

A fost uitat, pe dată, cearta, și (după ce au folosit cuțitul, luat din mână omului cu picioarele inversate, ca să-l **“îmbie”** pe hoț, cître circa de poliție!), toți, i-au mulțumit, pe rând, omului cu picioarele inversate, că le salvase banii muncii și vreme de-o lună - leafa lor pentru casă și copii...

A furat, apoi, o ma in , i s-a repezit pe strad , s -i calce, f r cru are, pe to i care-i vor ie i în cale! A intrat cu ma ina într-o vitrin , cotonogindu-l vajnic pe unul care tocmai scosese revolverul, s -l împu te i jefuiasc pe vânz torul de la tejghea! Din nou, mul umiri, străngeri c lduroase de mân (chiar din partea poli i tilor!) - i evitarea, cu mult diploma ie, a discu iei despre costul vitrinei...!

... i-a pus în gând s dea foc unui orfelinat, iarna, cu f clia în mân , pe fa i de-a dreptul... i asistentele de la orfelinat l-au întâmpinat cu mii de binecuvânt ri, c ci Prim ria tocmai le t iase electrica i gazul, a a c focul din mâna piromanului a servit, câteva zile (pân s apar primarul cu pricina, la TV, sub acuza ia de crim umanitar i infanticid...), pentru salvarea vie ii micu ilor – prin foc aprins din vreascuri, culese, cu grij i afec iune (i aprinse tocmai cu f clia din mâna omului cu picioarele inversate!), de c tre tot personalul (inclusiv omul nostru, bomb nind am râ...), din gr dina orfelinatului!

... i tot a a i iar a a! Omul cu picioarele inversate – inversase, cu adev rat, func ionarea fiin ei sale! De câte ori î i propunea o crim sau un jaf îngrozitor, se trezea c , tocmai, realizase o binefacere, de r sunet nu doar local, ci na ional... i nu numai!

Ba, voind s fie dat i la TV, dat ca terorist interna ional, tocmai se suise (cu tot cu bomb !), pe un vapor cu câteva mii de pasageri. Bomba imaginat de el, cu un sistem radio (cu telecomand ...voia s fure o barc , înainte de explozie, i s-o tearg , cu 10 minute înainte de dezastrul final!), pentru explozia atotnimitoare. Dar, cum pe vapor se aflau ni te terori ti dintr-ia adev ra i, care întrerupseser toate leg turile radio, de pe nav i ale navei cu porturile – ofi erii de pe punte, v zându-l pe omul nostru cum mo monde te la o sta ie radio (n-avea absolut nicio experien , în astfel de chestiuni complicate – i nici stof de profesionist-terorist!), i-au luat-o din mâini, cu mul umirile de rigoare, i au folosit-o pentru a chema elicopterele poli iei maritime... i iat cum omul cu picioarele inversate a ajuns s fie elogiât, pe toate continentele, în toate ziarele lumii, pentru spiritul s u de ini iativ i, fire te, pentru spiritul (nemaîntâlnit!) de sacrificiu, care gâlgâia într-însul...!

...Când a ajuns, în fine, sufletul omului cu picioarele inversate, în fa a Tronului Lui Dumnezeu, Preasfântul a stat (câteva clipe terestre bune...), tare încurcat... i, în cele din urm , i-a zis omului cu picioarele inversate (care era a a de curios cum va fi judecat el în ceruri, încât... i-ar fi dat, a doua oar , via a, dac s-ar fi putut, numai s afle am nuntul sta, cu o clip mai devreme decât verdictul celesto-final!):

-Omule, dac ar fi s te judec dup gândurile tale, în iad ai arde, pentru vecie...dac ar fi s te judec pentru faptele tale, ar trebui s mai golesc raiul, ca s -i fac loc numai ie...dar, a a, în amestec tura asta de via , pe care singur i-ai preparat-o, cu bun -tiin i premeditare, e aproape imposibil s descurc ceva clar, e teribil de greu s decid a a, pe nepus mas , chiar dac , mai sus de Scaunul Meu de Judecat , nu mai este nimic i nimeni! Ia mai du-te, o via de om, de te plimb , pe P mânt, i, dup aia, om mai vedea...

Sfântul Petre, îns (care-i nu doar portar, dar i un soi de “*consigliere*” al Lui!), Îl trase de mânec pe Dumnezeu, i-i opti, cu mare îngrijorare în glas:

-Doamne, nu se poate, c dac -l trimi i înapoi, pe P mânt, le dai dreptate lora, cu reîncarnarea, cu metempsihoza...Eu zic, Preaînalte, c , în lumea din care vine el, sta, cu inversiunile lui, au devenit mai importante faptele, decât gândurile...cine naiba, Doamne, m iart , se mai ocup , azi, cu cititul gândurilor, când nec ji ii P mântului mor de foame i-nseteaz dup olecu de dreptate, f cut degrab , iar nu amânat la calendele grece ti! Eu zic, Preaîndur torule, s liber m raiul de senatorul la, care a f cut o afacere gras , din binefacerile lui, fa de b trâni i surzi i paralitici... i, în locul lui, s -l bagi Preasfin ia Ta pe aiuritul sta...pentru c , doar , nu el i-a tras picioarele invers, din burt , la n scare, ci...”*vecinul*” nostru! i, a a, dac lu m decizia s -l iert m pe om, îl facem, concomitant, i pe “*vecinul*” s crape de ciud c noi am câ tigat un suflet, de-acolo de unde el se gândea s -l piard , adic , de la începutul unei n c jite de vie i,

întoarse pe dos de Preaîntunecatul, s - i fac rost el de fal și distracție...Nu-i bine cum zic, Doamne?

Dumnezeu reflect o vreme, tocmai cât s nu se zic , despre El, c s-a l sat influen at...î i umfl vocea i, r spicat, rosti tun tor:

-M-am gândit, muritorule: faptele sunt mai de folos decât gândurile și singurele care aduc luminare, unde-s bezne și disperare! Iar cele ce n-au fost f cute din r utate, ci din am r ciune și ne-voim , s și se ierte, în vecie! Treci colo, în dreapta, și înva cântecele de sl vire...

i, pentru c , în rai, nu mai este posibil nicio clintire, d-apoi inversare, omul nostru, se pat de blestemul picioarelor sale morale pe dos, nimeri, “*din prima*” (f r nicio bâ âial , f r nicio “*frankenstein-izare*” ori cr c nare!), locul de înv are a sl virilor.

***

14-ÎNTR-UN AMURG

...Într-un amurg de dincolo de orice lumi, pe un drumeag fictiv, s-au întâlnit Petru și cu Iuda. S-au oprit, amândoi, fa -n fa , și se priveau, pe sub sprâncene, cu dureri trezite și cicatrici rupte, din nou sângerânde.

Primul care a rupt t cerea b nuitoare a fost Petru:

-Nu i-e ru ine?

-De ce s -mi fie ru ine? și eu am murit, în felul meu, pentru El – rosti, cu privirea înseninat , parc , de o visare nea teptat , Iuda.

-Dar cum...cum ai murit...de ce ui i asta?

-A a cum m-am priceput... - în durerea și disperarea de-atunci. Eu nu uit nimic. Dar tu...tu ai profitat de acele ceasuri de exasperare, de atunci, și te-ai strecurat, și te-ai c rat, de-ai ajuns ce-ai ajuns...

-Ce-am ajuns? – întreb , uluit de atacul cel f r de noim , Petre.

Iuda t cu. Regreta pornirea-i, p tima , nedreapt , dinainte.

-Am greșit, iartă-mă... a-aș eu, a-aș am ajuns eu - simbolul greșelii... - bâigui el.

Petru tăcu. Apoi, în cele din urmă, cu reproș:

-De ce n-ai venit la El? Ții bine că te-ai fi iertat... - rosti Petru, cu căldură persuasivă.

-Tău, îți tocmai de aceea n-am venit: vina naivității excesive se plătește, nu se cere te milă, pentru ea. Totul se plătește, când te-ai decis să-și asumi, să-și fi cinstiți tragic. Am crezut, m-a durut... Am fost convinși că autoritatea aprigă și iubirea dumnezeiască se vor împăca, întru libertatea poporului meu. N-am putut vedea, niciodată, mai departe decât interesul strâmt al poporului meu. N-am cumpărat nimic, n-am vândut nimic, dar m-am pierdut pe mine, de El. De lume, de Creștinătate, cred că și tu ai contribuit la asta! – spuse, cu voce surdă, întunecat și în silă, Iuda.

-Eu? Cum? – se miră, iarăși, sincer, Petru.

-Dacă nu se scria, în evangheliile, despre plânsul tău pocăit - chipurile, la cântatul de cocoș! – dacă nu s-ar fi fabricat, fals și grosolan, comparația dintre noi doi - a fi avut parte de o judecată corectă - ...sau, măcar, de un strop de compătimire. Așa, sunt supus disprețului și blestemelor tuturor ignoranților și fariseilor, de-o istorie întreagă de minciună... - opti, cu obidă, apostolul Iuda.

Petru scutură din cap:

-Nu eu am scris evangheliile. Ele au fost concepute ca să placă, să emoționeze mulțimile cele ignorante, excesiv de comode și lale. Ca să-și afle gloata - flagrant vinovată și îmbătânită - năfruzare - un apăsător, dar și o închipuită cale de a se dezvinovăți, desigur, un reper, către care să-și vomite fiera vinovăției. Frivol, am găsit și mult prea ușor. Ții, Iudo, evangheliile alea sunt cărțile cele mai bine vândute, cu cel mai mare succes de piață...

și, recules - încrâncenat, dar decis:

-Toți ne-am comportat, atunci, mizerabil: absurd, laș, ticălos. Ni te obolani nemernici, ascunși pe sub pământ, a-aș fost toți, afară de tine și de norocosul Ioan, pe care numai femeile-Mării l-au târât sub cruce!

și, cu totul fierbinte și exasperat de sincer:

-Dar nu eu te-am calomniat, Iudo – nu. Crede asta!

Iuda căzu pe gânduri. Apoi, parcă trecând la un alt capitol al cărții lumii:

-Ce mai face El? De ce mai e supărat pe mine, când Însuși mi-a spus că, numai prin mine, cel care am făcut "*ceea ce trebuia să fac*", va ajunge la împlinirea misiunii Lui cosmice?

-Nu e supărat. E trist. Și nu din pricina ta, ci pentru lume... - pentru că simbolul tău, trădărea, a părut, ca un cancer metastatic, în măduva lumii... - se înnegură Petru.

-El mă iubește, încă, Petre? Te rog să nu mă minți...

Petru voi să se oprească, dar nu putu, și rosti, cu fiera lui deschisă și sinceră:

-Te iubește, Iudo! Crede tu, că El te iubește!

Apoi, rușinat, se reculese, cu voce joasă, dar caldă:

-Te iubește, Iudo. Pentru că ai fost singurul, atunci, care ți-ai asumat, totul, toată tragedia – plătind cu propria-ți liniște, în veci...cu chipul tău tragic, rămas omenirii, spre veșnic și ignorant hula!

Pentru prima dată, în cursul discuției, Iuda surâse, și-și simți inima bătănd în piept, cu toată puterea ei:

-Îți mulțumesc, Petre! Iartă-mă că am gândit urât despre tine... - dar durerea...

Petru își plecă, pentru câteva clipe, capul – apoi îl ridică, din nou, și-l privi, drept în ochi, pe Iuda:

-Vezi, asta spune și El, mereu: singura tău vină este prea intensă tău trăire, mereu oferită, spre reînnoit răstăgnire, simțirea ta... - ori că trebuie și folosește tău cuiva, ori că nu. El chiar a așă și spune: "*Poetul Meu*"...

și Iuda surâse, pentru a doua oară, se așeză, comod, la marginea drumului, și-și scoase, din traistă, hârtie și plaivăz, pentru a scrie, în continuare, din vecii veci, până-n nouă vecie - despre răni, cicatrici și leucii - ...tustrele, concomitente, în adevărata lume...

Petru îl privea intens, și de dea din cap, a totală neîncredere.

***

15-ULTIMA ÎNTÂLNIRE

...Dumnezeu a pus o mulțime de afișe publicitare, în vitrina lumii (întâi la un negustor neam, apoi la unul francez...!), pe care scrie, de veacuri (poate de și mai mult vreme, cine știe...), cu litere de-o chioapă: **“Aceasta-i cea mai bună dintre lumi!”** (din pricina vremii mai mereu ploioase, s-a ters, aproape de tot, litera **“b”**, de la **“bună”**, și a rămas un soi de...**“un”**!), sau: **“Liberté, égalité, fraternité!”**...dar e clar că-s multe nemulțumiri, din cer până-n pământ, înapoi: nimeni nu-i egal cu nimeni, frate...**“din preri”**, drepturile omului sunt încă luate, zi de zi în clip de clip (ce să mai zicem de drepturile celorlalte înfăptuirii ale Creației?!), dreptul la liberă exprimare e-o poveste, de care se râde, în anumite cercuri cu...eșcher, de se prapdesc de râs...compasurile... și câte, și câte...

Sunt familii fără copii, copii fără familii, familii fără familii – copii cu copii, copii fără copii, copii fără putere, putere fără putere...bogași fără bogăție, bogăție fără bogăși...în elepciune fără înțelepciune și în elepciune fără înțelepciune...

...Tot gândind așa și vorbind de unul singur, în dodii, pe drum... - Lucifer ex-arhanghelul se tot pipăia, inconștient, în scobitura din mijlocul frunții, rămasă lui, acolo, neatins și neumplut cu nimic, încă de la cădere din cer și pământ... - când, deodată, pe cine credeți că vede? – îl vede, umblând, agale și legnat, cu mâinile în buzunare, tocmai pe Dumnezeu! – deh, rivalul său! – adică, mofturosul său ef de **“unitate”**...! - de care-i tremurau ărețurile, bietului ex-arhanghel, îi tremurau măcar în inima-n el...

-Bună ziua, Doamne... - îngânel, groaznic de timorat, cu vocea subiată de emoție – dar reuind doar să-și prefacă tonul sincer-emoționat, într-unul jalnic-sfidător.

Dumnezeu trece mai departe, tot legnat, cu mâinile în buzunare, ca nesimțitul, se face că nu-l vede, nu-l aude...

...A doua zi, tot pe când (umblând pe aceeași oșea cu pricina!) se gândea Lucifer la câte necazuri au lumile astea, create așa, otova, din rămășiile de bunăvoință...iaca, iar și, Dumnezeu: se plimba, agale și legnat, cu mâinile la spate – și cu spatele la el!

Lucifer, căruia îi cam paralizase vocea, de ocolul revederii, se dădu, degrabă, după un boschet de pe marginea oșelei, de unde:

-...Bună ziua...Doamne... - și vocea îi se duse, în jos, pe gât, prefăcându-se într-un nod câțgăluca... și acolo se înepeni!

Dumnezeu, iar, tot așa! - tace, face și trece! - cum e El, se ție, lipsit de maniere...

...A treia zi, Lucifer era atât de supărat, pe câte v zuse în lume, dărmate, dărpănat și fără niciun rost ori Dumnezeu... - încât, mergând, tot înainte ca orbul (pe aceeași oșea **“intermediară”**!), nu mai vedea pe unde trece, de atâta amărăciune și preocupare! - ... deodată, se izbi, fără s vrea, de un haram de fptur, de o întruchipare enormă...care se afla, în trecere, pe-acolo, pe oșea, făcându-și plimbarea de după-amiară, agale...mâinile-n buzunare... - cu totul nepăstor, la tot ce era și forfotea în jur...Haramul de întruchipare nici nu se clatină, mcar, la ciocnitur! - dar bietul ex-arhanghel căzu rău, și se mai îndădu de-a berbeleaca, de vreo cinciasă ori...Când se uită el, așa, de jos în sus: tot Dumnezeu! Îcremeni. Nici nu voia să-și închipuie ce urma să încaseze (după așa **“coliziune”**!), de la eful stațiunii și așa de gros la simire...

Când, deodată, nămetenia de Dumnezeu se întoarse spre prăfuitul ex-arhanghel (care abia de se ridicase în genunchi!), îi vârî, cu sila și amenințator, fața-i în obraz – și-i zise, așa, printre dinți:

-Hai acasă, nătrule! De nimic nu ești în stare, de-o istorie biblică întregă! Împiedicat te-am tiut (de-aia ai și căzut din ceruri!), împiedicat ai rămas...Ar fi vai de mama ta, care o fi aia...

dacă n-a fie eu, handicapatul! și te mai lauzi cu puterea ta de influență, cu rîsul pe care-l faci tu oamenilor, cu emanciparea ta față de ceruri, cu...un rahat complexat, asta e tu! Ptiu!

...și, mai mult târziu, Dumnezeu îl luă înapoi pe arhanghelul rău cit...Din mers, Dumnezeu se scotoci într-un buzunar - și scoase dintr-însul, c-un gest smucit, smaraldul, pe care îl propti infirmului (redevenit, dintr-o simplă trântitură aleatorie, iar arhanghel...), drept în frunte, drept în mijlocul frunții... și, cu o lehamite nesfârșită în glas:

-Na, neisprăvitule, poate ai să vezi pe ce lume e tu, cine e tu și pe unde calci!

***

EPILOG – sau: EU, MOARTEA ÎMI „CHESTIA” DE PE P L R I E

...Se spune că Sfântul Francisc din Assisi (și se spune doar “*cel mai blând dintre sfinți*”), dar eu cred că, în afară de Hristos, este cam singurul creștin adevărat, din toată istoria Pământului...de 2000 de ani încoace!), pe la 1226, aflat pe patul de moarte, undeva, într-o colibă de lângă Portiuncula, ar fi fost stârnit spre piscul Poeziei sale, de nebdarea vinovată a unui preot.

Care preot, venit la capătul său, și-i dea “*ultima mângâiere*”, și văzând că bietul (de fapt, nesuferitul...) sfânt, în loc să se grăbească, așa cum e firesc, cu spovedania, ca orice muritor... - el se ruga și tot binecuvânta, așa, cu de-am rîsul și cu o fierbințea a cuvântului (ca Sfântul Mitropolit Dosoftei al nostru!), de se încingea aerul, în jurul lui...binecuvânta, pe rând și cu dragoste copleșitoare, toate bunurile, pe care preaplinul de dragoste al Domnului le-a creat, ca lumea să paradise, totdeauna...pînă la el, zic, se plictisea de moarte! Tot auzea, ca din gura unui dus pe coclauri (“*dus cu pluta*”, ar fi zis un valah...), un murmur interminabil: “*S te laude, St pâne, sora lună argintie, Stelele aprinse, mândre, într-o nopți feerie. S te laude, St pâne, vântul, nourii din zare, Vremea bună -n care mila-ți dă furturilor mîncare. S te laude, St pâne, sora apă cristalină. Ce curată, nelipsită, setea-n viață ne-o alină! S te laude, St pâne, fratele puternic, focul! El e vesel și-n lăzile te, luminează în tot locul. S te laude p mîntul, mama noastră roditoare! El dă fructe, pâine, iarbă, mi de flori mirositoare*”...

și, la un moment dat, exasperat fiind pînă la el de a “*flec reală, furtă cap și furtă coadă*” (așa numesc oamenii “*extaza*”!), ce ieșea din nimnicul trup și din preabogata gură a lui Francisc, s-a tulă pînă peste cap, de logoreea sfrijitului său întins pe pat, care arăta, întocmai, ca unul numai bun de “*ultima strigare*” – amintitul preot mârșăi, printre dinții perfect și noi și puși la “*ascuțirea de treabă*”, de câte ori și se ivea ocazia, în fiecare zi (de dimineață și pînă-n miez de noapte!): “*Eh, lasă că vine ea, moartea, curând-curând, și i-o închide ea gura aia a ta, ca o moară stricată...*”.

Sfântul Francisc a tresărit, atunci, de mare și deplin sinceră bucurie: “*Îți mulțumesc, cu umilință îți mulțumesc și ți lăudat pe veci, în Împărăția Lui și fii, că mi-ai adus aminte de sora mea, Moartea, cea cu care tocmai trebuie, uite, degrabă, să mă întălnesc..!*” și, cu o seninătate smerenie și conștiințiozitate, de care numai el era în stare, începu celebrul său Imn către “*sora Moarte*”: “*S te laude, St pâne, sora moarte cea trupească! De ea nu-ți în stare-n lume niciun*

om s se fereasc ! Vai de cei ce moartea, Doamne, îi g se te în p cate...Ferici i cei care-n via in la sfânta ta dreptate! Moartea când va fi s vie, le va fi spre bucurie! L udat, sl vit s fie Domnul de a sa fiin ! Cu iubire, mul umire i cu mare umilin ”...

*

...De aceea, totdeauna, când mi s-a spus c scriu “*poezie religioas*”, am considerat expresia asta ca pe un pleonasm: Poezia ori este “*pe fir ro u*” cu Dumnezeu, ori nu este deloc!

*

...Ei, a venit **o vreme** (“*acea*” vreme...), acum i aici – în art , ca i-n via – s ne desp r im. S desp r im i fiin ele, i apele lumilor!

În via , vremii steia “*de final*” al “*ciclului fiin ialo-dinamic*” (... i “*creativ*”, s-ar fi cuvenit el “*a fire*”!) - se obi nuie te a i se spune, în total necuno tin de cauz , “*moarte*” (evident, f r sublimul atribut, dat, atât de cumplit inspirat, de c tre extaticul sfânt din Assisi: “*sor*”...!) – dar unei c r i care se sfâr e te i se zice...sentimentului de sfâr ire a c r ii i se zice...hmmm...

M rog, scriitorii profesioni ti, adic ia care- i scot ciorba, tocmai din scrisul c r ilor, deci se preocup s scrie cât mai mult, pe unitate de timp! - numesc sentimentul n scut de acest **final de carte**, fire te: “*bucurie*”! Dar amatorii, adic scriitori care scriu nu pentru vreo plat , ci pentru a împ rt i semenilor lor minunile i uluirea, în urma pip irii nev zutului din cosmosuri (adic , din Crea ia Dumnezeiasc , dar i din suflet i Duh!), numesc acest sentiment, n scut de finalul (implacabil!) al oric rei c r i, cu o vorb mult mai blând , mai tandr (aproape ca i Sfântul Francisc!): îi spun “*nostalgie*”...

Câte n-ar mai fi fost de zis i scris, dac n-ar fi venit, buluc i neiert toare, nelini tile i necazurile cele de toate zilele, de ar fi fost mai mult blânde e i smerenie...de n-ar fi fost boli i felurite alte feluri de suferin e...sim ind, mereu, pe spinare i în înghe area, tot mai adânc , a inimii, biciul teribil al b trâne ii i al neputin elor...câte, o, câte n-ar mai fi fost de împ rt it, cu semenii no tri (cei cu totul indiferen i - indiferen i i fa de sfin i, i fa de arti ti - egal!)...

...Indiferen i ca indiferen i, dar de câte ori sfântul, ca i artistul, artistul, ca i sfântul, nu p esc precum Marele Înv tor Cosmic, Hristos Mântuitorul i Lumina Lumii: li se r spl te te vindecarea de orbire i de lepre – cu batjocur i cu scuipa i... “*grupa i*”!

...Dup înv tura Sfântului Francisc, i eu iubesc Moartea. i, de aceea, nu de ea m însp imânt, ci de îmb trânire i de sc derea puterilor, a antenelor sim urilor. E drept, mor sim urile, dar se treze te, tot mai autoritar , lumina cea mistic , a Duhului care vede, ca prin sit (dar **VEDE!**), ceea ce sim urile nici n-ar fi b nuit vreodat : Miracolele de Sus, Miracolul de Dincolo!

*

...A a, cel pu in o dat pe zi, m întâlnesc cu Moartea, în drumurile mele tot mai scurtate – i o salut, cu reveren i în elegere...(eu îmi scot p l ria de pe cap – ea n-are ce scoate... – s rmana poart doar o basma neagr , veche cât lumea i neagr – „*v duva lumii*”, de când se tie!). Prin boarea ei rece, sufletul meu se treze te, treptat, din mla tina iluziilor lumii noastre c zute – i nu le mai zice acestora “*gr din*”! Moartea este, i ea, politicoas , la rândul ei (ehei, e de mod veche, tare veche, se-n elege!)... i-mi r spunde, la gest reveren ios, cu plec ciune i cu salut de recunoa tere. Cum s nu m recunoasc , i cum s m uite, când ne-am tot întâlnit, în via a asta a mea, care a însemnat, de cele mai multe ori, legarea tot mai strâns a “*rela iilor diplomatice*” (i de cunoa tere a “*celeilalte fe e a Lunii*”...), ba chiar legare a “*cumetriei*” mele, cu “*sora Moarte*”...!

Când ne-ntâlnim, respect m uzan ele, cu sfin enie: eu o întreb cum o mai duce cu reumatismele (c -n ultima vreme, a avut treab numai cu apele, cu inunda iile i rev rs rile de prostie, din lume, dar i cu ...”*pesarii de suflete*”, care tot s-au împu inat, spre paguba lumii de jos - incon tiente... - , i spre slava celei de sus, care i-a sporit, ceas de ceas, suflet de pescar cu suflet de pescar, lumina i slava). Iar ea, la rândul-i, între ine discu ia, cu întreb ri de tipul: “*Ei, te-ai mai de teptat, e ti mai pu in gr bit? - sau ai mai aflat câte le voiai tiute, înainte de a porni, noi, amândoi, spre alte v zdhuri...?!*” Atunci eu, înc i mai prevenitor:

-Sor Moarte, da, s-au petrecut cu mine multe și minunate înseninări...dar a fi încă și mai senin, dacă, uite, duminică asta ai accepta, acolo, pe malul Siretului, ori pe malul Moldovei, să-mi oferi înalta onoare și exclusivitate a unui dans...un dans la care să vin, spre frumos joc, și brazi, și pitulini, și munții mari, și pisicile luterane...

Mă întrerupe, cu un zâmbet obosit, adică ceva de genul “*hai, las, termin cu fleacurile, că nu ești născut azi-dimineață, la așteptarea unui sfert... cât despre mine, ce să mai zicem*”...:

-Bine, bine, mai vedem noi...mai vedem noi...mai vedem...

Așa mi-au zis, o viață întreagă (precum îmi zice, acum, Moartea...), și medicii care m-au tratat, fără să fi aflat, niciodată, precis, de ce anume boală sufăr...poate doar de Poezie și de un început de sfârșit burlesc – necerut și nedorit, de mine, cu dinadinsul...Așa mi-au vorbit și “*sora mea*”. Se vede că sunt o ființă tare specială, dacă nu și aleasă, rar, Doamne-Dumnezeule...dacă nici mințile luminate de aici, nici cele luminate (sau “*lamine*”!) de dincolo, nu prea în eleganță suferințele și îmbolnăvirile mele...

De fapt, astea-s bolile Artistului, de când i-a scăpat din mână, lui Orfeu (prin pisurile și munții Valahiei, ori prin valurile Mediteranei!) – harfa lui, cu strunele încărcate de rare și nobile boli...boli de care nu suferă decât cei pe care Dumnezeu a pus ochii... și nu-i mai slăbește o clipă, din privirea Sa, toată viața lor (câtă-s “*însemnații*”...n-ar mai fi fiind, nici ei și nici “*calitatea*” lor!), ferească...ferească cine s-o mai îndura să ferească, în zilele astea apocaliptice...off, Doamne, iartă-mă!

...Așa mi-a spus (despre “*răritatea*” bolii cu pricina!) chiar și un domn profesor, medic vestit în toată Europa (și, întâmplător, medicul meu curant, aici, pe Pământ, în Valahia!) – ...“*medic*”, deci, prin definiție, un om rece și teribil de obiectiv, un matematician al ființei umane:

-Dumneata suferi, domnule drag, de o boală rară... - dragul meu...da-da, de o boală rară-a-a-a-ră...ră-ră!

Phii, mai să plesnesc de trufie...nici nu îți și nici nu bănuiești cât curaj de viață mi-a dat această distincție (mai să uit de “*sora Moarte*”, să uit că-s muritor!), acest titlu de noblesse mistic: “*cel cu boală rară*”! – ...mă înmărmăresc de toate bolile (moțenite și dobândite!), de atâta umflare a organelor mândriei de artă, în mine...! Noroc că m-au luat alte necazuri înainte, ba chiar catastrofe (nu la scară planetară, se-nalege!), și am mai uitat de “*boala rară*”...că, dacă nu, ajungeam să sufăr (eu, câtămai “*aristocratul bolilor*”!), ca tot glotașul și golanașul, de bolile cele mai mărlănești și înjositoare...!

Așa, uite, când mă cheamă medicii, să-mi mai vadă fața și boala, continuă să se minunează și se extaziază, cu respect, pentru așa o raritate de bolnav... și de boală, se-nalege!

...Moartea le ține, pe toate astea, și mi-a pus în vedere, grav, aproape amenințător:

-Vezi, că dacă nu-ți vâri mințile în cap, stricăm orice prietenie...ce “*sor*”, ce toate limbile alea... și nu te mai iau cu mine! S-a zis, te tergi pe bot de lumea cealaltă!

...Vă dați seama că, la așa amenințări cumplite, ca aceea pe care i-a mai adresat-o “*sora*” (în toată istoria metafizicii terestre!) doar lui Ivan Turbinc, șamanul (numai lui și mie, din toată lumea asta, auziți?!)...încrămenesc! și mă cumințesc, pe loc!

Pentru că, de multă vreme, îmi ard creierii și sufletul, de curiozitate, știu și să văd, cu Duhul meu cel trezit, lumea cealaltă...că de asta-s șutul până peste cap...mi s-a oprit în gât, și mă sufocă, fără nicio milă și răgaz!

-Sor drag, s-a făcut! Am uitat tot...

-Nu uita tot, nu-nu, pentru că nu vei avea, acolo, cu ce să vii în fața Lui! și aristocrația spiritului este cam tot ce vei putea și avea de arătat, acolo, șamanomnuc...Că, de altfel, nu ești de vreo treabă – vorba voastră, a valahilor terești: “*nu ești nici de zama oulor*”! Nu uita, dar nici nu turba de flăcărie! Că pe proști, Dumnezeu nu-i mai suferă, de la o vreme, nicicum! Pentru că prostul e și rău, și...s-a mântuit...adică, de fapt, nădăduirea de mântuire...proștii cei răși și-i pun poftă-n cui!

...M-am mai lini tit...Când, azi-diminea , mi-a v rsat c ldarea cu zoaie în cap, pentru a opta oar , s pt mâna asta, vecina de la trei (aia care îmi inund casa, cel pu in s pt mânal, când las robinetele deschise, la cad ...cu ziua!), hlizindu-se din balconul din care n-a coborât, vreodat , nici pentru gunoi, cum nici pentru hâlbe (î i lanseaz “**bombele**”, cu hidrogen sulfurat i f r - a a, din avion!), n-a mai a teptat s comentez eu, cumva, această abunden meteorologic “**peste plan**”, c s-a i înfipt în mine:

-A a- i trebuie, de teptule, dac treci pe sub ferestrele oamenilor!

...Deci, uite, ea (nici prieten nu mi-i i-i i str in de neamul meu!) recunoa te, f i , c -s “**de tept**”...Acum, dac am face oleac de hermeneutic aplicat , asupra vorbelor ei (probabil c , în mod incon tinent, ele sunt, sau pot fi, ni te vorbe providen iale!) – s-ar deduce c , deja, s-ar fi convenit s -mi creasc (sau s -mi repartizeze Bunul Dumnezeu!) o pereche de aripi îngere ti...altfel, cum s mergi pe sub bloc, pân în alee, f r s treci pe sub ferestrele oamenilor?!

...Nu m plâng. Înc e bine! i Moartea nu s-a sup rat pe mine...Uite c am f cut i o rim ...”**orfic**”, se-n elege! Ce vre i mai mare i mult împlinire sufleteasc , pentru “**un vitreg copil al p mântului**”, cum îi numeau romanticii pe Poe i...?

...Dar, oare, nu va fi fiind, cumva, o socoteal falsificat , în toat daravera asta? Dac “**sora Moarte**”, cumva, zic, m gulit de comportamentul meu “**aristocrato-diplomatic**”, îmi r spunde cu aceea i m sur , i-mi falsific datele sor ii mele...?! Adic , oare (s m iau la refec pe mine însumi, întâi, nu?!): în adâncul con tiin ei mele, oi fi fiind eu, oare, vinovat de atitudine de ling u, fa de moarte...? - i eu s nu-mi dau seama de asta, hai?! - a a, ca un prost i ca un r u ce voi fi fiind eu?!

Iar Moartea s -mi r spl teasc lingu irea, prin falsificare i mistificare, manipulare grosolan de soart (grosolan -grosolan , dar uite ce târziu i greu m-am prins eu de “**chestiune**”!)... “**Sor - sor**”, a a ieftin “**m faci**” tu pe mine? - prin câteva m guleli hipnotizante, de doi bani gr mada?! Halal s - i fie, “**sor Moarte**”, de se va dovedi c eu nu gre esc, iar tu, tu, în care am avut încredere cât i în Dumnezeu, te îi de astfel de cabale mizerabile!

...Trece, în zbor, o vrabie, **pe deasupra mea**, i-i scap “**ceva**”, din zbor (mereu, **ierarhiile**, spa iale i nespa iale! – dar, din p cate, ierarhiile astea m afl pe mine, pururi, **dedesubt** - ... i nu din smerenie, se pare...! – ierarhi valabile în cazul vecinei celei mahalagioaice i “**aeronautice**”, dar i în cazul vr biei cufurite, de azi...) - ...iar p l ria mea, dintr-odat , cap t , pe borul ei din fa , o întins i lucioas pat albicioas ...

Eh, m-am lini tit! Cel pu in, r u nu sunt, pentru c numai pe cei “**pro ti de bun**” se r h esc vr biile cele în elepte...Cu prostia...om mai vedea noi ce-om face i drege, pentru c exist , se pare - cum se deduce din vorbele “**folclorului valah**” – i sta e sfânt, ce mai încolo i-ncoace! - ...exist , da, i prostie neînso it , musai, de r utate. Asta (ce am eu, ca suferin i grea p timire “**socio-omeneasc**”... – ... i o au destui fraieri ca mine!) se cheam “**a fi s rac cu Duhul**” – i e, trebuie s recunoa te i, cu totul alt “**mâncare de pe te**”, decât purul i banalul (de-acum, în lumea noastr !) “**jigodism**”!

...N-am s -mi sp l p l ria, pentru ca, dac m invit , cumva, “**sora Moarte**” (în s pt mâna care vine), la frumoasa i aventuroasa c l torie! - s am ce-i ar ta Lui...

Este, i asta (“**chestia**” de pe p l rie!), o “**dovad peremptorie**”, de **nevinov ie flagrant** , chiar i în fa a unui Tron Celest... din moment ce, pân azi, nu se poate face clara deosebire (nici în cer, precum nici pe p mânt!), între înger i p s rile v zduhului...!

***

SFÂR IT...?!

CUPRINS

1-“ <i>Prostul</i> ”	
2-“ <i>A sta în calea oamenilor</i> ”	
3-El râde.....	
4-V duva Rollon-Domenec.....	
5-Privirea.....	
6-Un dialog întâmplător.....	
7-La început a fost hulubul.....	
8-Importanța firelor de păr din nas.....	
9-Alegerea.....	
10-Un portret.....	
11-Cabalele morților.....	
12-Întâlniri, epuiri și cuturii.....	
13-Omul cu picioarele inversate.....	
14-Într-un amurg.....	
15-Ultima întâlnire.....	
EPILOG.....	